

แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ
อำเภอชัยใหญ่
ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐
(ฉบับทบทวนปี ๒๕๖๘)

สำนักงานเกษตรอำเภอชัยใหญ่
จังหวัดชัยภูมิ

หลักฐานประกอบการพิจารณาประกอบการประเมินผลการปฏิบัติราชการของเกษตรจังหวัด
แผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ (ฉบับทบทวนปี ๒๕๖๘)
ตามแนวทาง การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ/ตำบล ปี ๒๕๖๒

คำนำ

เอกสารฉบับนี้ เป็นแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ ซึ่งการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรเป็นภารกิจที่กรมส่งเสริมการเกษตรกำหนดให้สำนักงานเกษตรอำเภอดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยใช้กลไกของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเสนอแผนพัฒนาการเกษตรเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแผนพัฒนาการเกษตรทุกระดับเป็นองค์ประกอบหนึ่งของระบบส่งเสริมการเกษตรในการขับเคลื่อนงานในพื้นที่

เป็นคู่มือที่ได้จากการเก็บข้อมูลต่าง ๆ รวมทั้งการวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมไว้อยู่ในฉบับเดียวกัน เพื่อที่จะได้เป็นเอกสารและเป็นคู่มือสำหรับใช้ในการปฏิบัติงาน ในการศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์ พื้นที่และชุมชนในระดับอำเภอ ในส่วนรายละเอียดของเนื้อหาในเอกสารเล่มนี้ ประกอบด้วย ข้อมูลทางด้านกายภาพ ชีวภาพ เศรษฐกิจและสังคม สถานการณ์ต่าง ๆ ของชุมชน ความเป็นอยู่และภูมิปัญญาของท้องถิ่น โดยการจัดเวทีชุมชน การวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาปัญหาของชุมชนตลอดจนแนวทางแก้ไข

ดังนั้น เพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรเป็นประโยชน์กรมส่งเสริมการเกษตรจึงได้มีการทบทวนกระบวนการขั้นตอนในการจัดทำและเค้าโครงเนื้อหาของแผนพัฒนาการเกษตรเพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องได้ใช้เป็นแนวปฏิบัติงานการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอต่อไป

สำนักงานเกษตรอำเภอชัยใหญ่

๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๘

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

สารบัญตาราง

สารบัญภาพ

บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป

๗

๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

๗

๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

๗

๑.๒ อาณาเขต

๗

๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

๗

๒ ลักษณะภูมิประเทศ

๘

๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม

๘

๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน

๙

๒.๓ ลักษณะดิน และกลุ่มชุดดิน

๑๐

๓ สภาพภูมิอากาศ

๑๔

๓.๑ สภาพภูมิอากาศ

๑๔

๓.๒ ฤดูกาล

๑๔

๓.๓ ปริมาณน้ำฝน

๑๔

๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

๑๕

๔ เส้นทางคมนาคม

๑๗

๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล

๑๗

๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างภาค/จังหวัด/อำเภอ

๑๗

๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

๑๘

๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ

๑๘

๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ

๑๘

๖ สภาพเศรษฐกิจและสังคม

๑๙

๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ

๑๙

๖.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด

๒๑

๖.๓ จำนวนครัวเรือน

๒๒

๖.๔ การศึกษา

๒๓

๖.๕ การสาธารณสุข

๒๔

๖.๖ ประเพณีและวัฒนธรรม

๒๔

๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน

๒๕

๘ ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ

๒๖

๙ องค์กรและสถาบันต่าง ๆ

๒๗

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ	๓๓
๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ	๓๓
๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร	๓๓
๑.๒ ศักยภาพของพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร	๔๑
๑.๓ สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI	๔๔
๑.๔ สินค้าเกษตรที่สำคัญ	๔๔
๒ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๖๔
๓ การจัดทำ TOWS Matrix	๖๖
บทที่ ๓ ทิศทาง/แนวทางการพัฒนา	๖๘
๑. แนวทางการพัฒนา	๖๘
๑.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)	68
๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร	68
๑.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร	68
๒. สรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล	๗๐
บรรณานุกรม	๗๒
ภาคผนวก	๗๓
โครงการ	๗๔

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ ๑	แสดงเขตการปกครอง
ตารางที่ ๒	สรุปเขตการปกครอง
ตารางที่ ๓	พื้นที่ป่าไม้
ตารางที่ ๔	กลุ่มชุดดิน
ตารางที่ ๕	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย
ตารางที่ ๖	อุณหภูมิเฉลี่ย
ตารางที่ ๗	พืชเศรษฐกิจของอำเภอ
ตารางที่ ๘	ข้อมูลปศุสัตว์
ตารางที่ ๙	ข้อมูลประมง
ตารางที่ ๑๐	ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด
ตารางที่ ๑๑	จำนวนประชากร
ตารางที่ ๑๒	การใช้ประโยชน์ที่ดิน
ตารางที่ ๑๓	การปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ
ตารางที่ ๑๔	กลุ่มผู้ประกอบการ OTOP
ตารางที่ ๑๕	จำนวนกลุ่มผู้ประกอบการ OTOP
ตารางที่ ๑๖	รายชื่อกลุ่มวิสาหกิจชุมชน
ตารางที่ ๑๗	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกรและกลุ่มส่งเสริมอาชีพ
ตารางที่ ๑๘	กลุ่มเกษตรกรและสหกรณ์
ตารางที่ ๑๙	หัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ
ตารางที่ ๒๐	การประกอบอาชีพเกษตรกร
ตารางที่ ๒๑	การถือครองที่ดินของเกษตรกร
ตารางที่ ๒๒	ประเภทเอกสารสิทธิ์
ตารางที่ ๒๓	จำนวนและสมาชิกเกษตรกร
ตารางที่ ๒๔	จำนวนแหล่งศูนย์/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร
ตารางที่ ๒๕	อาสาสมัครเกษตร
ตารางที่ ๒๖	ปราชญ์ชาวบ้าน
ตารางที่ ๒๗	ศูนย์เครือข่าย ศพก.
ตารางที่ ๒๘	ปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่มันสำปะหลัง
ตารางที่ ๒๙	ข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่
ตารางที่ ๓๐	ทรัพยากรดิน
ตารางที่ ๓๑	เขตความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าว
ตารางที่ ๓๒	พื้นที่ปลูกข้าว
ตารางที่ ๓๓	ระดับความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าว
ตารางที่ ๓๔	ปริมาณการปลูกข้าว
ตารางที่ ๓๕	ต้นทุนการผลิตข้าว

สารบัญตาราง(ต่อ)

		หน้า
ตารางที่ ๓๖	Smart farmer ต้นแบบในการผลิตข้าว	๕๐
ตารางที่ ๓๗	เขตความเหมาะสมสำหรับปลูกมันสำปะหลัง	๕๑
ตารางที่ ๓๘	พื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง	๕๒
ตารางที่ ๓๙	ระดับความเหมาะสมสำหรับปลูกมันสำปะหลัง	๕๓
ตารางที่ ๔๐	ปริมาณการปลูกมันสำปะหลัง	๕๔
ตารางที่ ๔๑	ต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง	๕๕
ตารางที่ ๔๒	Smart farmer ต้นแบบในการผลิตมันสำปะหลัง	๕๗
ตารางที่ ๔๓	เขตความเหมาะสมสำหรับปลูกอ้อยโรงงาน	๕๗
ตารางที่ ๔๔	พื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน	๕๘
ตารางที่ ๔๕	ระดับความเหมาะสมสำหรับปลูกอ้อยโรงงาน	๕๙
ตารางที่ ๔๖	ปริมาณการปลูกอ้อยโรงงาน	๖๐
ตารางที่ ๔๗	ต้นทุนการผลิตอ้อยโรงงาน	๖๑
ตารางที่ ๔๘	Smart farmer ต้นแบบในการผลิตอ้อยโรงงาน	๖๓
ตารางที่ ๔๙	ประเด็นปัญหา สภาพปัญหาแนวทางแก้ไข	๖๔
ตารางที่ ๕๐	การวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix	๖๖

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ ๑ แสดงอาณาเขตติดต่อของอำเภอ	๗
ภาพที่ ๒ พื้นที่ป่าไม้	๙
ภาพที่ ๓ ความลาดชันของพื้นที่	๑๐
ภาพที่ ๔ กลุ่มชุดดิน	๑๓
ภาพที่ ๕ แผนภูมิกลุ่มชุดดิน	๑๔
ภาพที่ ๖ ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย	๑๕
ภาพที่ ๗ อุณหภูมิเฉลี่ย	๑๖
ภาพที่ ๘ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล อำเภอ	๑๗
ภาพที่ ๙ สินเชื่อและภาวะหนี้สินของเกษตรกร	๑๘
ภาพที่ ๑๐ จำนวนประชากร คร้วเรือน คร้วเรือนเกษตร	๑๘
ภาพที่ ๑๑ การใช้ประโยชน์ที่ดิน	๒๑
ภาพที่ ๑๒ แผนภูมิการใช้ประโยชน์ที่ดิน	๒๓
ภาพที่ ๑๓ พืชเศรษฐกิจของอำเภอ	๒๕
ภาพที่ ๑๔ หัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ	๒๖
ภาพที่ ๑๕ การประกอบอาชีพเกษตรกร	๒๗
ภาพที่ ๑๖ การถือครองที่ดินของเกษตรกร	๓๓
ภาพที่ ๑๗ ประเภทเอกสารสิทธิ์	๓๔
ภาพที่ ๑๘ ที่ตั้ง ศพก.และเครือข่าย	๓๕
ภาพที่ ๑๙ แผนภูมิทรัพยากรดิน	๓๕
ภาพที่ ๒๐ ทรัพยากรดิน	๓๙
ภาพที่ ๒๑ แผนภูมิแหล่งน้ำใต้ดิน	๔๑
ภาพที่ ๒๒ แหล่งน้ำใต้ดิน	๔๒
ภาพที่ ๒๓ แผนภูมิแหล่งน้ำผิวดิน	๔๒
ภาพที่ ๒๔ แหล่งน้ำผิวดิน	๔๓
ภาพที่ ๒๕ เขตความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าว	๔๓
ภาพที่ ๒๖ แผนภูมิร้อยละความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าว	๔๔
ภาพที่ ๒๗ พื้นที่แสดงการปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง)	๔๕
ภาพที่ ๒๘ พื้นที่แสดงการปลูกข้าว ตามระดับความเหมาะสม)	๔๕
ภาพที่ ๒๙ ร้อยละความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าว	๔๖
ภาพที่ ๓๐ ปริมาณการปลูกข้าว	๔๗
ภาพที่ ๓๑ ปฏิทินการเพาะปลูกข้าว	๔๗
ภาพที่ ๓๒ วิธีการตลาดข้าว	๔๘
ภาพที่ ๓๓ แหล่งรับซื้อข้าว	๔๘
ภาพที่ ๓๔ เขตความเหมาะสมสำหรับปลูกมันสำปะหลัง	๔๙
ภาพที่ ๓๕ แผนภูมิร้อยละความเหมาะสมสำหรับปลูกมันสำปะหลัง	๕๐

สารบัญภาพ (ต่อ)

หน้า

ภาพที่ ๓๖	พื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง	๕๑
ภาพที่ ๓๗	ระดับความเหมาะสมสำหรับมันสำปะหลัง	๕๑
ภาพที่ ๓๘	ร้อยละความเหมาะสมสำหรับปลูกมันสำปะหลัง	๕๒
ภาพที่ ๓๙	ปริมาณการปลูกมันสำปะหลัง	๕๓
ภาพที่ ๔๐	ปฏิทินการเพาะมันสำปะหลัง	๕๓
ภาพที่ ๔๑	วิธีการตลาดมันสำปะหลัง	๕๔
ภาพที่ ๔๒	แหล่งรับซื้อมันสำปะหลัง	๕๕
ภาพที่ ๔๓	เขตความเหมาะสมสำหรับอ้อยโรงงาน	๕๖
ภาพที่ ๔๔	แผนภูมิร้อยละความเหมาะสมสำหรับปลูกอ้อยโรงงาน	๕๖
ภาพที่ ๔๕	พื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน	๕๗
ภาพที่ ๔๖	ระดับความเหมาะสมสำหรับปลูกอ้อยโรงงาน	๕๘
ภาพที่ ๔๗	ร้อยละความเหมาะสมสำหรับปลูกอ้อยโรงงาน	๕๘
ภาพที่ ๔๘	ปริมาณการปลูกอ้อยโรงงาน	๕๙
ภาพที่ ๔๙	ปฏิทินการเพาะปลูกอ้อยโรงงาน	๕๙
ภาพที่ ๕๐	วิธีการตลาดอ้อยโรงงาน	๖๐
ภาพที่ ๕๑	แหล่งรับซื้ออ้อยโรงงาน	๖๑

บทที่ ๑

ข้อมูลสภาพทั่วไป

๑. ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

อำเภอชัยใหญ่ตั้งอยู่ห่างจากตัวเมืองชัยภูมิไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ ระยะทางประมาณ ๕๕ กิโลเมตร มีพื้นที่ มีพื้นที่ ๑๗๕๐๖๓ ไร่ คิดเป็น ๒๘๐.๑ ตารางกิโลเมตร (จากการคำนวณโดยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์) ซึ่งอยู่นอกเขตชลประทานทั้งหมด การคมนาคมติดต่อระหว่างอำเภอใช้เส้นทางรถยนต์ทางหลวงหมายเลข ๒๕๓๔ (หนองบัวระเหว-ชัยใหญ่)

๑.๒. อาณาเขต

อำเภอชัยใหญ่ มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอและจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับตำบลนาयाงหลัก อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับตำบลกุดน้ำใส อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ
- ทิศใต้ ติดต่อกับตำบลบ้านชวน อำเภอบำเหน็จณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับตำบลนาयाงหลัก อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ

ภาพที่ ๑ ภาพแสดงอาณาเขตติดต่ออำเภอชัยใหญ่
(ที่มา : ที่ว่าการอำเภอชัยใหญ่, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

การบริหารราชการ แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่

- การบริหารราชการส่วนภูมิภาค แบ่งเขตปกครองออกเป็น ๑ อำเภอ แบ่งเป็นจำนวน....

เทศบาล ๓ อบต. ๓ ตำบล ๓๗ หมู่บ้าน

- การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น แบ่งเขตการปกครองออกเป็น เทศบาล ...-..จำนวน - แห่ง
องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๓ แห่ง

ตารางที่ ๑ ตารางแสดงเขตการปกครอง อำเภอซับใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ

ตำบล หมู่ที่	ตำบลซับใหญ่	ตำบลท่ากูป	ตำบลตะโกทอง
๑	บ้านซับใหญ่	บ้านท่ากูป	บ้านเขื่อนล้น
๒	บ้านวังพง	บ้านโป่งเกตุ	บ้านโสกหอยขม
๓	บ้านโนนสะอาด	บ้านวังขอนสัก	บ้านหนองนกเขียน
๔	บ้านวังซื่อ	บ้านวังกุง	บ้านห้วยเจริญผล
๕	บ้านซับเจริญสุข	บ้านซับสายออ	บ้านตะโกทอง
๖	บ้านบุญนวน	บ้านท่าชวน	บ้านซับใหม่
๗	บ้านหนองใหญ่	บ้านห้วยส้มป่อย	บ้านหนองยางพัฒนา
๘	บ้านตลุกคูณพัฒนา	บ้านวังรัง	บ้านตะโกทอง
๙	บ้านซับห่าง	บ้านซับสมบูรณ์	บ้านกลุ่มสูง
๑๐	บ้านซับใหญ่พัฒนา	บ้านโนนสมบูรณ์	บ้านทุ่งกระดินพัฒนา
๑๑	บ้านหนองบัว	บ้านซับน้ำใส	บ้านหนองประดู่พัฒนา
๑๒	บ้านโนนจำปาพัฒนา	บ้านวังอุดม	
๑๓	บ้านเขาดินวนา		
๑๔	บ้านซับจาน		

ที่มา : ที่ว่าการอำเภอซับใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ, พ.ศ. ๒๕๖๘

ตารางที่ ๒ ตารางสรุปเขตการปกครอง อำเภอซับใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ

ตำบล	เนื้อที่ทั้งหมด(ไร่)	อบต	เทศบาลตำบล	จำนวน หมู่บ้าน	จำนวน บ้าน (ครัวเรือน)
ซับใหญ่	๗๐,๖๘๒	๑	-	๑๔	๒,๖๖๐
ท่ากูป	๗๕,๕๘๕	๑	-	๑๒	๑,๙๗๐
ตะโกทอง	๓๓,๑๒๕	๑	-	๑๑	๑,๓๖๓
รวม	๑๗๙,๓๙๒	๓	-	๓๗	๕,๙๙๓

(ที่มา : ที่ว่าการอำเภอซับใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๒. ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)

๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม

ป่าไม้ อำเภอซับใหญ่มีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบสูง มีที่ดอนสลับที่ลุ่มเป็นลอนคลื่น ลักษณะดินเป็น
ร่วนปนทรายสลับกับพื้นเหนียว นอกจากนั้นเป็นเนินสูง – ต่ำ ถึงเนินเขาเตี้ยสลับกันไปเขาไม่ค่อยสูงมากนัก ที่สำคัญมี

เขาวง,เขาดิน แต่เดิมพื้นที่อำเภอสับใหญ่ และอำเภอสับใหญ่ทางทิศเหนืออยู่ในเขตพื้นที่ป่าอย่างถาวร แต่ปัจจุบันถูกตัดออกจากพื้นที่ป่าดังกล่าวแล้ว และถูกจัดสรรเป็นที่ดินอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ภาพที่ ๒)

ภาพที่ ๒ ภาพแสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอสับใหญ่
(ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๒ – ๒๕๖๕)

ตารางที่ ๓ แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอสับใหญ่

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด	พื้นที่ป่าไม้ (ไร่)	คิดเป็นร้อยละ
ซับใหญ่	๗๐,๖๘๒	๑๕,๖๓๓.๒๐	๒๒.๑๒
ท่ากุ่ม	๗๕,๕๘๕	๑๒,๙๔๐.๓๐	๑๗.๑๒
ตะโกทอง	๓๓,๑๒๕	๕๘๘.๖๘	๑.๗๘
รวม	๑๗๙,๓๙๒	๒๙,๑๖๒.๑๘	๑๖.๒๖

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๒ - ๒๕๖๕

๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน

พื้นที่ส่วนใหญ่ของอำเภอสับใหญ่มีความลาดชันต่ำ ค่อนข้างเป็นที่ราบบริเวณตอนกลาง ส่วนบริเวณอาณาเขตติดต่อกับอำเภอสับใหญ่ มีความลาดชันสูง โดยมีพื้นที่อยู่อาศัยและทำการเกษตรกระจายอยู่ตามที่ราบ

แผนที่แสดงความลาดชันของอำเภอซับใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ

ภาพที่ ๓ ภาพแสดงความลาดชันอำเภอซับใหญ่
(ที่มากรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๕)

๒.๓ ลักษณะดิน และกลุ่มชุดดิน

ดินในอำเภอซับใหญ่ มีกลุ่มชุดดินเหมาะสมกับการปลูกพืชจำนวน ๕ กลุ่มชุดดิน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑) กลุ่มชุดดินที่ ๔๔

ชุดดิน : ชุดดินน้ำพอง

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินทรายหนาที่เกิดจากตะกอนลำน้ำหรือตะกอนเนื้อหยาบ ปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นกลาง การระบายน้ำค่อนข้างมาก ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ปัญหา : ดินทรายหนา ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำนาน หน้าที่ดินง่ายต่อการถูกชะล้างพังทลาย สูญเสียหน้าดิน เกิดเป็นร่องทั่วไปในแปลงปลูก

แนวทางการจัดการ : ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก จัดระบบการปลูกพืชให้หมุนเวียนตลอดทั้งปี ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๓-๔ ตัน/ไร่ หรือไกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพรี ๑๐-๑๒ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ ไกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีวัสดุคลุมดินหรือปลูกพืชสลับเป็นแถบ พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกไม้ผล ชุดหลุมปลูกขนาด ๗๕x๗๕x๗๕ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูก ด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๕-๕๐ กิโลกรัม/หลุม ปลูกพืชคลุมดิน วัสดุคลุมดิน ปลูกพืชแซม ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต มีการใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับการใช้ปุ๋ยหมัก หรือปุ๋ยคอกตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๒) กลุ่มชุดดินที่ ๓๕

ชุดดิน : ชุดดินวาริน

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินร่วนละเอียดถึงลึกถึงลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำหรือวัตถุต้นกำเนิดดินเนื้อหยาบ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ปัญหา : ดินปนทราย ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำ และในพื้นที่ที่มีความลาดชัน ดินง่ายต่อการถูกชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดิน บางพื้นที่ดินเป็นกรดจัดมาก

แนวทางการจัดการ : ปลุกพีชไร่หรือพีชผัก เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพีชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพรี ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีวัสดุคลุมดิน ปลุกพีชหมุนเวียน หรือปลุกพีชสลับเป็นแถบ พัฒนาแหล่งน้ำและระบบการให้น้ำในแปลงปลูก พื้นที่ที่เป็นกรดจัดมาก ควรใช้วัสดุปูน ๒๐๐-๓๐๐ กิโลกรัม/ไร่

ปลูกไม้ผล ขุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น การทำขั้นบันได หรือการสร้างคันดิน ปลุกพีชคลุมดิน ปลุกพีชแซม วัสดุคลุมดิน ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและระบบการให้น้ำในแปลงปลูก พื้นที่ที่เป็นกรดจัดมาก ควรใช้วัสดุปูน ๐.๕-๑.๐ กิโลกรัม/หลุม

๓) กลุ่มชุดดินที่ ๕๕

ชุดดิน : ชุดดินจัตุรัส

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินลึกปานกลางถึงชั้นหินพื้น เศษหิน ก้อนหินหรือลูกรัง ปฏิกริยาดินเป็นกลางหรือเป็นด่าง การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

ปัญหา : ดินลึกปานกลางถึงชั้นหินพื้น เศษหิน ก้อนกรวดหรือลูกรัง ขาดแคลนน้ำ และเกิดการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดินในพื้นที่ลาดชัน

แนวทางการจัดการ : ปลุกพีชไร่หรือพีชผัก เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จัดระบบการปลูกพีชให้หมุนเวียนตลอดทั้งปี ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพีชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพรี ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไถพรวนและปลุกพีชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน ปลุกพีชหมุนเวียน ปลุกพีชสลับเป็นแถบ หรือทำแนวรั้วหญ้าแฝก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกไม้ผล ขุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ปลุกพีชคลุมดิน มีวัสดุคลุมดิน ปลุกพีชแซม สร้างคันดินขั้นบันได ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๔) กลุ่มชุดดินที่ ๔๔

ชุดดิน : ชุดดินบริบือ

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินตื้นถึงลูกรังหรือชั้นเชื่อมแข็งของเหล็กทับอยู่บนชั้นดินเหนียว ปฏิกริยาดินเป็นกรดถึงเป็นกลาง การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ปัญหา : ดินตื้นถึงชั้นก้อนกรวดหรือลูกรังที่ทับอยู่บนชั้นดินเหนียว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำ และเกิดการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดินในพื้นที่ที่มีความลาดชัน

แนวทางการจัดการ : พื้นที่ดินตื้นมากหรือมีลูกรังกระจายบริเวณหน้าดินมาก ไม่ควรนำมาใช้ประโยชน์ ปล่อยไว้ให้เป็นป่า พื้นที่เลี้ยงสัตว์หรือปลูกไม้ใช้สอยโตเร็ว

ปลุกพีชไร่หรือพีชผัก เลือกพื้นที่ที่มีหน้าดินหนาและมีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จัดระบบการปลูกพีชหมุนเวียนตลอดทั้งปีและปลุกพีชบำรุงดินร่วมอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๓-๔ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพีชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพรี ๑๐-๑๒ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง

๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ ไกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ การไถพรวน และปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน หรือทำแนวรั้วหญ้าแฝก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกไม้ผล ขุดหลุมปลูกขนาด ๗๕x๗๕x๗๕ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยหน้าดิน ร่วมกับปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๕-๕๐ กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น การสร้างคันดิน ทำชั้นบันได ปลูกพืชคลุมดิน ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๕) กลุ่มชุดดินที่ ๔๔

ชุดดิน : ชุดดินโพนพิสัย

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินต้นถึงลูกรังหรือชั้นเชื่อมแข็งของเหล็กทับอยู่บนชั้นดินเหนียว ปฏิกริยาดินเป็นกรดถึงเป็นกลาง การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ปัญหา : ดินต้นถึงชั้นก่อนกรวดหรือลูกรังที่ทับอยู่บนชั้นดินเหนียว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำ และเกิดการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดินในพื้นที่ที่มีความลาดชัน

แนวทางการจัดการ : พื้นที่ดินต้นมากหรือมีลูกรังกระจายบริเวณหน้าดินมาก ไม่ควรนำมาใช้ประโยชน์ ปล่อยไว้ให้เป็นป่า พื้นที่เลี้ยงสัตว์หรือปลูกไม้ใช้สอยโตเร็ว

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ที่มีหน้าดินหนาและมีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนตลอดทั้งปีและปลูกพืชบำรุงดินร่วมอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๓-๔ ตัน/ไร่ หรือไกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพรี ๑๐-๑๒ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ ไกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ การไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน หรือทำแนวรั้วหญ้าแฝก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกไม้ผล ขุดหลุมปลูกขนาด ๗๕x๗๕x๗๕ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยหน้าดิน ร่วมกับปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๕-๕๐ กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น การสร้างคันดิน ทำชั้นบันได ปลูกพืชคลุมดิน ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

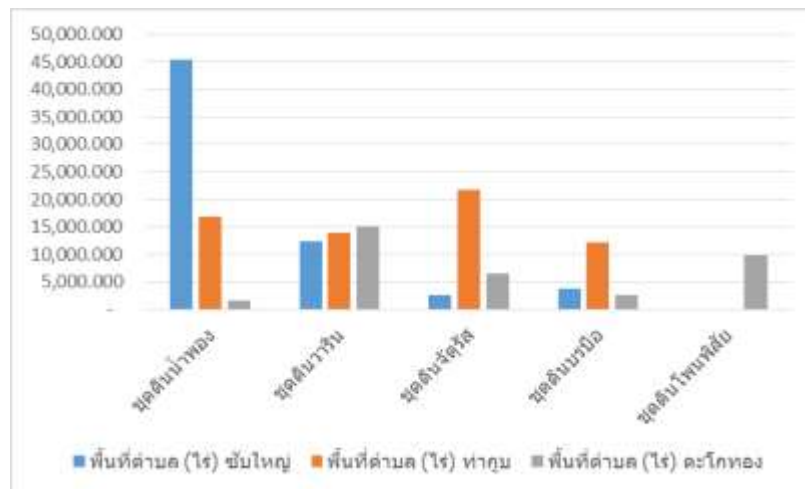
ภาพที่ ๔ ข้อมูลกลุ่มชุดดินอำเภอซับใหญ่
(ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๕)

ตารางที่ ๔ แสดงพื้นที่กลุ่มชุดดินอำเภอซับใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ

กลุ่มชุดดิน	พื้นที่ตำบล (ไร่)			ผลรวมทั้งหมด
	ซับใหญ่	ท่ากุ่ม	ตะโกทอง	
ชุดดินน้ำพอง	๔๕,๔๒๗.๒๕๐	๑๖,๙๔๒.๗๔๓	๑,๖๙๑.๐๑๑	๖๔,๐๖๑.๐๐๔
ชุดดินวาริน	๑๒,๓๔๗.๙๘๑	๑๓,๘๗๒.๐๐๙	๑๕,๐๘๗.๗๑๖	๔๑,๓๐๗.๗๐๖
ชุดดินจัตุรัส	๒,๕๘๐.๗๘๕	๒๑,๗๖๒.๑๓๕	๖,๔๘๓.๔๒๑	๓๐,๘๒๖.๓๔๑
ชุดดินบรบือ	๓,๘๘๔.๒๑๐	๑๒,๒๔๖.๙๘๗	๒,๖๔๙.๘๖๙	๑๘,๗๘๑.๐๖๖
ชุดดินโนนพิสัย	-	-	๙,๘๕๑.๙๘๓	๙,๘๕๑.๙๘๓
ผลรวมทั้งหมด	๖๔,๒๔๐.๒๒๖	๖๔,๘๒๓.๘๗๔	๓๕,๓๖๔.๐๐๐	๖๔,๐๖๑.๐๐๔

ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๕

กราฟแสดงกลุ่มชุดดินอำเภอซับใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ

ภาพที่ ๕ แสดงกลุ่มชุดดินของอำเภอซับใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๕)

๓ สภาพภูมิอากาศ

๓.๑ สภาพภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศของอำเภอซับใหญ่ เป็นแบบมรสุมเมืองร้อน มี ๓ ฤดู ได้แก่ ฤดูร้อน ฤดูฝน และ ฤดูหนาว

๓.๒ ฤดูกาล

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายนถึงกลางเดือนตุลาคม ฝนตกหนักที่สุดประมาณเดือนกันยายน ปริมาณเฉลี่ย ๒๕๓.๖ มิลลิเมตร ฝนเกิดจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้และอิทธิพลจากพายุในทะเลจีนใต้

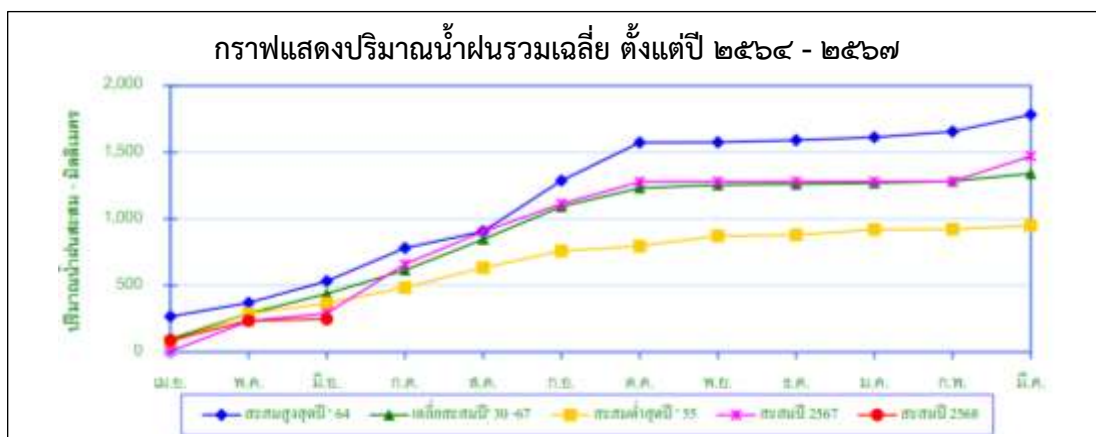
ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน ถึงเดือนกุมภาพันธ์ เป็นอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือจากประเทศจีน

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคมถึงเดือนพฤษภาคม ในช่วงนี้จะมีพายุโซนร้อนที่เกิดจากมวลอากาศเย็นจากประเทศจีนเคลื่อนตัวลงมาปะทะกับอากาศร้อนของท้องถิ่น ทำให้เกิดพายุฝนฟ้าคะนองและฝนตก อย่างไรก็ตาม ในบางปี จะเกิดภาวะฝนทิ้งช่วงระหว่างเดือนกรกฎาคม – กันยายน

๓.๓ ปริมาณน้ำฝน

อำเภอซับใหญ่ มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยปี ๒๕๖๗ โดยมีปริมาณฝนเฉลี่ยต่อปีที่ ๑๑๑.๘ มิลลิเมตร ตกชุกในช่วงเดือนกันยายน ของทุกปี มีปริมาณน้ำฝนที่ต่ำสุดในช่วงเดือน ธันวาคม โดยมีปริมาณ ๖.๒ มิลลิเมตร และมีปริมาณน้ำฝนที่สูงสุดในเดือนกันยายน โดยมีปริมาณ ๒๔๔.๔ มิลลิเมตร (ภาพที่ ๖)

ภาพที่ ๖ แสดงปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๓ ปี ตั้งแต่ ปี ๒๕๖๔ - ๒๕๖๗
(ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา,พ.ศ. ๒๕๖๗)

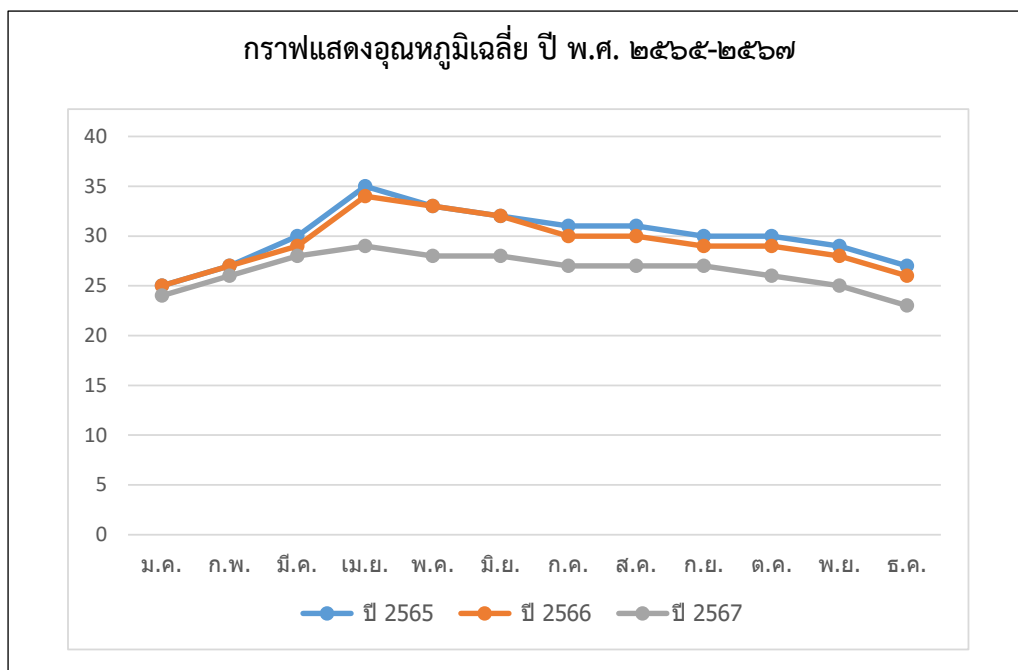
ตารางที่ ๕ แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๓ ปี ตั้งแต่ปี ๒๕๖๔-๒๕๖๗

ที่	เดือน	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย(มม.)
๑	มกราคม	๗.๗
๒	กุมภาพันธ์	๑๔.๑
๓	มีนาคม	๕๘.๒
๔	เมษายน	๙๗.๕
๕	พฤษภาคม	๑๙๒.๑
๖	มิถุนายน	๑๔๗.๕
๗	กรกฎาคม	๑๗๘.๓
๘	สิงหาคม	๒๓๒.๘
๙	กันยายน	๒๔๔.๔
๑๐	ตุลาคม	๑๓๙.๘
๑๑	พฤศจิกายน	๒๒.๗
๑๒	ธันวาคม	๖.๒
	รวม	๑,๓๔๑.๓
	เฉลี่ย/ปี	๑๑๑.๘

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา, พ.ศ. ๒๕๖๗

๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

อำเภอชัยใหญ่ มีปริมาณอุณหภูมิเฉลี่ยปี ๒๕๖๗ โดยมีอุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุด ๑๘ องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย ๓๕ องศาเซลเซียส (ตารางที่ ๖)

ภาพที่ ๗ แสดงค่าอุณหภูมิเฉลี่ยในรอบ ๒ ปี ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๖๗
(ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา, พ.ศ. ๒๕๖๗)

ตารางที่ ๖ แสดงข้อมูลอุณหภูมิเฉลี่ยอำเภอซับใหญ่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๖๗

เดือน	อุณหภูมิต่ำสุด	อุณหภูมิสูงสุด	อุณหภูมิเฉลี่ย
มกราคม	๑๘ °C	๓๐ °C	๒๔ °C
กุมภาพันธ์	๒๐ °C	๓๒ °C	๒๖ °C
มีนาคม	๒๓ °C	๓๔ °C	๒๘ °C
เมษายน	๒๕ °C	๓๕ °C	๒๙ °C
พฤษภาคม	๒๕ °C	๓๓ °C	๒๘ °C
มิถุนายน	๒๕ °C	๓๒ °C	๒๘ °C
กรกฎาคม	๒๔ °C	๓๑ °C	๒๗ °C
สิงหาคม	๒๔ °C	๓๑ °C	๒๗ °C
กันยายน	๒๔ °C	๓๐ °C	๒๗ °C
ตุลาคม	๒๓ °C	๓๐ °C	๒๖ °C
พฤศจิกายน	๒๑ °C	๓๐ °C	๒๕ °C
ธันวาคม	๑๘ °C	๒๙ °C	๒๓ °C

ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา, พ.ศ. ๒๕๖๗

๔ เส้นทางคมนาคม

๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล

อำเภอซับใหญ่ มีการเดินทางระหว่างตำบลและหมู่บ้าน โดยใช้เส้นทาง ทางหลวงหมายเลข ๒๓๕๔ (สายหนองบัวระเหว – ซับใหญ่) เป็นเส้นทางในเชื่อมต่อ ขนส่งผลผลิตทางการเกษตร (ภาพที่ ๘)

ภาพที่ ๘ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล อำเภอ
(ที่มา : กรมทางหลวง, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างภาค/จังหวัด/อำเภอ

การคมนาคมติดต่อระหว่างจังหวัดและอำเภอ สามารถเดินทางได้หลายเส้นทาง โดยมีรายละเอียด ดังนี้ (ภาพที่ ๙)

ทางรถไฟ -

ทางรถยนต์ สามารถเดินทางได้สะดวก คือ

สถานีขนส่งผู้โดยสาร จำนวน ๑ สถานี (ถ้ามี) มีสายเดินรถประจำทางระหว่างอำเภอ/จังหวัด ได้แก่ (สายชัยภูมิ – กรุงเทพฯ) ผ่านอำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ ผ่านอำเภอบ้านเขว้า หนองบัวระเหว ซับใหญ่ เทพสถิต จังหวัดลพบุรี สระบุรี พระนครศรีอยุธยา และ กรุงเทพมหานคร

ทางหลวงแผ่นดิน ดังนี้

- ทางหลวงหมายเลข ๒๓๕๔ (สายหนองบัวระเหว – ซับใหญ่) ใช้ในการเดินทางติดต่อระหว่างหมู่บ้านในตำบล คือ หมู่ที่ ๕ ๙ ๑๒ และ ๔ โดยหมู่ที่ ๔ ติดต่อกับตำบลซับใหญ่ หมู่ที่ ๑ และ ๑๐
- ทางหลวงหมายเลข ๒๐๖๙ (สายคำปึง – ซับใหญ่) เป็นเส้นทางลงทางทิศใต้ มีทางเข้าหมู่บ้านไปยังหมู่ที่ ๘ ๖ และ ๒ ที่ปากทางเข้าบ้านวังซ้อ ตำบลซับใหญ่ โดยระยะทางห่างจากอำเภอบ้านเขว้าประมาณ ๕ กิโลเมตร

- จังหวัดเลย ใช้ทางหลวงหมายเลข ๒๐๑
- จังหวัดขอนแก่น ใช้ทางหลวงหมายเลข ๒๐๑ เข้าสู่ทางหลวงหมายเลข ๒๒๙ ๒๐๖๒ และ ๑๒ มุ่งหน้าเข้าสู่จังหวัดขอนแก่นตามลำดับ
- จังหวัดนครราชสีมา ใช้ทางหลวงหมายเลข ๒๐๑ เข้าสู่ทางหลวงหมายเลข ๒๐๕ บริเวณตำบลหนองบัวโคก อำเภอจักรีรัฐ มุ่งหน้าเข้าสู่จังหวัดนครราชสีมาตามลำดับ
- จังหวัดนครสวรรค์ ใช้ทางหลวงหมายเลข ๒๒๕ ผ่านอำเภอหนองบัวระเหว ภูักดีชุมพล จังหวัดชัยภูมิ มุ่งหน้าสู่ทางหลวงหมายเลข ๑๒ และจังหวัดนครสวรรค์ ตามลำดับ

ภาพที่ ๙ แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคม อำเภอซับใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ
(ที่มา: กรมทางหลวง, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

อำเภอซับใหญ่ เป็นพื้นที่ ที่มีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ ๆ หลายแห่ง ดังนี้

๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง (ภาพที่ ๑๐)

แหล่งน้ำ มีทั้งแหล่งน้ำที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ และมนุษย์สร้างขึ้น

๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ (โครงการชลประทาน) ได้แก่

อ่างเก็บน้ำในเขตอำเภอซับใหญ่ประกอบด้วย อ่างเก็บน้ำส้มป่อย และอ่างเก็บน้ำวังกุ้ง ทั้งสองแห่งแต่เดิมก่อนสังกัดกรมชลประทาน แต่ปัจจุบันโอนย้ายเข้าไปอยู่ในสังกัดองค์การบริหารส่วนอำเภอซับใหญ่ โดยมีการใช้ประโยชน์สองส่วน ได้แก่ (๑) ประปาหมู่บ้าน และ (๒) ใช้กับพื้นที่เกษตรกรรมบริเวณโดยรอบ แต่หากปีใดมีปริมาณน้ำไม่เพียงพอในฤดูแล้งก็จะมีข้อบังคับห้ามใช้น้ำเพื่อการเกษตรหรือรดปล่อยน้ำในยังพื้นที่เกษตรกรรมได้อ่างเก็บน้ำ

แผนที่แสดงแหล่งน้ำ อำเภอบ้านไร่ จังหวัดชัยภูมิ

ภาพที่ ๑๐ แหล่งน้ำธรรมชาติอำเภอบ้านไร่
(ที่มา: กรมทรัพยากรน้ำ, พ.ศ. ๒๕๖๕)

๖ สภาพเศรษฐกิจและสังคม

๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ

ประชากรอำเภอบ้านไร่ ประชากรมีอาชีพหลักคือ เกษตรกรรม มีพื้นที่การเกษตร ๑๐๕,๙๖๑ ไร่ (ร้อยละ ๘๘.๑๐ ของพื้นที่อำเภอ) โดยอยู่พื้นที่นอกเขตชลประทานทั้งหมด (ที่มา: ทะเบียนเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๖) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑) กลุ่มพัฒนาและส่งเสริมด้านเกษตร

ตารางที่ ๗ ข้อมูลพืชเศรษฐกิจอำเภอบ้านไร่ ปี ๒๕๖๗

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ทางการเกษตร (ไร่)							
		ข้าวเหนียว	อ้อยโรงงาน	มันสำปะหลัง	ยางพารา	ไม้ผล	พืชผัก	พืชอื่นๆ	รวม
บ้านไร่	๗๐,๖๘๒	๓,๖๕๗	๒๙,๗๑๕	๒,๑๓๐	๕๐	๔๙	๓๐	๕,๒๒๔	๔๐,๙๓๖.๑๕
ท่ากุ่ม	๗๕,๕๘๕	๑๑,๖๑๓	๒๙,๗๐๓	๗๗๓	-	๑๙	๓	๖,๔๒๙	๔๘,๕๖๑.๗๗
ตะโกทอง	๓๓,๑๒๕	๗,๖๑๑	๑๓,๘๒๒	๒,๙๔๔	-	๕	๑๙	๓,๓๙๓	๒๗,๘๓๕.๒๐
พื้นที่รวม	๑๗๙,๓๙๒	๒๒,๘๘๐.๖๕	๗๓,๒๓๙.๖๓	๕,๘๔๗.๑๕	๕๐	๗๓.๕๐	๕๑.๕๐	๑๕,๐๔๖	๑๑๗,๓๓๓.๑๒

ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ. ๒๕๖๗

ตารางที่ ๘ ข้อมูลด้านปศุสัตว์ (ถ้ามี)

ตำบล	เกษตรกร ผู้เลี้ยงสัตว์ รวม (ราย)	โคเนื้อ (ตัว)	โคนม (ตัว)	กระบือ (ตัว)	สุกร (ตัว)	ไก่ (ตัว)	เป็ด (ตัว)	แพะ (ตัว)	แกะ (ตัว)
ซับใหญ่	๗๔๗								
ท่ากูป	๗๓๙								
ตะโกทอง	๖๓๘								
รวมทั้งหมด	๒,๑๒๔								

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์อำเภอซับใหญ่ ,พ.ศ. ๒๕๖๘

- โรงงานผลิตอาหารสัตว์ .....-.....แห่ง คือ .....-.....
ชื่อโรงงาน.....-..... ที่ตั้ง.....-.....
- โรงงานฆ่าสัตว์ปีกมาตรฐาน .....-.....แห่ง คือ.....-.....
ชื่อโรงงาน.....-..... ที่ตั้ง.....-.....
- ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ขนาดใหญ่.....-.....จำนวน คือ
ชื่อฟาร์ม.....-.....ที่ตั้ง.....-.....

ตารางที่ ๙ ข้อมูลด้านประมง แสดงจำนวนผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ(ถ้ามี)

ตำบล	เกษตรกร รวม (ราย)	กุ้ง ทะเล	กุ้งน้ำ จืด	ปลา ทะเล	ปลาน้ำ จืด	สัตว์น้ำ สวยงาม	สัตว์น้ำ อื่นๆ
ซับใหญ่	-	-	-	-	-	-	-
ท่ากูป	-	-	-	-	-	-	-
ตะโกทอง	-	-	-	-	-	-	-
รวมทั้งหมด	-	-	-	-	-	-	-

ที่มา : สำนักงานประมงอำเภอ.....,พ.ศ.....

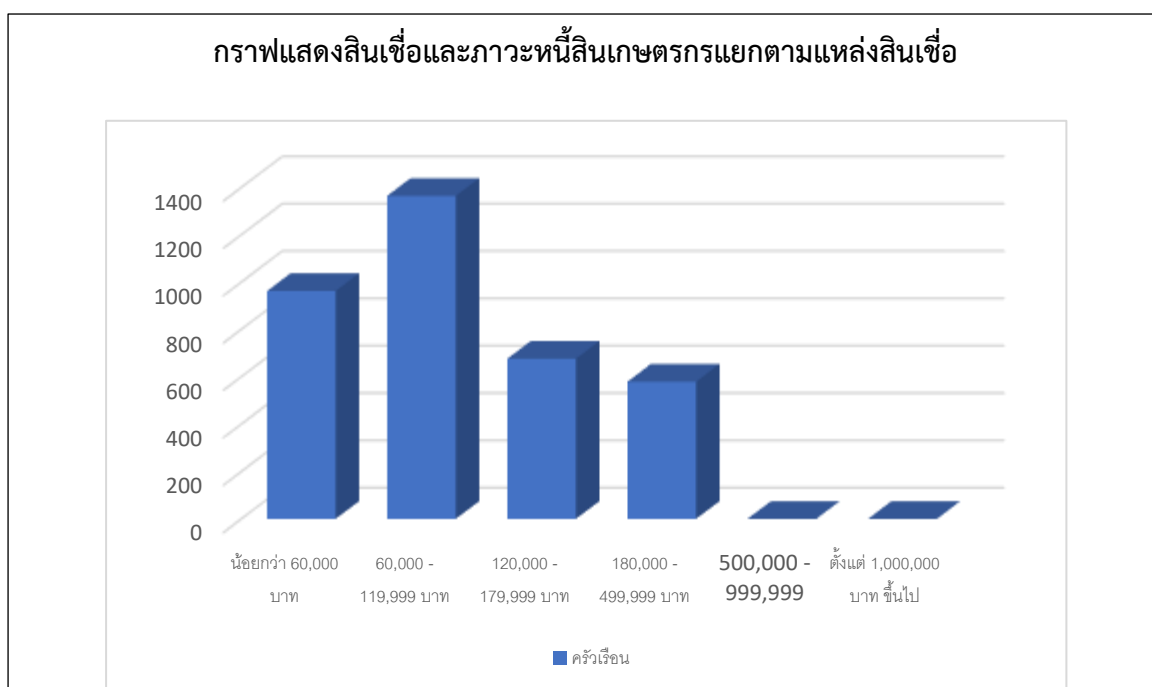
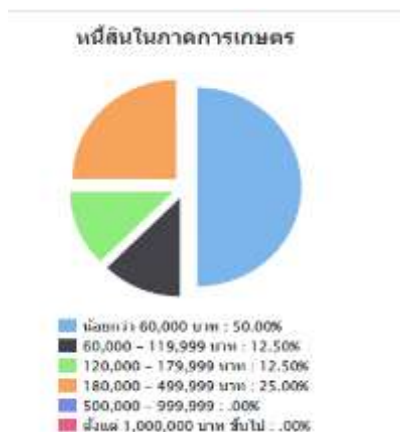
๒) รายได้ รายจ่ายของครัวเรือนเกษตรกร

รายได้ในภาคการเกษตร

๓) สินเชื่อและภาวะหนี้สินของเกษตรกร

ภาพที่ ๑๑ แสดงสินเชื่อและภาวะหนี้สินของเกษตรกรอำเภอซับใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ
(ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๖.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดชัยภูมิ/ผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยต่อหัว

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (Gross Provincial Product : GPP) ณ ราคาประจำปี ในปี พ.ศ.๒๕๖๖ เท่ากับ ๗๘,๖๖๕ ล้านบาท เทียบกับปีที่แล้ว (ปี๒๕๖๕) มีมูลค่า เท่ากับ ๗๓,๕๒๘ ล้านบาท เพิ่มขึ้น ๕,๑๓๗ ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ ๖.๙๘

ผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยต่อหัว (Per Capita GPP) ณ ราคาประจำปี ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ มีรายได้ต่อคนต่อปี เท่ากับ ๘๕,๙๕๑บาท เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว (ปี ๒๕๖๕) ที่มีรายได้ต่อคนต่อปี ๘๑,๑๒๙ บาท จำนวน ๔,๘๒๒ บาท คิดเป็นร้อยละ ๖

ตารางที่ ๑๐ แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดชัยภูมิ ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๗

(ล้านบาท) รายการ	ปี พ.ศ.				
	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖
ภาคเกษตร	๖,๓๒๙	๑๗,๔๑๙	๑๘,๔๓๑	๑๙,๑๗๘	๒๐,๔๗๗
ภาคบริการ	๓๕,๘๒๙	๓๖,๘๕๐	๓๗,๔๙๑	๓๘,๗๔๔	๔๐,๖๑๙
ภาคอุตสาหกรรม	๑๒,๑๓๐	๑๑,๗๑๗	๑๓,๖๐๓	๑๖,๗๗๐	๑๗,๕๗๐
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด	๖๔,๒๘๘	๖๕,๙๘๖	๖๙,๕๒๔	๗๔,๖๙๒	๗๘,๖๖๕
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (บาท)	๖๘,๖๕๔	๗๐,๘๕๙	๗๕,๐๘๑	๘๑,๑๒๙	๘๕,๙๕๑
จำนวนประชากร (๑,๐๐๐ คน)	๙๓๖	๙๓๑	๙๒๖	๙๒๑	๙๑๕

ที่มา: สำนักงานคลังจังหวัดชัยภูมิ, พ.ศ. ๒๕๖๗

๖.๓ จำนวนครัวเรือน

อำเภอซับใหญ่ มีประชากรทั้งสิ้น ๑๕,๕๘๒ คน จำนวนครัวเรือน ๕,๙๙๓ ครัวเรือน แบ่งเป็น ชาย ๗,๘๘๕ คน หญิง ๗,๖๙๗ คน ประชากรส่วนใหญ่ของอำเภอนับถือศาสนาพุทธ มีรายละเอียดแยกเป็นตำบล ดังนี้

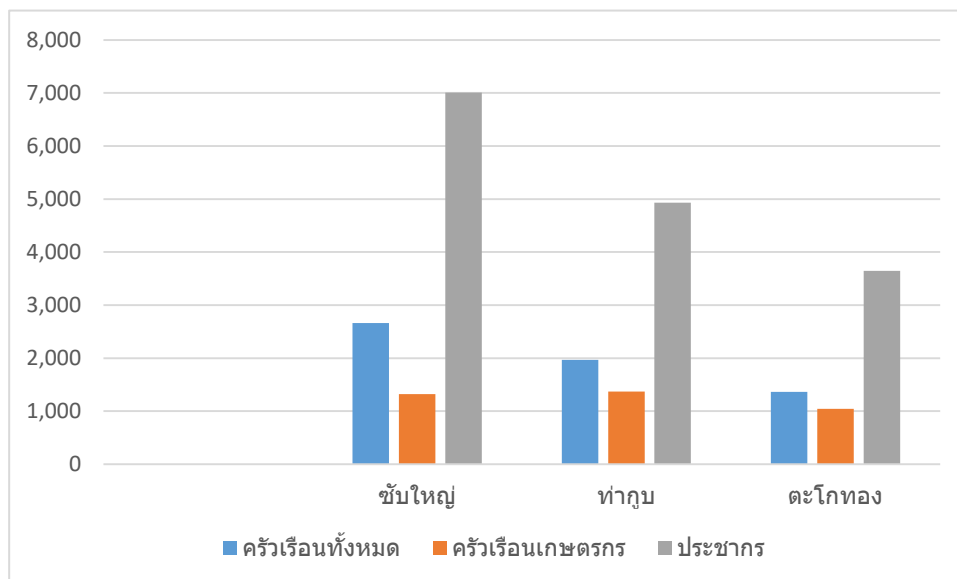
ตารางที่ ๑๑ ตารางแสดงจำนวนประชากรในอำเภอซับใหญ่

ที่	ตำบล	ครัวเรือน ทั้งหมด	ครัวเรือน เกษตรกร	ประชากร		
				ชาย	หญิง	รวม
๑	ซับใหญ่	๒,๖๖๐	๑,๓๒๓	๓,๕๖๖	๓,๔๓๙	๗,๐๐๕
๒	ท่ากุ่ม	๑,๙๗๐	๑,๓๖๘	๒,๔๙๓	๒,๔๓๘	๔,๙๓๑
๓	ตะโกทอง	๑,๓๖๓	๑,๐๔๖	๑,๘๒๖	๑,๘๒๐	๓,๖๔๖
รวม		๕,๙๙๓	๓,๕๘๑	๗,๘๘๕	๗,๖๙๗	๑๕,๕๘๒

ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ. ๒๕๖๗

กราฟแสดงจำนวนประชากร ครั้วเรือน และครั้วเรือนเกษตรกรอำเภอซับใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ

ภาพที่ ๑๒ แสดงจำนวนประชากร ครั้วเรือน และครั้วเรือนเกษตรกร อำเภอซับใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ
(ที่มา : กรมการปกครอง, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๖.๔ การศึกษา

อำเภอซับใหญ่ มีสถานศึกษา หรือโรงเรียนทั้งสิ้น.....แห่ง แยกออกเป็น

๑. โรงเรียนอนุบาล จำนวน.....-.....แห่ง คือ

๒. โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา ..... แห่ง คือ

๒.๑ บ้านซับเจริญสุข

๒.๒ บ้านวังพง

๒.๓ บ้านโนนสะอาด

๒.๕ บ้านตลุกคูณพัฒนา

๒.๖ บ้านเขื่อนล้น

๒.๗ บ้านหนองนกเขียน

๒.๘ บ้านโป่งเกต

๒.๙ บ้านวังขอนแก่น

๒.๑๐ บ้านวังกุง

๓. โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น .....-..... แห่ง คือ

๔. โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน ๔ แห่ง คือ

๔.๑ ซับใหญ่วิทยาคม

๔.๒ บ้านบุญนวน

๔.๓ บ้านท่ากุ่ม

๔.๔ บ้านซับใหม่

๖.๕ การสาธารณสุข

๑. สถานบริการและหน่วยงานสาธารณสุข

๑.๑ สถานบริการและหน่วยงานสาธารณสุขของรัฐ ประกอบด้วย

๑.๑.๑ สถานบริการ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ได้แก่

- ๑) โรงพยาบาลชุมชน ขนาด .....เตียง ๑ แห่ง
- ๒) สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ ๑ แห่ง
- ๓) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล ๓ แห่ง

๑.๒ สถานบริการสาธารณสุขเอกชน ประกอบด้วย

- ๑.๒.๑ คลินิกแพทย์ .-แห่ง
- ๑.๒.๒ คลินิกพยาบาล ๒ แห่ง
- ๑.๒.๓ ร้านขายยาแผนปัจจุบัน .....-..... แห่ง
- ๑.๒.๔ ร้านขายยาแผนโบราณ.....-.....แห่ง

๑.๓ จำนวนบุคลากรทางการแพทย์

- ๑.๓.๑ แพทย์ จำนวน ๓ คน
- ๑.๓.๒ ทันตแพทย์ จำนวน ๒ คน
- ๑.๓.๓ เภสัชกร จำนวน ๒ คน
- ๑.๓.๔ พยาบาล จำนวน ๑๗ คน
- ๑.๓.๕ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข จำนวน ๑๐ คน
- ๑.๓.๖ อาสาสมัครสาธารณสุข(อสม.) จำนวน ๑๘๕ คน

๖.๖ ประเพณีและวัฒนธรรม

๑) การนับถือศาสนา

ศาสนาพุทธ

๒) วัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญ

ประชาชนอำเภอชัยใหญ่ มีความเชื่อความศรัทธาตามวิธีชาวพุทธ เนื่องจากส่วนใหญ่ นับถือศาสนาพุทธ มีขนบธรรมเนียม วัฒนธรรมประเพณีเหมือนชาวอีสานในจังหวัดอื่นๆ ทั่วไป ก็คือฮีต ๑๒ ครอง ๑๔ เช่น ประเพณี บุญกฐิน บุญผ้าป่า บุญพระเวสสันดร บุญบั้งไฟ บุญข้าวประดับดิน ทำบุญตักบาตร และฟังธรรมเทศนาเนื่องในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เป็นต้น

ประชาชนในพื้นที่อำเภอชัยใหญ่ ส่วนใหญ่อพยพย้ายถิ่นมาจากต่างถิ่น เช่น อำเภอบัวใหญ่ อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา และจังหวัดบุรีรัมย์ เนื่องจากสภาพพื้นที่ของอำเภอชัยใหญ่เป็นพื้นที่ราบสูงลาดชัน มีภูมิอากาศแห้งแล้ง และส่วนมากจะประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรม ทำให้วิถีชีวิตของประชาชนเป็นไปอย่างเรียบง่าย คงสภาพความเป็นสังคมชนบท

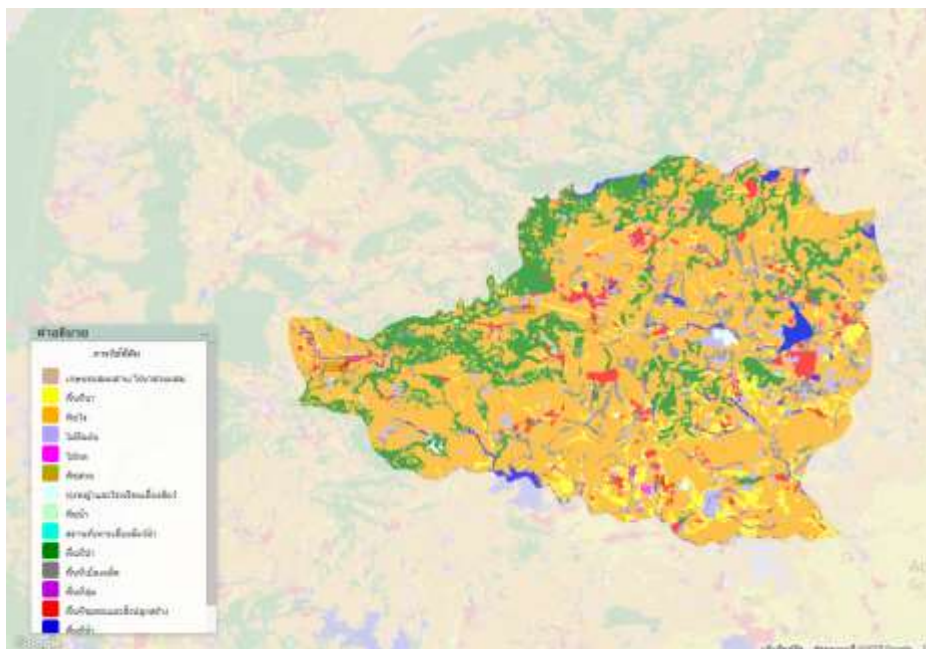
๗. การใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอชัยใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ

อำเภอชัยใหญ่ มีการใช้ประโยชน์ที่ดินส่วนใหญ่เป็นพื้นที่พืชไร่ จำนวน ๑๐๔,๒๗๗.๙ ไร่ ร้อยละ ๖๐.๐๖ รองลงมาคือพื้นที่ป่า จำนวน ๒๙,๑๖๒.๑๘ ไร่ ร้อยละ ๑๖.๘๐ และพื้นที่เบ็ดเตล็ด จำนวน ๙,๖๘๐.๐๗ ไร่ ร้อยละ ๕.๕๘

ตารางที่ ๑๒ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอซับใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
พื้นที่ป่า	๒๙,๑๖๒.๑๘	๑๖.๘
พืชไร่	๑๐๔,๒๗๗.๙	๖๐.๐๖
ไม้ยืนต้น	๕,๒๐๕.๖๔	๓.๐
ไม้ผล	๖๑๐.๕๑	๐.๓๕
พืชสวน	๓๗.๘๕	๐.๐๒
พื้นที่นา	๑๒๒๘๔.๓๒	๗.๐๘
พืชน้ำ	-	-
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๖.๔๔	๐
ทุ่งหญ้าและโรงเลี้ยงสัตว์	๕๘๙.๐๙	๐.๓๔
พื้นที่ลุ่ม	๖๙๗.๓๗	๐.๔
พื้นที่น้ำ	๔,๕๙๙.๙๔	๒.๖๕
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	๖,๔๗๕.๒๒	๓.๗๓
พื้นที่เปิดเตล็ด	๙,๖๘๐.๐๗	๕.๕๘

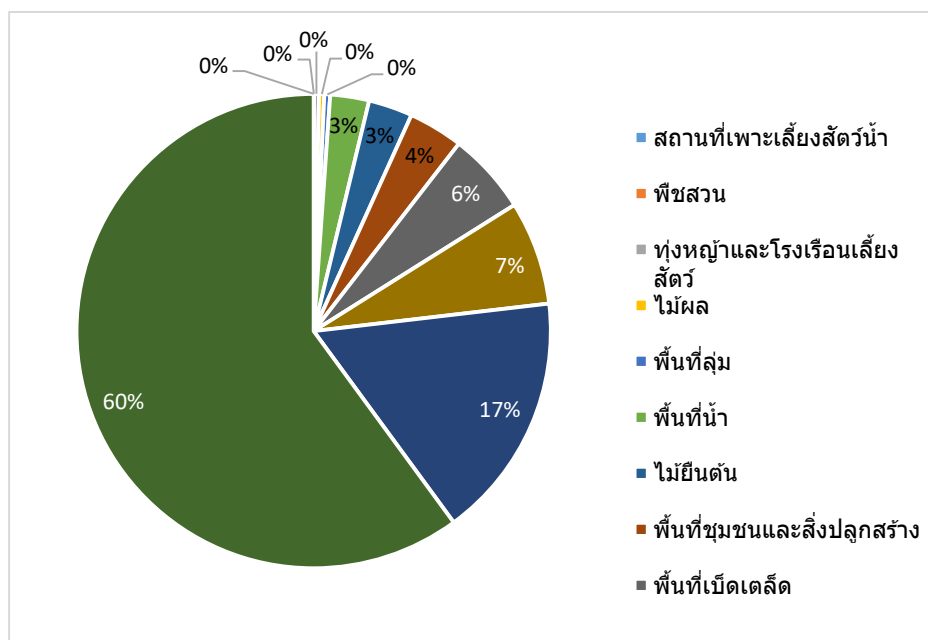
แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอซับใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ

ภาพที่ ๑๓ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอซับใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ

(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๗)

กราฟวงกลมแสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอซับใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ

ภาพที่ ๑๔ กราฟแสดงประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอซับใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ
(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๘. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ

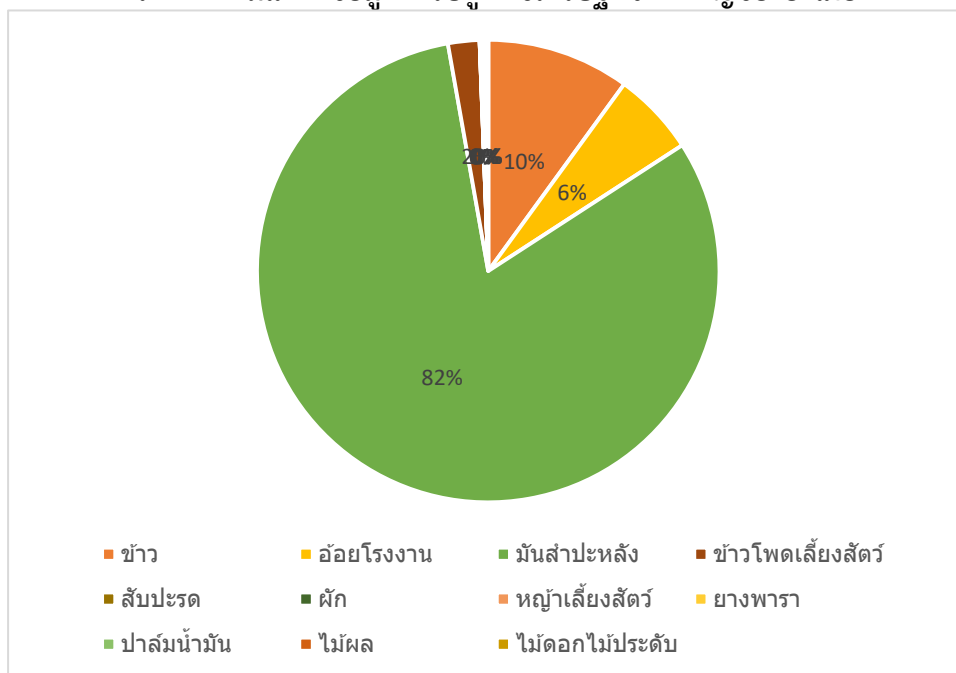
อำเภอซับใหญ่ พื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจหลัก ได้แก่ มันสำปะหลัง มีพื้นที่ปลูกมากจำนวน ๗๓,๒๔๐ ไร่ รองลงมา คือ ข้าว มีพื้นที่ปลูก จำนวน ๒๒,๘๘๑ ไร่ และ อ้อยโรงงาน มีพื้นที่ปลูก จำนวน ๕,๘๔๗ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๓ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของอำเภอซับใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด	ข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตร (ไร่) อำเภอซับใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ											รวมทั้งหมด
		ข้าว	อ้อยโรงงาน	มันสำปะหลัง	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	สับปะรด	ผัก	หญ้าเลี้ยงสัตว์	ยางพารา	ปาล์มน้ำมัน	ไม้ผล	ไม้ดอกไม้ประดับ	
ซับใหญ่	๗๐,๖๘๒	๓,๖๕๗	๒,๑๓๐	๒๙,๗๑๕	๘๐๔	-	๓๐		๖๐	๗๙	๔๙	-	๓๖,๕๒๔
ท่ากุ่ม	๗๕,๕๘๕	๑๑,๖๑๓	๗๗๓	๒๙,๗๐๓	๒,๔๑๑	-	๓		-	๑๕	๑๙	๕	๔๔,๕๔๒
ตะโกทอง	๓๓,๑๒๕	๗,๖๑๑	๒,๙๔๔	๑๓,๘๒๒	๔๗๘	-	๑๙		-	-	๕	-	๒๔,๘๗๙
รวม	๑๗๙,๓๙๒	๒๒,๘๘๑	๕,๘๔๗	๗๓,๒๔๐	๓,๖๙๓	-	๕๒		๖๐	๙๔	๗๓	๕	๑๐๕,๙๔๕

ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ. ๒๕๖๗

กราฟวงกลมแสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของอำเภอ

ภาพที่ ๑๕ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ อำเภอซับใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ
(ที่มา:ระบบทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๙. องค์กรและสถาบันต่าง ๆ

อำเภอซับใหญ่ มีกลุ่มสถาบันเกษตรกร กลุ่มอาชีพการเกษตร ซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานราชการ หลายกลุ่ม กลุ่มอาชีพการเกษตร กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ได้รับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น มีกลุ่มต่างๆ ดังนี้

ตารางที่ ๑๔ รายชื่อกลุ่มผู้ผลิต และผู้ประกอบการ OTOP ที่ได้รับการลงทะเบียน

ที่	ชื่อผลิตภัณฑ์	ชื่อประธานกลุ่ม/เจ้าของกิจการ	ที่อยู่	หมู่ที่/หมู่บ้าน	ตำบล/แขวง
1	กรรณก	นางพัชรินทร์ เพ็ญขุนทด	17	หมู่ที่ 5 ตะโกทอง	ตะโกทอง
2	กระถาง	นาย ดาหวัน ภัคดีประสิทธิ์	89	หมู่ที่ 8 ตะโกทอง	ตะโกทอง
3	กล้วยฉาบ	นางวรรณภา คงพิช	7	หมู่ที่ 7 หนองใหญ่	ซับใหญ่
4	กล้วยตาก	นาย เจริญชัย เห่งขุนทด	134	หมู่ที่ 6 บุณนวน	ซับใหญ่
5	กล้วยตาก	นางวรรณภา คงพิช	7	หมู่ที่ 7 หนองใหญ่	ซับใหญ่
6	กล้วยเบรคแตก	นาง แฉล้ม มังกร	115	หมู่ที่ 8 ตะโกทอง	ตะโกทอง
7	กล้วยแปรรูป	นางสาวเพียรวิทย์ โพธิ์ทอง	28	หมู่ที่ 11 หนองประดู่พัฒนา	ตะโกทอง
8	กะหรี่ปั๊ปปายรุ้ง	นาง แฉล้ม มังกร	115	หมู่ที่ 8 ตะโกทอง	ตะโกทอง
9	ขมิ้นชัน	นาง สีสิม ดอกไม้ดี	101	หมู่ที่ 9 ซับสมบูรณ์	ท่ากุ่ม

10	ข้าวฮางอก	นาง ละออง คัดวงศ์	164	หมู่ที่ 6 บุนนวม	ตะโกทอง
11	ชุดอ่างบัว	นาย ดาหวัน ภัคดีประสิทธิ์	89	หมู่ที่ 8 ตะโกทอง	ตะโกทอง
12	ดอกบัวอบแห้ง	นาย เจริญชัย เห่งขุนทด	134	หมู่ที่ 6 บุนนวม	ซับใหญ่
13	ตะกร้าพลาสติก	นาง สมปอง แก่นร้านหญ้า	27	-	ท่ากูบ
14	น้ำพริก ปากแจ๋ แซ่บเวอร์	นางสาวเพียว โพธิ์ทอง	28	หมู่ที่ 11 หนองประดู่พัฒนา	ตะโกทอง
15	น้ำพริกเผาปลา	นาง เนตร ภาพักดี	12	หมู่ที่ 7 ห้วยส้มป่อย	ท่ากูบ
16	น้ำพริกเผาหมู	นาง เนตร ภาพักดี	12	หมู่ที่ 7 ห้วยส้มป่อย	ท่ากูบ
17	น้ำหมักชีวภาพ	นาย มานพ รันคำพา	15	หมู่ที่ 5 ซับเจริญสุข	ซับใหญ่
18	น้ำหมักชีวภาพ	นาย บุญเรือง ชัยมีแรง	95		ตะโกทอง
19	ปอกะปัด	นาง สีส้ม ดอกไม้ดี	101	หมู่ที่ 9 ซับสมบูรณ์	ท่ากูบ
20	พรมเช็ดเท้า	นาง สมปอง แก่นร้านหญ้า	27	หมู่ที่ 8 วังรัง	ท่ากูบ
21	พริกป่น	นาย กำนันแก้ว พวงขุนทด	88	หมู่ที่ 4 ห้วยเจริญผล	ตะโกทอง
22	พริกแห้ง	นาย เจริญชัย เห่งขุนทด	134	หมู่ที่ 6 บุนนวม	ซับใหญ่
23	พวงมาลัยรับบั้น	นางพัชรินทร์ เพียงขุนทด	17	หมู่ที่ 5 ตะโกทอง	ตะโกทอง
24	ฟ้าทะลายโจร	นาง สีส้ม ดอกไม้ดี	101	หมู่ที่ 9 ซับสมบูรณ์	ท่ากูบ
25	มะขามแช่อิ่ม	นางสาวเพียว โพธิ์ทอง	28	หมู่ที่ 11 หนองประดู่พัฒนา	ตะโกทอง
26	มะขามแช่อิ่ม	นาย เจริญชัย เห่งขุนทด	134	หมู่ที่ 6 บุนนวม	ซับใหญ่
27	ลูกประคบ	นาง สีส้ม ดอกไม้ดี	101	หมู่ที่ 9 ซับสมบูรณ์	ท่ากูบ
28	ว่านชักมดลูก	นาง สีส้ม ดอกไม้ดี	101	หมู่ที่ 9 ซับสมบูรณ์	ท่ากูบ
29	หญ้ารีแพร์	นาง สีส้ม ดอกไม้ดี	101	หมู่ที่ 9 ซับสมบูรณ์	ท่ากูบ
30	เผือกเส้น	นาง แฉล้ม มังกร	115	หมู่ที่ 8 ตะโกทอง	ตะโกทอง
31	เสื่อกก	นาง สมปอง แก่นร้านหญ้า	27	หมู่ที่ 8 วังรัง	ท่ากูบ
32	แตงกวาดอง	นาย เจริญชัย เห่งขุนทด	134	หมู่ที่ 6 บุนนวม	ซับใหญ่
33	แปรรูปหินทราย	นาง บรรจง ประดับวงศ์	102	หมู่ที่ 1 ท่ากูบ	ท่ากูบ
34	แป้งกล้วย	นาย เจริญชัย เห่งขุนทด	134	หมู่ที่ 6 บุนนวม	ซับใหญ่
35	แย้มมะม่วงหาวมะนาวโห่	นาง ทัดทรง ศรีสุวรรณ	62	หมู่ที่ 3 โนนสะอาด	ซับใหญ่
36	แย้มมัลเบอร์รี่	นาง ทัดทรง ศรีสุวรรณ	62	หมู่ที่ 3 โนนสะอาด	ซับใหญ่
37	แหนมเห็ด	นาย จันท์ สีเหล่าน้อย	76	หมู่ที่ 5 ซับเจริญสุข	ซับใหญ่
38	ไข่เค็มขี้เฒ่า	นาง ทัดทรง ศรีสุวรรณ	62	หมู่ที่ 3 โนนสะอาด	ซับใหญ่
39	ไข่เค็มพอกดินสอพอง	นาง ทัดทรง ศรีสุวรรณ	62	หมู่ที่ 3 โนนสะอาด	ซับใหญ่
40	ไข่เค็มใบหม่อน	นาง ทัดทรง ศรีสุวรรณ	62	หมู่ที่ 3 โนนสะอาด	ซับใหญ่

41	ไข่เค็มใบเตย	นาง ทัดทรง ศรีสุวรรณ	62	หมู่ที่ 3 โนนสะอาด	ซับใหญ่
42	ตะกร้าหวายเทียม	นางเนตร ภาพักดี	12	หมู่ที่ 7 ห้วยส้มป่อย	ท่ากูป
43	เปลญวน	นางสุพัตรา ทั้งพรม		หมู่ที่ 1 ซับใหญ่	ซับใหญ่
44	พรมเช็ดเท้า	นางสุพัตรา ทั้งพรม		หมู่ที่ 1 ซับใหญ่	ซับใหญ่
45	ทอเสื่อกก	นายคำรณ พุฒุนทด		หมู่ที่ 10 ซับใหญ่พัฒนา	ซับใหญ่
46	ทำตะกร้าหวายเทียม	นางบรรจง ประดับวงศ์		หมู่ที่ 1 ท่ากูป	ท่ากูป
47	โต๊ะกระถางอ่างบัว	นางสาวราตรี แก้วดวงดี		หมู่ที่ 9 ซับสมบูรณ์	ท่ากูป
48	ตะกร้าพลาสติก	นางสมปอง แก่นร้านหญ้า		หมู่ที่ 8 วังรัง	ท่ากูป
49	เปลญวน	นางสมปอง แก่นร้านหญ้า		หมู่ที่ 8 วังรัง	ท่ากูป
50	พรมเช็ดเท้า	นางสมปอง แก่นร้านหญ้า		หมู่ที่ 8 วังรัง	ท่ากูป
51	ตะกร้าหวายเทียม	นางสมช่วง ประทุมตา		หมู่ที่ 9 ซับสมบูรณ์	ท่ากูป
52	โต๊ะกระถางอ่างบัว	นางสาวราตรี แก้วดวงดี		หมู่ที่ 9 ซับสมบูรณ์	ท่ากูป
53	ไม้กวาดดอกหญ้า	นางสาวนฤมล รามสันเทียะ		หมู่ที่ 10 ทุ่งกระถินพัฒนา	ท่ากูป
54	ขนมไทย	นางระเบียบ จันเขียว		หมู่ที่ 12 วังอุดม	ท่ากูป
55	กล้วยหอมทอง	นางสาวศุภรดา พิพิฑกุล		หมู่ที่ 10 ซับใหญ่พัฒนา	ซับใหญ่
56	แกะสลักไม้	นายชันทอง วิเศษศรี		หมู่ที่ 2 โป่งเกต	ท่ากูป

ที่มา: สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอซับใหญ่, พ.ศ. ๒๕๖๗

ตารางที่ ๑๕ จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์

ประเภทผลิตภัณฑ์	จำนวน
อาหาร	๒๖
เครื่องดื่ม	-
ผ้า เครื่องแต่งกาย	-
ของใช้ ของตกแต่ง ของที่ระลึก	๒๔
สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร	๖
รวม	๕๖

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอซับใหญ่, พ.ศ. ๒๕๖๗

ตารางที่ ๑๖ ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอซับใหญ่

ชื่อ	ที่ตั้ง	ประธาน
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อตำบลซับใหญ่	เลขที่ ๕๕ ม.๖ ตำบลซับใหญ่ อำเภอซับใหญ่ ชัยภูมิ	ชุดิมา ป้อมจตุรัส
วิสาหกิจชุมชนมันสำปะหลังแปลงใหญ่ซับใหญ่	เลขที่ ๗๓ หมู่ ๑๐ ตำบลซับใหญ่ อำเภอซับใหญ่ ชัยภูมิ	สนทยา สีดา
วิสาหกิจชุมชนเกษตรอ้อมทรัพย์เพื่อการผลิต	เลขที่ ๑๘๒ หมู่ ๗ ตำบลซับใหญ่ อำเภอซับใหญ่ ชัยภูมิ	ชุมพร นาเจริญ

วิสาหกิจชุมชนเศรษฐกิจพอเพียงบ้านบุญนวน	เลขที่ ๑๖๔ หมู่ ๖ ตำบลซับใหญ่ อำเภอซับใหญ่ ชัยภูมิ	ละออง คัดวงษ์
วิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกหน่อไม้ฝรั่งตำบลซับใหญ่	เลขที่ ๘ หมู่ ๗ ตำบลซับใหญ่ อำเภอซับใหญ่ ชัยภูมิ	จ่อย เหลือมสีจัน
วิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่ผักบ้านหนองใหญ่	เลขที่ ๑๑๔ หมู่ ๗ ตำบลซับใหญ่ อำเภอซับใหญ่ ชัยภูมิ	บุญชู สีแก้ว
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกหม่อนเลี้ยงไหมเพื่อรายได้ที่ยั่งยืน	เลขที่ ๖๒ หมู่ ๓ ตำบลซับใหญ่ อำเภอซับใหญ่ ชัยภูมิ	ทศพรวง ศรีสุวรรณ
วิสาหกิจชุมชนการแปรรูปจากศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านบุญนวน	เลขที่ ๑๓๔ หมู่ ๖ ตำบลซับใหญ่ อำเภอซับใหญ่ ชัยภูมิ	เจริญชัย เห่งขุนทด
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอัดฟางก้อนบ้านวังซ้อ	เลขที่ ๕๐ หมู่ ๔ ตำบลซับใหญ่ อำเภอซับใหญ่ ชัยภูมิ	บังอร ชัยมีแรง
วิสาหกิจชุมชนวโอสถพญาแล	เลขที่ ๔๑๔ หมู่ ๑๐ ตำบลซับใหญ่ อำเภอซับใหญ่ ชัยภูมิ	ศุภรดา พิพิธกุล
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มส่งเสริมอาชีพจากภูมิปัญญาท้องถิ่นทอผ้าอำเภอบ้านไร่	เลขที่ ๒๕๘ หมู่ ๖ ตำบลซับใหญ่ อำเภอซับใหญ่ ชัยภูมิ	ธวัชชัย เสาศูณิน
วิสาหกิจชุมชนไม้ดอกไม้ประดับและท่องเที่ยวเชิงเกษตรบุญนวน	เลขที่ ๒๕๕ หมู่ ๖ ตำบลซับใหญ่ อำเภอซับใหญ่ ชัยภูมิ	คณิษฐา ถอยวิลัย
วิสาหกิจชุมชนซับใหญ่เกษตรยั่งยืน	เลขที่ ๙๙ หมู่ ๑ ตำบลซับใหญ่ อำเภอซับใหญ่ ชัยภูมิ	วิณาวรรณ เงินวิจิตรไพศาล
วิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์วิถีชัยภูมิ	เลขที่ ๒๘๔ ม.๑๒ ตำบลซับใหญ่ อำเภอซับใหญ่ ชัยภูมิ	ปราณี ชัยทวีพรสุข
วิสาหกิจชุมชนมันสำปะหลังบ้านบุญนวน	เลขที่ ๖๖ หมู่ ๗ ตำบลซับใหญ่ อำเภอซับใหญ่ ชัยภูมิ	สำรวย เหมือดขุนทด
วิสาหกิจชุมชนเกษตรกรซับใหญ่ผู้ใช้นวัตกรรม	เลขที่ ๓๙ หมู่ ๙ ตำบลซับใหญ่ อำเภอซับใหญ่ ชัยภูมิ	ถาวร คัดวงษ์
วิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่มันสำปะหลังบ้านซับสายออ	เลขที่ ๗๓ ม.๕ ตำบลท่ากูป อำเภอซับใหญ่ ชัยภูมิ	โยธิน เลียงผา
วิสาหกิจชุมชนจักรสานตระกร้าหวายทอสายสัมพันธ์รักม.๑	เลขที่ ๑๑๙ หมู่ ๑ ตำบลท่ากูป อำเภอซับใหญ่ ชัยภูมิ	รัศมี เพชรประไพ
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มสเปรย์ตะไคร้หอม	เลขที่ ๑๑๙ หมู่ ๔ ตำบลท่ากูป อำเภอซับใหญ่ ชัยภูมิ	จันทร์เพ็ญ วิชาเพลง
เครือข่ายวิสาหกิจชุมชนพืชสมุนไพรจังหวัดชัยภูมิ	เลขที่ ๑๐๕ หมู่ ๒ ตำบลท่ากูป อำเภอซับใหญ่ ชัยภูมิ	อังกินันท์ ชัยมีแรง
วิสาหกิจชุมชนเกษตรทฤษฎีใหม่และพืชสมุนไพรไม้เศรษฐกิจอ.ซับใหญ่	เลขที่ ๑๐๕ หมู่ ๒ ตำบลท่ากูป อำเภอซับใหญ่ ชัยภูมิ	อังกินันท์ ชัยมีแรง
วิสาหกิจชุมชนเกษตรผสมผสานและพืชสมุนไพรอ.ซับใหญ่	เลขที่ ๓๒ หมู่ ๒ ตำบลท่ากูป อำเภอซับใหญ่ ชัยภูมิ	บุปผชาติ เพ็งปอพาน
วิสาหกิจชุมชนศูนย์เรียนรู้กลุ่มหินทรายบ้านท่ากูป ม.๑	เลขที่ ๑๐๒ หมู่ ๑ ตำบลท่ากูป อำเภอซับใหญ่ ชัยภูมิ	บรรจง ประดับวงศ์

วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อบ้านท่าชวน	เลขที่ ๑๔๖ หมู่ ๖ ตำบลท่ากูบ อำเภอซับใหญ่ ชัยภูมิ	เจริญ เกือกสูงเนิน
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงโคเนื้อบ้านโป่งเกตุ	เลขที่ ๑๔๖ หมู่ ๒ ตำบลท่ากูบ อำเภอซับใหญ่ ชัยภูมิ	กุศล เสน่ห์จันทร์
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อบ้านวังซ้อ	เลขที่ ๕๖ หมู่ ๔ ตำบลท่ากูบ อำเภอซับใหญ่ ชัยภูมิ	ศราวุฒิ ผลพรต
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มนาแปลงใหญ่บ้านวังขอนสัก	เลขที่ ๗๖ หมู่ ๓ ตำบลท่ากูบ อำเภอซับใหญ่ ชัยภูมิ	สมาน พรหมอ่อน
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงวัวเลี้ยงแพะบ้านซับสมบูรณ์	เลขที่ ๑๐๕ หมู่ ๙ ตำบลท่ากูบ อำเภอซับใหญ่ ชัยภูมิ	มนู ด่านกระโทก
วิสาหกิจชุมชนอุตสาหกรรมครัวเรือนบ้านซับสายออ	เลขที่ ๘ หมู่ ๕ ตำบลท่ากูบ อำเภอซับใหญ่ ชัยภูมิ ๓๖๑๓๐	ลำไพโร ไข่มังข
วิสาหกิจชุมชนนาแปลงใหญ่บ้านท่ากูบ	เลขที่ ๒๖๓ หมู่ ๑ ตำบลท่ากูบ อำเภอซับใหญ่ ชัยภูมิ	สุภาภรณ์ อยาดี
วิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่มันสำปะหลังบ้านโป่งเกตุ ม.๒ ท่ากูบ	เลขที่ ๗๐ หมู่ ๒ ตำบลท่ากูบ อำเภอซับใหญ่ ชัยภูมิ	นิพนธ์ เชื้อมีแรง
วิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่มันสำปะหลังบ้านวังกุ้ง	เลขที่ ๖๓ หมู่ ๔ ตำบลท่ากูบ อำเภอซับใหญ่ ชัยภูมิ	ชิงชัย มอญจตุรัส
วิสาหกิจชุมชนท่ากูบเกษตรยั่งยืนด้วยพลังงานทดแทน	เลขที่ ๑๓๓ หมู่ ๑ ตำบลท่ากูบ อำเภอซับใหญ่ ชัยภูมิ	สมพร แก่นร้านหญ้า
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปุ๋ยอินทรีย์อัดเม็ดบ้านท่ากูบ	เลขที่ ๒๙๔ หมู่ ๑ ตำบลท่ากูบ อำเภอซับใหญ่ ชัยภูมิ	เมฆาเดช หาญเวช
วิสาหกิจชุมชนสมุนไพรสร้างรายได้	เลขที่ ๒๖๓ หมู่ ๑ ตำบลท่ากูบ อำเภอซับใหญ่ ชัยภูมิ	สุภาภรณ์ อยาดี
วิสาหกิจชุมชนเพาะเห็ดฟางบ้านซับสมบูรณ์	เลขที่ ๓๒๔ หมู่ ๙ ตำบลท่ากูบ อำเภอซับใหญ่ ชัยภูมิ	เจริญ อรุณ
วิสาหกิจชุมชนแปรรูปพริกบ้านหนองประดู่พัฒนา	เลขที่ ๒๘ หมู่ ๑๑ ตำบลตะโกทอง อำเภอซับใหญ่ ชัยภูมิ	รัชฎา เรียมเพชร
วิสาหกิจชุมชนผู้เลี้ยงโคเนื้อบ้านเขื่อนล้น	เลขที่ ๑๑๖ หมู่ ๑ ตำบลตะโกทอง อำเภอซับใหญ่ ชัยภูมิ	อุดม ภิรมใจ
วิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่มันสำปะหลังบ้านหนองนกเขียน	เลขที่ ๙๙ หมู่ ๓ ตำบลตะโกทอง อำเภอซับใหญ่ ชัยภูมิ	โกเมธ ขุนณรงค์
วิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่มันสำปะหลังบ้านเขื่อนล้น	เลขที่ ๑๑๖ หมู่ ๑ ตำบลตะโกทอง อำเภอซับใหญ่ ชัยภูมิ	บุญหนา มะเรืองศูนย์
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกผักอายุสั้นปลอดสารพิษ	เลขที่ ๙ หมู่ ๙ ตำบลตะโกทอง อำเภอซับใหญ่ ชัยภูมิ	สมปอง เดชสูงเนิน
วิสาหกิจชุมชนปลูกมันสำปะหลังบ้านหนองประดู่พัฒนา	เลขที่ ๑๗ หมู่ ๑๑ ตำบลตะโกทอง อำเภอซับใหญ่ ชัยภูมิ	น้ำฝน แก่นกลางดอน
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มพัฒนาการทำเกษตรคุ่มหนองหัวเม่น	เลขที่ ๕๔ หมู่ ๑ ตำบลตะโกทอง อำเภอซับใหญ่ ชัยภูมิ	อุดม ภิรมย์ใจ

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอซับใหญ่, พ.ศ. ๒๕๖๗

ตารางที่ ๑๗ ข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ

ชื่อ	ที่อยู่	จำนวนสมาชิก
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนชัยใหญ่วิทยา	หมู่ ๑ ต.ชัยใหญ่ อ.ชัยใหญ่ จ.ชัยภูมิ	๑๑
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนตลกคุณพัฒนา	หมู่ ๘ ต.ชัยใหญ่ อ.ชัยใหญ่ จ.ชัยภูมิ	๑๑
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านบุญนวน	หมู่ ๖ ต.ชัยใหญ่ อ.ชัยใหญ่ จ.ชัยภูมิ	๑๐
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านท่ากูป	หมู่ ๑ ต.ท่ากูป อ.ชัยใหญ่ จ.ชัยภูมิ	๑๐
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านวังกุง	หมู่ ๔ ต.ท่ากูป อ.ชัยใหญ่ จ.ชัยภูมิ	๑๑
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านชัยใหม่	หมู่ ๖ ต.ตะโกทอง อ.ชัยใหญ่ จ.ชัยภูมิ	๑๐
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแม่บ้านเกษตรกรบ้านวังรัง	หมู่ ๘ ต.ท่ากูป อ.ชัยใหญ่ จ.ชัยภูมิ	๑๐
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแม่บ้านหนองประดู่พัฒนา	หมู่ ๑๑ ต.ตะโกทอง อ.ชัยใหญ่ จ.ชัยภูมิ	๑๐
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรตำบลชัยใหญ่	หมู่ ๑ ต.ชัยใหญ่ อ.ชัยใหญ่ จ.ชัยภูมิ	๑๐
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรหน่อไม้ฝรั่งอำเภอชัยใหญ่	หมู่ ๗ ต.ชัยใหญ่ อ.ชัยใหญ่ จ.ชัยภูมิ	๑๑
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรข้าวบ้านวังขอนสัก	หมู่ ๓ ต.ท่ากูป อ.ชัยใหญ่ จ.ชัยภูมิ	๑๐
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรผู้เลี้ยงโคเนื้อหนองนกเขียน	หมู่ ๓ ต.ตะโกทอง อ.ชัยใหญ่ จ.ชัยภูมิ	๑๑

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอชัยใหญ่, พ.ศ. ๒๕๖๗

ตารางที่ ๑๘ ข้อมูลกลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์ อำเภอชัยใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ

ชื่อแปลงใหญ่	ที่ตั้ง
แปลงใหญ่มันสำปะหลังหมู่ ๓ ตำบลตะโกทอง	เลขที่ ๙๙ หมู่ ๓ ตำบลตะโกทอง อำเภอชัยใหญ่ ชัยภูมิ
แปลงใหญ่มันสำปะหลังหมู่ ๑ ตำบลตะโกทอง	เลขที่ ๑๑๖ หมู่ ๑ ตำบลตะโกทอง อำเภอชัยใหญ่ ชัยภูมิ
แปลงใหญ่มันสำปะหลังหมู่ ๑๐ ตำบลชัยใหญ่	เลขที่ ๗๓ หมู่ ๑๐ ตำบลชัยใหญ่ อำเภอชัยใหญ่ ชัยภูมิ
แปลงใหญ่มันสำปะหลังหมู่ ๕ ตำบลท่ากูป	เลขที่ ๗๓ หมู่ ๕ ตำบลท่ากูป อำเภอชัยใหญ่ ชัยภูมิ
แปลงใหญ่มันสำปะหลังหมู่ ๒ ตำบลท่ากูป	เลขที่ ๗๐ หมู่ ๒ ตำบลท่ากูป อำเภอชัยใหญ่ ชัยภูมิ
แปลงใหญ่มันสำปะหลังหมู่ ๔ ตำบลท่ากูป	เลขที่ ๖๓ หมู่ ๔ ตำบลท่ากูป อำเภอชัยใหญ่ ชัยภูมิ
นาแปลงใหญ่หมู่ ๑ ตำบลท่ากูป	เลขที่ ๒๖๓ หมู่ ๑ ตำบลท่ากูป อำเภอชัยใหญ่ ชัยภูมิ
นาแปลงใหญ่หมู่ ๓ ตำบลท่ากูป	เลขที่ ๗๖ หมู่ ๓ ตำบลท่ากูป อำเภอชัยใหญ่ ชัยภูมิ
แปลงใหญ่หน่อไม้ฝรั่งหมู่ ๗ ตำบลชัยใหญ่	เลขที่ ๘ หมู่ ๗ ตำบลชัยใหญ่ อำเภอชัยใหญ่ ชัยภูมิ
แปลงใหญ่ผักหมู่ ๗ ตำบลชัยใหญ่	เลขที่ ๑๑๔ หมู่ ๗ ตำบลชัยใหญ่ อำเภอชัยใหญ่ ชัยภูมิ

ที่มา: สำนักงานสหกรณ์จังหวัดชัยภูมิ, พ.ศ. ๒๕๖๗

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ

๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์

๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

๑) เกษตรกร

(๑) ครัวเรือนเกษตรกร

อำเภอซับใหญ่มีครัวเรือนเกษตรกร จำนวน ๓,๓๗๗ ครัวเรือน โดยมีหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกร อายุระหว่าง ๔๖ - ๕๕ ปี จำนวน ๘๘๗ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๕๖ รองลงมาอายุระหว่าง ๕๖ - ๖๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๒๑ และอายุ ๖๕ ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๐๘ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๙ แสดงหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ อำเภอซับใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ

ช่วงอายุ (ปี)	ครัวเรือน	ร้อยละ
๖๕ ปีขึ้นไป	๖๗๘.๐๐	๒๐.๐๘
๕๖ - ๖๕ ปี	๘๘๕.๐๐	๒๖.๒๑
๔๖ - ๕๕ ปี	๘๘๗.๐๐	๒๖.๕๖
๓๖ - ๔๕ ปี	๕๙๒.๐๐	๑๗.๕๓
๒๖ - ๓๕ ปี	๒๙๙.๐๐	๘.๘๕
๑๘ - ๒๕ ปี	๒๖.๐๐	๐.๗๗
รวม	๓,๓๗๗	๑๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอซับใหญ่, พ.ศ. ๒๕๖๗

ภาพที่ ๑๖ แสดงหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ อำเภอซับใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอซับใหญ่, พ.ศ. ๒๕๖๗)

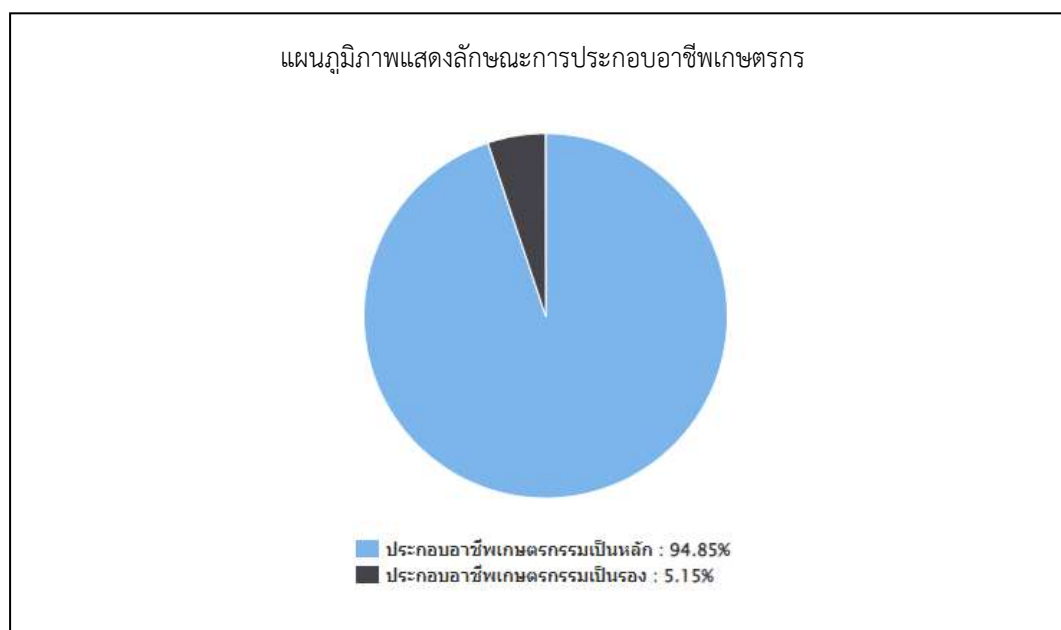
(๒) ลักษณะการประกอบอาชีพ

อำเภอซับใหญ่ มีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เป็นหลัก จำนวน ๓,๒๐๓ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๙๔.๘๕ และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง จำนวน ๑๗๔ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๕.๑๕

ตารางที่ ๒๐ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร อำเภอซับใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๓,๒๐๓	๙๔.๘๕
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๑๗๔	๕.๑๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอซับใหญ่, พ.ศ. ๒๕๖๗

ภาพที่ ๑๗ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ อำเภอซับใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ
(สำนักงานเกษตรอำเภอซับใหญ่, พ.ศ. ๒๕๖๗)

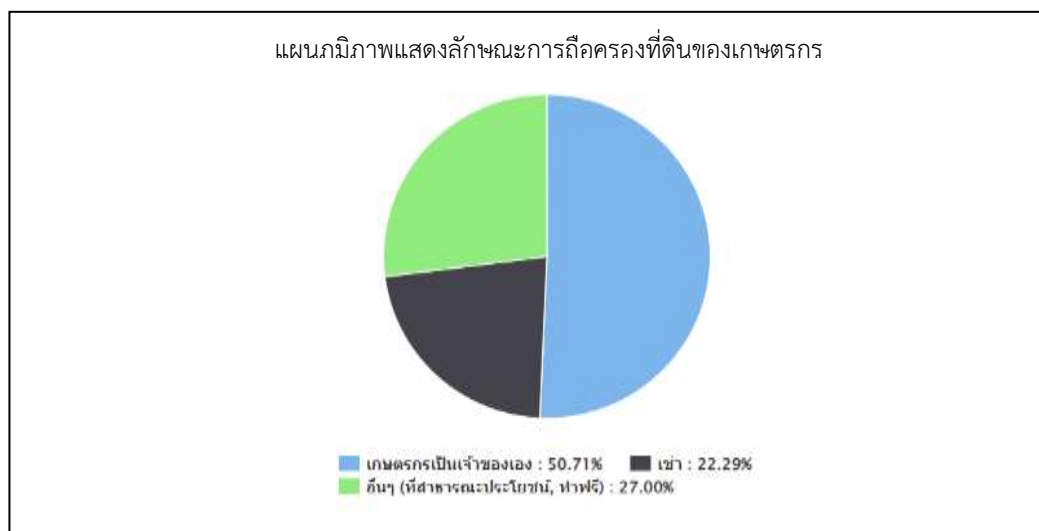
(๓) ลักษณะการถือครองที่ดิน

ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรอำเภอซับใหญ่ ส่วนใหญ่เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง จำนวน ๒,๕๔๘ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๗๑ รองลงมาคืออื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี) จำนวน ๑,๓๕๗ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๐๐ และเช่า จำนวน ๑,๑๒๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๒๙ ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๑ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร อำเภอซับใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	ร้อยละ
เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง	๒,๕๔๘	๕๐.๗๑
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	๑,๓๕๗	๒๗.๐๐
เช่า	๑,๑๒๐	๒๒.๒๙

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอซับใหญ่, พ.ศ. ๒๕๖๗

ภาพที่ ๑๘ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน อำเภอชัยใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอชัยใหญ่, พ.ศ. ๒๕๖๗)

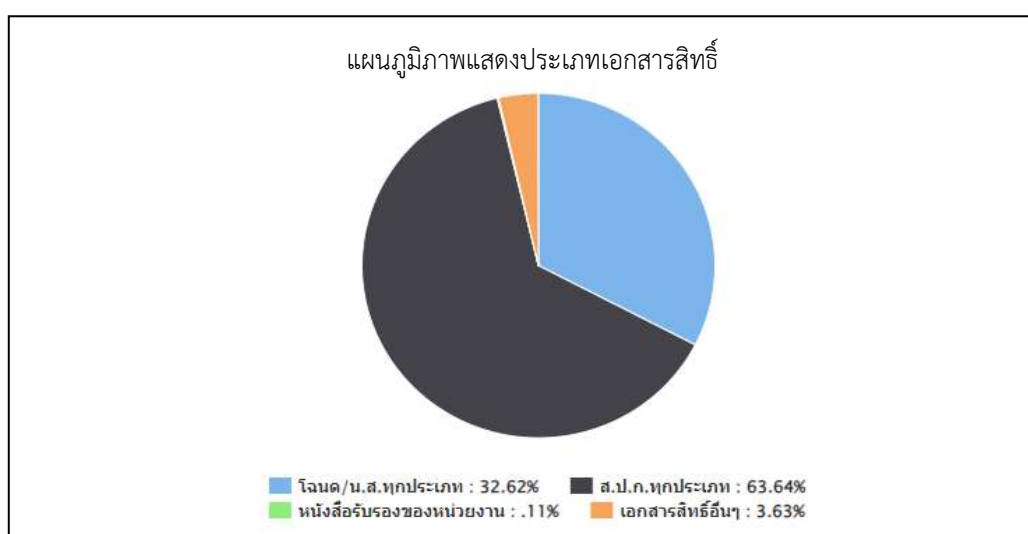
(๔) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของตนเอง)

เกษตรกรอำเภอชัยใหญ่ มีการถือครองที่ดินแบบเอกสารสิทธิ์ประเภท ส.ป.ก. จำนวน ๑,๖๘๔ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๖๓.๖๔ รองลงมาคือเอกสารสิทธิ์ประเภทโฉนด จำนวน ๘๖๓ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๖๒ และไม่มีเอกสารสิทธิ์ จำนวน ๙๖ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓.๖๓ ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๒ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอชัยใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรองของหน่วยงาน	ไม่มีเอกสารสิทธิ์	
๘๖๓	๑,๖๘๔	๓	๙๖	๒,๕๔๘

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอชัยใหญ่, พ.ศ. ๒๕๖๗

ภาพที่ ๑๙ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอชัยใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอชัยใหญ่, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๒) องค์กรและสถาบันเกษตรกร

(๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

อำเภอชัยใหญ่ มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพ ๓ กลุ่ม มีสมาชิก ๔๕ ราย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๓ กลุ่ม สมาชิก ๔๕ ราย กลุ่มยุวเกษตรกร ๖ กลุ่ม สมาชิก ๘๐ ราย วิสาหกิจชุมชน ๔๒ แห่ง สมาชิก ๔๗๓ ราย สหกรณ์จำนวน ...-... แห่ง สมาชิก ...-... ราย และกลุ่มเกษตรกร ๓ กลุ่ม สมาชิก ๓๐ ราย

ตารางที่ ๒๓ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรอำเภอชัยใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ

ตำบล	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ		กลุ่มแม่บ้าน		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
๑. ตำบลชัยใหญ่	๑	๑๕	๑	๑๕	๓	๔๕	๑๕	๑๘๕	-	-	๑	๑๐
๒. ตำบลท่ากูบ	๑	๑๕	๑	๑๕	๒	๒๐	๒๐	๒๓๒	-	-	๑	๑๐
๓. ตำบลตะโก	๑	๑๕	๑	๑๕	๑	๑๕	๗	๕๖	-	-	๑	๑๐
รวม	๓	๔๕	๓	๓๐	๖	๘๐	๔๒	๔๗๓	-	-	๓	๓๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอชัยใหญ่, พ.ศ. ๒๕๖๗

๓) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

อำเภอชัยใหญ่มีแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ๑ ศูนย์ และศพก. เครือข่าย ๑๒ ศูนย์ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ๒ ศูนย์ ศูนย์จัดการดินและปุ๋ย ๑ ศูนย์ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ๓ ศูนย์ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ๙ ศูนย์ และศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน ๓ ศูนย์

ตารางที่ ๒๔ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร อำเภอชัยใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ

ตำบล	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศดปช.	ศบกด.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ			ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการพัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศุสัตว์	ปกริพ	
๑. ตำบลชัยใหญ่	๑	๖	๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑
๒. ตำบลท่ากูบ	-	๔	-	-	๑	๑	๑	๑	๑
๓. ตำบลตะโกทอง	-	๒	๑	-	๑	๑	๑	๑	๑
รวม	๑	๑๒	๒	๑	๓	๓	๓	๓	๓

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอชัยใหญ่, พ.ศ. ๒๕๖๗

(๑) อาสาสมัครเกษตร

อำเภอชัยใหญ่ มีอาสาสมัครเกษตร จำนวน ๑๒๓ คน โดยมีเกษตรกรหมู่บ้านจำนวนมากที่สุด จำนวน ๕๐ ราย รองลงมาคืออาสาปศุสัตว์ ๔๗ ราย และหมอดินอาสา ๓๗ ราย ตามลำดับ อย่างไรก็ตามอาสาสมัครบางรายทำหน้าที่อาสามากกว่า ๑ หน้าที่

ตารางที่ ๒๕ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรอำเภอซับใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ

ตำบล	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร ฝนหลวง	ครูบุญชี อาสา	ประมณ อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอดิน อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏิรูปที่ดิน
๑. ตำบลซับใหญ่	๑	๒	-	๑๔	๑๔	๑๗	-	๑	๑
๒. ตำบลท่ากูป	๑	-	๑	๑๙	๑๒	๑๖	-	-	๔
๓. ตำบลตะโก	-	-	-	๑๔	๑๑	๑๗	-	-	-
รวม	๒	๒	๑	๔๗	๓๗	๕๐	-	๑	๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอซับใหญ่, พ.ศ. ๒๕๖๗

(๒) ประชาชนชาวบ้าน

อำเภอซับใหญ่มีประชาชนชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินการโครงการได้คัดเลือกประชาชนชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถีของประชาชนแต่ละคน ซึ่งในอำเภอซับใหญ่ มีประชาชนชาวบ้านจำนวน ๒ คน

ตารางที่ ๒๖ แสดงข้อมูลประชาชนชาวบ้านอำเภอซับใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ

ตำบล	จำนวน (ราย)	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	องค์ความรู้ด้าน
๑. ตำบลซับใหญ่	๑	นายสนทยา สีดา	๗๓ ม.๑๐ ต.ซับใหญ่ อ.ซับใหญ่ จ.ชัยภูมิ	มันสำปะหลัง
๒. ตำบลท่ากูป	๑	นายสมาน พรหมอ่อน	๗๖ ม.๓ ต.ท่ากูป อ.ซับใหญ่ จ.ชัยภูมิ	ข้าว
๓. ตำบลตะโกทอง	๑	นายสุเทพ สือกกลาง	๔๕ ม.๖ ต.ตะโกทอง อ.ซับใหญ่ จ.ชัยภูมิ	เศรษฐกิจพอเพียง
รวม	๓			

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอซับใหญ่, พ.ศ. ๒๕๖๗

(๓) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ชื่อ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอซับใหญ่

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นายสนทยา สีดา

บ้านเลขที่ ๗๓ ม.๑๐ ต.ซับใหญ่ อ.ซับใหญ่ จ.ชัยภูมิ

สถานการณ์ของพื้นที่ : อำเภอซับใหญ่มีสภาพภูมิประเทศเป็นที่ราบสูง มีที่ดอนสลับที่ลุ่มเป็นลอนคลื่น ลักษณะดินเป็นร่วนปนทรายสลับกับพื้นแผ่นดิน นอกจากนั้นเป็นเนินสูง - ต่ำ ถึงเนินเขาเตี้ยสลับกันไปเขาไม่ค่อยสูงมากนัก แนว

ทางการพัฒนา : ๑. ลดต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง

๒. การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

๓. การเฝ้าระวังการระบาดของโรคและแมลงศัตรูมันสำปะหลัง

จุดเด่นของศูนย์เรียนรู้ : มีแปลงเรียนรู้การปลูกมันสำปะหลัง มีจุดสาธิตการผลิตน้ำหมัก-ปุ๋ยหมัก

หลักสูตรเรียนรู้ : ๑. การจำแนกลักษณะพันธุ์มันสำปะหลัง

๒. การเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลัง

๓. การบริหารจัดการศัตรูมันสำปะหลัง

๔. การผลิตและการใช้สารชีวภัณฑ์

หลักสูตรบังคับ

๑. ทฤษฎีใหม่
๒. เศรษฐกิจพอเพียง
๓. การจัดทำบัญชีฟาร์ม

หลักสูตรเสริม

๑. การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า
๒. การส่งเสริมการรวมกลุ่ม
๓. แผนการผลิตรายบุคคล/แผนธุรกิจกลุ่ม

ศูนย์เครือข่าย จำนวน ๑๒ ศูนย์

ตารางที่ ๒๗ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอซับใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ

แบบสรุปข้อมูล						
ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอซับใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ						
ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ - นามสกุล ประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์ ประธานศูนย์ เครือข่าย
			หมู่	ตำบล		
๑	เกษตรกรต้นแบบ เกษตรผสมผสาน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง/เกษตรทฤษฎี ใหม่/เกษตรผสมผสาน	๑	ซับใหญ่	นายประเสริฐศักดิ์ อีร์กุล	
๒	แปลงเรียนรู้เกษตร ผสมผสาน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง/เกษตรทฤษฎี ใหม่/เกษตรผสมผสาน	๑๐	ซับใหญ่	นายคำณ พุบขุนทด	
๓	จุดเรียนรู้การผลิต หน่อไม้ฝรั่ง	ศูนย์เรียนรู้พืชผัก	๕	ซับใหญ่	นายมานพ รันคำภา	
๔	เกษตรผสมผสาน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง/เกษตรทฤษฎี ใหม่/เกษตรผสมผสาน	๕	ซับใหญ่	นายจันทร์ ลีเหล่าน้อย	
๕	วิสาหกิจชุมชน เศรษฐกิจพอเพียง บ้านบุญนวน	ศูนย์เรียนรู้ด้านการแปร รูปผลิตผลด้านการเกษตร	๖	ซับใหญ่	นางละออง คัดวงษ์	
๖	การปลูกหน่อไม้ฝรั่ง	ศูนย์เรียนรู้พืชผัก	๗	ซับใหญ่	นางวรรณภา คงพิช	
๗	เกษตรผสมผสาน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง/เกษตรทฤษฎี ใหม่/เกษตรผสมผสาน	๔	ตะโกทอง	นายบุญเรือง ชัยมีแรง	
๘	แปลงใหญ่ข้าวบ้าน วังขอนสัก	ศูนย์เรียนรู้ด้านการแปร รูปผลิตผลด้านการเกษตร	๓	ท่ากูป	นายสมาน พรหมอ่อน	
๙	วิชาพร	ศูนย์เรียนรู้พืชผัก	๕	ท่ากูป	นางสาววิชาพร ธรรมธะ	
๑๐	ศูนย์เรียนรู้เกษตร ผสมผสาน บ้านท่า ชวน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง/เกษตรทฤษฎี ใหม่/เกษตรผสมผสาน	๖	ท่ากูป	นายเสกสรร บัวจำรัส	

๑๑	วิสาหกิจชุมชน ผลิตภัณฑ์ปูนปั้น บ้านซับสนบูรณ์	ศูนย์ท่องเที่ยวเชิงเกษตร	๙	ท่ากูบ	นายมนู ด้านกระโทก	
๑๒	เกษตรผสมผสาน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง/เกษตรทฤษฎี ใหม่/เกษตรผสมผสาน	๖	ตะโกทอง	นายสุเทพ สื่อกกลาง	

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอชัยใหญ่, พ.ศ. ๒๕๖๗

ภาพที่ ๒๐ แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และเครือข่าย
อำเภอชัยใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ

(๔) กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่

อำเภอชัยใหญ่ มีกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ จำนวน ๑๕ กลุ่ม ได้แก่

แผนการผลิตรายกลุ่มของ แปลงใหญ่มันสำปะหลัง

ที่อยู่ อำเภอชัยใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ

กิจกรรมมันสำปะหลัง

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๔,๓๐๐ บาท/ไร่ เป็น ๔,๐๐๐ บาท (๑๕%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๓ ตัน/ไร่ เป็น ๔ ตัน/ไร่ (๓๓ %)
- เป้าหมายรายได้ ๑๐,๐๐๐ บาท/ไร่
- ประมาณการระบาย ๔,๐๐๐ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. ลดต้นทุนการผลิต
๒. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

ตารางที่ ๒๘ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่มันสำปะหลัง จังหวัดชัยภูมิ

กิจกรรม	เดือน												ประมาณการรายจ่าย	ประมาณการรายได้
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.		
๑. เตรียมดิน และใส่ปุ๋ยคอก (ซี้โก)													750	
๒. ปลุก และฉีดยาคุมวัชพืช													750	
๓. ใส่ปุ๋ยครั้งที่ ๑ (ปุ๋ยรองพื้น)													1,000	
๔. กำจัดวัชพืช และใส่ปุ๋ย ครั้งที่ ๒ (ปุ๋ยแต่งหน้า)													1,000	
๕. เก็บเกี่ยว													1,200	7,500

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอชัยภูมิใหญ่, พ.ศ. ๒๕๖๗

ตารางที่ ๒๙ แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่ อำเภอชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

ที่	ตำบล	ชื่อกลุ่มแปลงใหญ่	ชนิดพืช	จำนวนสมาชิก (คน)	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	ประธาน	เบอร์โทรศัพท์ประธาน
๑	ตำบลชัยใหญ่	แปลงใหญ่มันสำปะหลัง หมู่ ๑๐ ตำบลชัยใหญ่	มันสำปะหลัง	๕๐	๑,๑๐๐	นายสนทยา สีดา	๐๙๓๒๘๙๙๓๖๓
๒	ตำบลท่ากูป	นาแปลงใหญ่หมู่ ๓ ตำบลท่ากูป	ข้าว	๖๑	๗๑๗	นายสมาน พรหมอ่อน	๐๘๘๖๑๐๙๒๙๐
๓	ตำบลท่ากูป	นาแปลงใหญ่หมู่ ๑ ตำบลท่ากูป	ข้าว	๙๘	๑,๑๘๗	นายทองคุณ ศรีณรงค์	๐๘๔๙๖๑๘๘๘๙
๔	ตำบลท่ากูป	แปลงใหญ่มันสำปะหลัง หมู่ ๔ ตำบลท่ากูป	มันสำปะหลัง	๖๘	๒,๑๗๒	นายเชิงชัย มอญจตุรัส	๐๙๓๐๘๕๘๑๕๐
๕	ตำบลท่ากูป	แปลงใหญ่มันสำปะหลัง หมู่ ๒ ตำบลท่ากูป	มันสำปะหลัง	๕๗	๙๑๖	นายนิพนธ์ เชื้อมีแรง	๐๘๙๕๕๕๓๔๑๑
๖	ตำบลตะโกทอง	แปลงใหญ่มันสำปะหลัง หมู่ ๑ ตำบลตะโกทอง	มันสำปะหลัง	๕๑	๗๑๖	นายบุญหนา มะเรืองศูนย์	๐๖๓๗๖๕๗๑๘๗
๗	ตำบลชัยใหญ่	แปลงใหญ่มันสำปะหลัง หมู่ ๖ ตำบลชัยใหญ่	มันสำปะหลัง	๕๐	๖๐๐	นายชุมพร นาเจริญ	๐๘๖๐๑๗๑๖๑๐
๘	ตำบลชัยใหญ่	แปลงใหญ่หน่อไม้ฝรั่ง หมู่ ๗ ตำบลชัยใหญ่	หน่อไม้ฝรั่ง	๓๐	๓๐	นายจ่อย เหลือสีจัน	๐๘๐๗๓๐๒๙๑๑
๙	ตำบลตะโกทอง	แปลงใหญ่มันสำปะหลัง หมู่ ๓ ตำบลตะโกทอง	มันสำปะหลัง	๕๐	๔๘๗	นายโกเมธ ขุนณรงค์	๐๙๘๘๑๓๖๒๗๖
๑๐	ตำบลชัยใหญ่	แปลงใหญ่ผัก หมู่ ๗ ตำบลชัยใหญ่	ผัก	๓๐	๓๐	นายบุญชู สีแก้ว	๐๙๕๖๒๑๙๐๗๘
๑๑	ตำบลชัยใหญ่	แปลงใหญ่มันสำปะหลัง หมู่ ๓ ตำบลชัยใหญ่	มันสำปะหลัง	๓๕	๓๖๒	นางการะเกตุ ฤทธิ์จรรณู	๐๖๑๑๑๙๒๔๙๘

๑๒	ตำบลตะโกทอง	แปลงใหญ่มันสำปะหลัง หมู่ ๖ ตำบลตะโกทอง	มันสำปะหลัง	๓๕	๔๗๑	นายรุ่งเรือง นพสันเทียะ	๐๘๙๒๘๐๑๙๓๘
๑๓	ตำบลท่ากูบ	แปลงใหญ่มันสำปะหลัง หมู่ ๕ ตำบลท่ากูบ	มันสำปะหลัง	๓๕	๓๘๖	นายโยธิน เลียงผา	๐๖๑๐๙๕๐๖๐๐
๑๔	ตำบลซับใหญ่	แปลงใหญ่ผัก หมู่ ๖ ตำบลซับใหญ่	ผัก	๓๐	๑๐	นายสามารถ เพียงขุนทด	๐๖๓๑๔๑๑๙๖๑
๑๕	ตำบลท่ากูบ	แปลงใหญ่พริก หมู่ ๒ ตำบลท่ากูบ	พริก	๓๐	๓๒	นายยอดชาย ทะนากลาง	๐๖๕๓๐๕๐๕๘๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอซับใหญ่, พ.ศ. ๒๕๖๗

๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

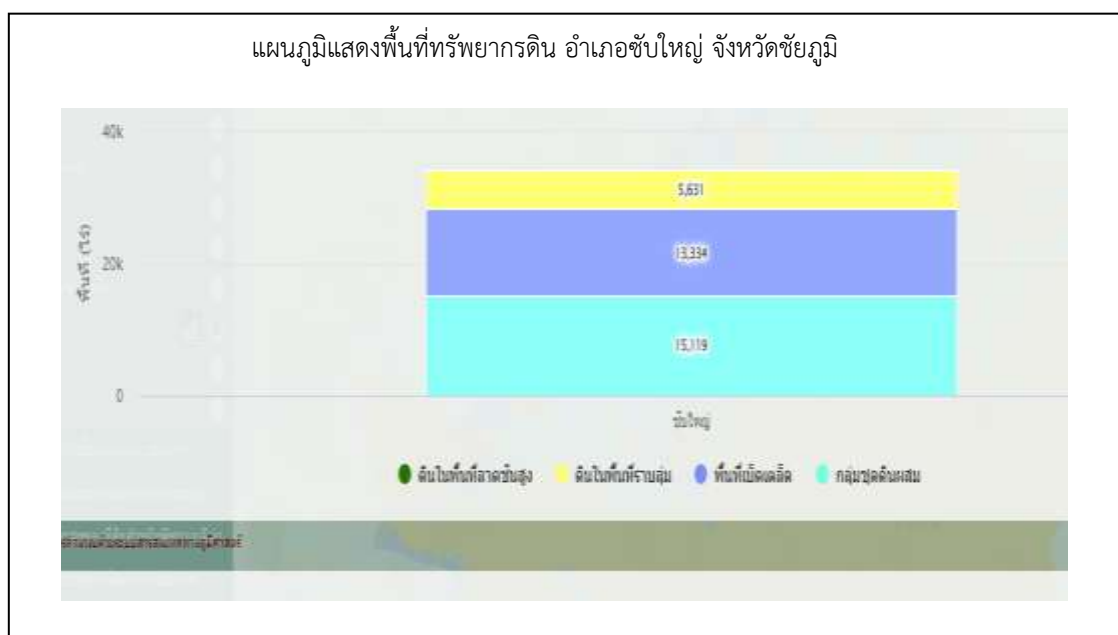
๑) ทรัพยากรดิน

ดินในพื้นที่อำเภอซับใหญ่สามารถแบ่งเป็น กลุ่มชุดดินผสม จำนวน ๑๕,๑๑๙.๓๒ ไร่ รองลงมา พื้นที่เบ็ดเตล็ด จำนวน ๑๓,๓๓๓.๕๗ ไร่ และดินในพื้นที่ดอนในเขตดินแห้ง จำนวน ๕,๖๓๑.๔๐ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๐ แสดงทรัพยากรดิน อำเภอซับใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
ดินในพื้นที่ลาดชันสูง	๑๕๘.๐๐	๐.๕๖
ดินในพื้นที่ดอนในเขตดินแห้ง	๕,๖๓๑.๔๐	๑๖.๔๕
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๑๓,๓๓๓.๕๗	๓๘.๙๔
กลุ่มชุดดินผสม	๑๕,๑๑๙.๓๒	๔๔.๑๕
ดินในพื้นที่ราบลุ่ม	๑๕๘.๐๐	๐.๕๖

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอซับใหญ่, พ.ศ. ๒๕๖๗

ภาพที่ ๒๑ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินอำเภอซับใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ

(ที่มา : แผนที่Agrimap, พ.ศ. ๒๕๖๗)

แผนที่แสดงทรัพยากรดิน อำเภอสับใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ

ภาพที่ ๒๒ แสดงพื้นที่แสดงทรัพยากรดินอำเภอสับใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ
(ที่มา : แผนที่Agrimap, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๒) ทรัพยากรน้ำ

อำเภอสับใหญ่ เป็นพื้นที่อาศัยน้ำฝนในการทำการเกษตรเป็นหลัก ประมาณ ๘๐ % ของพื้นที่ทั้งหมด นอกจากนี้ยังแหล่งน้ำอื่นๆ ที่ใช้ในการเกษตรดังนี้

- แหล่งน้ำใต้ดิน บ่อบาดาลอำเภอสับใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ รวมทั้งสิ้น ๕๕ บ่อ แยกรายตำบลได้ดังนี้
ตำบลสับใหญ่ จำนวน ๕๕ บ่อ

แผนภูมิแสดงแหล่งน้ำใต้ดิน อำเภอสับใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ

ภาพที่ ๒๓ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอสับใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ
(ที่มา : แผนที่Agrimap, พ.ศ. ๒๕๖๗)

ภาพที่ ๒๔ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอบัรบือ จังหวัดชัยภูมิ
(ที่มา : แผนที่Agrimap, พ.ศ. ๒๕๖๗)

- แหล่งน้ำผิวดิน ได้แก่ น้ำในแม่น้ำลำคลอง ทะเลสาบ และในพื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นน้ำจืด ปกติน้ำผิวดินจะได้รับการเติมจากฝน อำเภอบัรบือ มีแหล่งน้ำผิวดินที่ใช้ทำการเกษตรดังนี้ แหล่งน้ำจากกรมพัฒนาที่ดิน จำนวน ๓๖ แห่ง โครงการชลประทานขนาดเล็ก จำนวน - แห่ง โครงการชลประทานขนาดกลาง จำนวน - แห่ง โครงการชลประทานใหญ่ จำนวน - แห่ง และ แหล่งน้ำจากสำนักงานปฎิรูปที่ดิน จำนวน - แห่ง

ภาพที่ ๒๕ แสดงแหล่งน้ำผิวดินอำเภอบัรบือ จังหวัดชัยภูมิ
(ที่มา : แผนที่Agrimap, พ.ศ. ๒๕๖๗)

ภาพที่ ๒๖ แสดงแหล่งน้ำผิวดินอำเภอบ้านใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ
(ที่มา : แผนที่Agrimap, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๑.๓ สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI (ถ้าไม่มี ให้ใส่ด้วยว่า ไม่มี)

ไม่มี

๑.๔ สินค้าเกษตรที่สำคัญ (อย่างน้อย ๓ ชนิดสินค้าเกษตร)

๑.๔.๑ ชนิดสินค้า ข้าว

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

อำเภอบ้านใหญ่ มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกมันข้าว ทั้งหมด จำนวน ๔,๙๒๕.๔๖ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๓๖๗.๓๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕.๙๘ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๔,๕๕๘.๐๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙๒.๕๔

ตารางที่๓๑ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอบ้านใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมอำเภอบ้านใหญ่	๓๖๖.๖๗	๔,๕๖๖.๙๒	-	-	๔,๙๓๓.๕๙
ต.บ้านใหญ่	-	๓.๑๘	-	-	๓.๑๘
ต.ท่ากุ่ม	-	๑,๐๘๗.๗๔	-	-	๑,๐๘๗.๗๔
ต.ตะโกทอง	๓๖๖.๖๗	๓,๔๖๗	-	-	๓,๘๓๓.๖๗

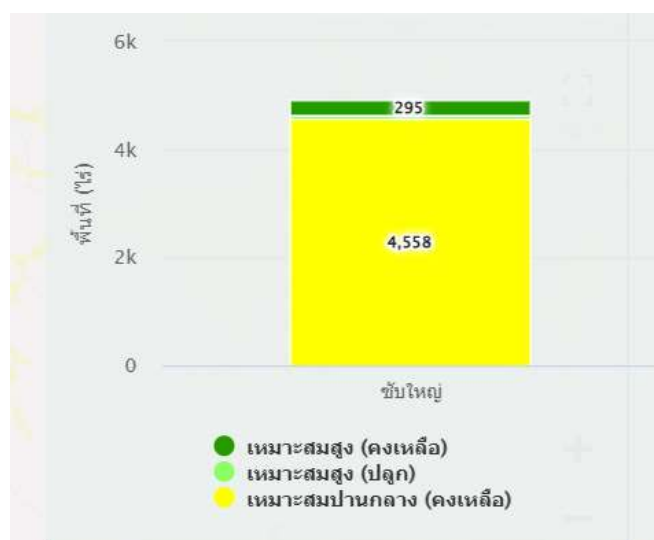
ที่มา : แผนที่Agrimap, พ.ศ. ๒๕๖๗

แผนที่แสดงความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว

ภาพที่ ๒๗ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอชัยใหญ่
(ที่มา : แผนที่Agrimap, พ.ศ. ๒๕๖๗)

แผนที่ภูมิแสดงความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว

ภาพที่ ๒๘ แสดงร้อยละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับข้าว อำเภอชัยใหญ่
(ที่มา : แผนที่Agrimap, พ.ศ. ๒๕๖๗)

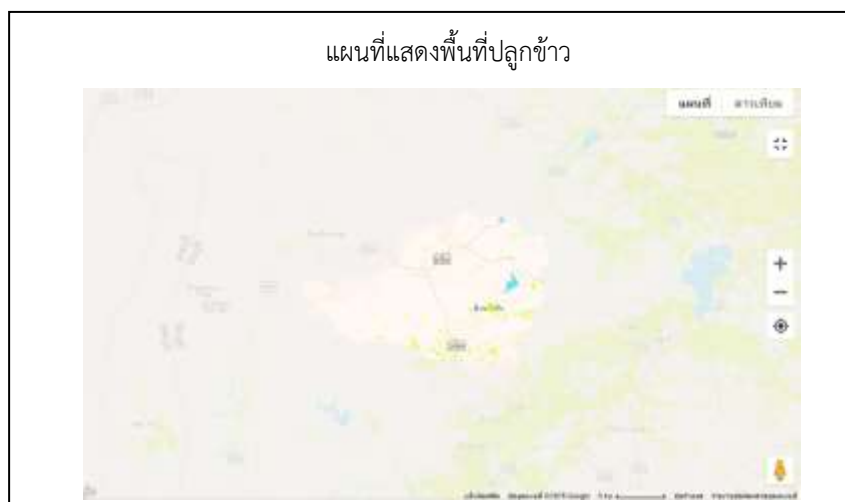
(๒) พื้นที่ปลูกข้าว

อำเภอชัยใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ มีพื้นที่ข้าว จำนวน ๒๒,๘๘๐.๖๔ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ ตำบลท่ากูบ จำนวน ๑๑,๖๑๒.๕๙ ไร่ รองลงมาคือตำบลตะโกทอง จำนวน ๗,๖๑๑.๒๐ ไร่ และตำบลชัยใหญ่ จำนวน ๓,๖๕๖.๘๖ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๒ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว อำเภอชัยใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ

ที่	ตำบล	พื้นที่ปลูกข้าว (ไร่)
๑	ชัยใหญ่	๓,๖๕๖.๘๖
๒	ท่ากูบ	๑๑,๖๑๒.๕๙
๓	ตะโกทอง	๗,๖๑๑.๒๐
	รวม	๒๒,๘๘๐.๖๔

ที่มา : แผนที่Agrimap, พ.ศ. ๒๕๖๗

ภาพที่ ๒๙ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอชัยใหญ่
(ที่มา : แผนที่Agrimap, พ.ศ. ๒๕๖๗)

(๓) พื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม

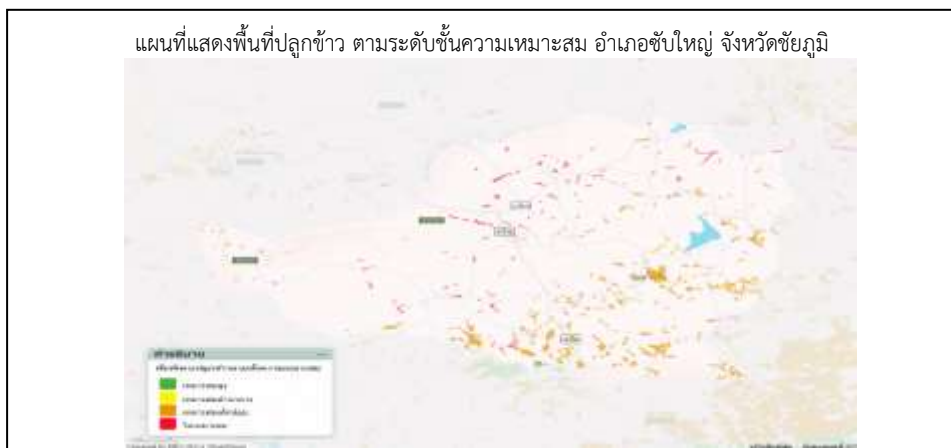
อำเภอชัยใหญ่ มีพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๖,๗๔๕.๑๘ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) ๗๒.๖๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑.๐๘ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๕,๓๕๘.๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗๙.๔๔ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๑,๓๑๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๔๘

ตารางที่ ๓๓ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอชัยใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ

ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมอำเภอชัยใหญ่	๗๒.๖๗	-	๕,๓๕๘.๔	๗๑๑.๑๗	๖,๗๔๕.๑๘
ต.ชัยใหญ่	-	-	๖๘๓.๐๖	๖.๒๙๔	๑,๒๘๖.๐๐
ต.ท่ากูบ	-	-	๒,๓๒๖.๕๘	๖๐๒.๑๔	๒,๙๒๘.๗๒
ต.ตะโกทอง	๗๒.๖๗	-	๒,๓๔๙.๗๖	๑๐๙.๐๓	๒,๕๒๗.๔๖

ที่มา: แผนที่Agrimap, พ.ศ. ๒๕๖๗

ภาพที่ ๓๐ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอบ้านใหญ่
(ที่มา : แผนที่Agrimap, พ.ศ. ๒๕๖๗)

ภาพที่ ๓๑ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอบ้านใหญ่
(ที่มา : แผนที่Agrimap, พ.ศ. ๒๕๖๗)

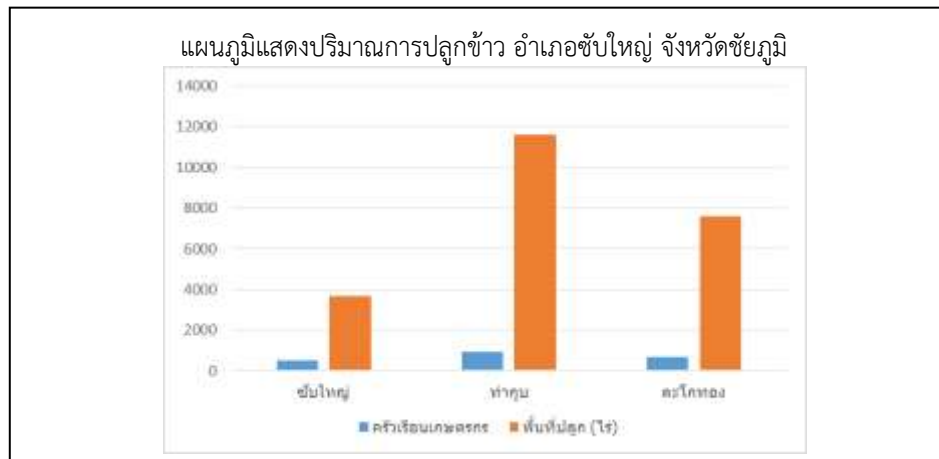
๒) ปริมาณการผลิต

อำเภอบ้านใหญ่ มีพื้นที่การปลูกข้าว จำนวน ๒๒,๘๘๐.๖๔ ไร่ ๒,๐๙๒ ไร่ ๐๙๒ ไร่ โดยพื้นที่ปลูกมากตำบลท่ากูป จำนวน ๑๑,๖๑๒.๕๕ ไร่ จำนวน ๙๓๓ ไร่ ๐๙๒ ไร่ รองลงมาคือตำบลตะโกทอง จำนวน ๗,๖๑๑.๒๐ ไร่ ๖๙๔ ไร่ ๐๙๒ ไร่ และตำบลบ้านใหญ่ จำนวน ๓,๖๕๖.๘๙ ไร่ ๔๙๓ ไร่ ๐๙๒ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๔ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอบ้านใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ

ตำบล	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
บ้านใหญ่	๔๙๓	๓,๖๕๖.๘๙	๓,๖๕๖.๘๙	๑,๐๙๗.๐๖	๓๐๐
ท่ากูป	๙๓๓	๑๑,๖๑๒.๕๕	๑๑,๖๑๒.๕๕	๓,๔๘๓.๗๘	๓๐๐
ตะโกทอง	๖๙๔	๗,๖๑๑.๒๐	๗,๖๑๑.๒๐	๒,๒๘๓.๓๖	๓๐๐
รวม	๒,๐๙๒	๒๒,๘๘๐.๖๔	๒๒,๘๘๐.๖๔	๖,๘๖๔.๑๙	๓๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบ้านใหญ่, พ.ศ. ๒๕๖๗

ภาพที่ ๓๒ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอชัยใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอชัยใหญ่, พ.ศ. ๒๕๖๓)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในอำเภอ)

(๑) การใช้พันธุ์ดี ข้าวดอกมะลิ ๑๐๕ ข้าวไร่นาพันธุ์พื้นเมือง หอมดง

(๒) การเตรียมดิน ไถกลบตอซัง

(๓) การปลูก โดยวิธีหว่านแห้ง และปักดำเป็นส่วนน้อย

(๔) ระบบการให้น้ำ รอน้ำฝน

(๕) การดูแลรักษา โดยใช้แรงงานคนเป็นส่วนใหญ่

(๖) การใส่ปุ๋ย ปุ๋ยที่ใช้ คือปุ๋ยเคมี สูตร ๑๕-๑๕-๑๕, สูตร ๑๖-๒๐-๐, สูตร ๑๖-๑๖-๘ , สูตร ๑๖-๘-๘ มี การใส่ ๒ ครั้ง คือ ตอนรองพื้น และช่วงข้าวตั้งท้อง และมีการใช้ปุ๋ยอินทรีย์มากขึ้นเนื่องจากมีราคาต่ำกว่าปุ๋ยเคมี ส่วนปุ๋ยคอก จะ มีการใส่เพียงเล็กน้อยส่วนใหญ่ใส่ช่วงก่อนทำการปลูกในฤดูถัดไป ประมาณ ๑-๒ เดือน

(๗) การเก็บเกี่ยว ส่วนใหญ่ใช้แรงงานคนเกี่ยวเพื่อให้เกิดรายได้ในชุมชน และมีการใช้รถเกี่ยวบ้าง ค่าจ้างประมาณ ๖๐๐-๘๐๐ บาท/ไร่ ส่วนการนวดข้าวทั้งหมดมีการใช้รถนวดข้าว

(๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว ไม่มีกิจกรรมเนื่องจากรอฤดูปลูกต่อไป

(๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู ปัจจุบันเกษตรกรยังขาดความรู้เรื่องการบริหารจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน จึงยังพบการใช้สารเคมีทั้งฆ่าแมลงและกำจัดวัชพืช ช่วงหลังหว่าน ระยะกล้า

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอชัยใหญ่ มีการปลูกข้าว ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ข้าว					←△→						←▽→	

สัญลักษณ์

←→ ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

←→ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๓๓ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าว ในอำเภอชัยใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอชัยใหญ่, พ.ศ. ๒๕๖๓)

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอชัยใหญ่ มีต้นทุนการผลิตข้าวโดยพื้นที่ในเขตชลประทานมีต้นทุน...-...เป็นเงิน ...-...บาท และพื้นที่นอกเขตชลประทานมีต้นทุน เป็นเงิน ๓,๒๑๐ บาท

ตารางที่ ๓๕ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๗ อำเภอชัยใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ

รายการ (ตัวอย่าง)	ในเขตชลประทาน		นอกเขตชลประทาน		หมายเหตุ	
๑. ค่าเมล็ดพันธุ์			๔๐๐			
๒. ค่าเตรียมดิน			๗๕๐			
๓. ค่าปุ๋ยเคมี			๗๐๐			
๔. ค่าสารเคมีกำจัดแมลง/วัชพืช			๓๖๐			
๕. ค่าปลูก ดำ หว่าน			๑๐๐			
๖. ค่าจ้างรถเกี่ยวข้าว			๙๐๐			
รวม			๓,๒๑๐			

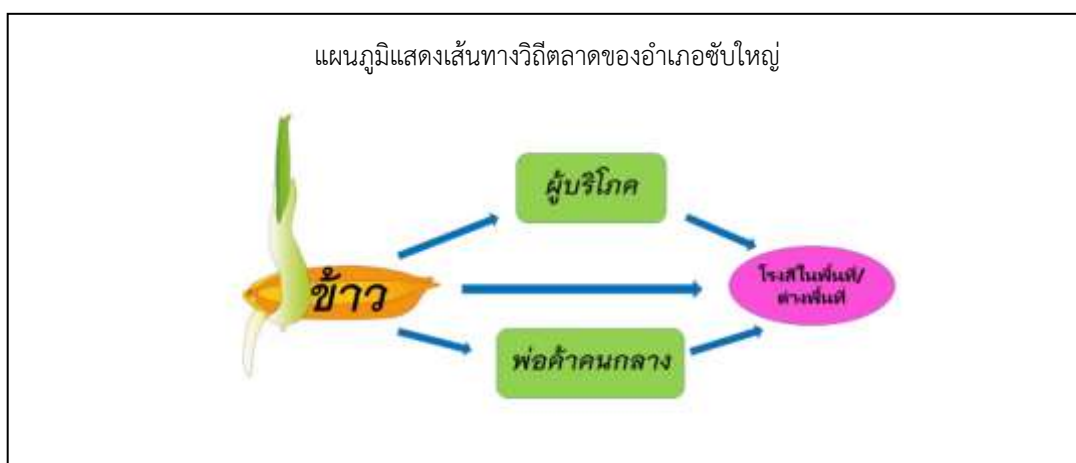
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอชัยใหญ่, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด (สถานการณ์การตลาดของอำเภอ)

สถานการณ์การราคาข้าวเปลือกที่ผ่านมา คาดว่าราคาข้าวเปลือกเจ้าเฉลี่ยที่เกษตรกรขายได้และข้าวเปลือกเหนียวปรับตัวเพิ่มขึ้น เนื่องจากผลผลิตได้รับความเสียหายจากภัยแล้ง ทำให้มีผลผลิตออกสู่ตลาดน้อย ขณะที่ราคาข้าวเปลือกเจ้าหอมมะลิที่เกษตรกรขายได้ปรับตัวลดลง เนื่องจากปัจจุบันมีคู่แข่งมากขึ้น อาทิ เวียดนาม และกัมพูชา จึงส่งผลต่อราคาข้าวหอมมะลิไทยลดลง ราคาข้าวเปลือกปัจจุบัน ราคาข้าว เปลือก เจ้ามะลิ ๑๐๕ ราคา ต้นละ ๑๐,๙๐๐-๑๒,๐๐๐ บาท ราคาข้าว เปลือก ข้าวเหนียว กข.๖ ราคา ต้นละ ๑๒,๐๐๐-๑๓,๐๐๐ บาท

เกษตรกรอำเภอชัยใหญ่ สามารถขายผลผลิตข้าวให้กับจตุรรับซื้อในพื้นที่ใกล้เคียง ใน ๒ อำเภอ ได้แก่ อำเภอจัตุรัส และอำเภอหนองบัวระเหว จำนวน ๓ แห่ง

(๑) วิธีการตลาด (เป็นวิธีการตลาดที่เกิดขึ้นในอำเภอ)

ภาพที่ ๓๔ แสดงวิธีการตลาดข้าว อำเภอชัยใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอชัยใหญ่, พ.ศ. ๒๕๖๗)

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

อำเภอซับใหญ่ ไม่มีแหล่งรับซื้อในอำเภอ แต่มีสหกรณ์การเกษตรรับซื้อข้าว รวม ๒ แห่ง อำเภอจัตุรัส และอำเภอหนองบัวระเหว ซึ่งเป็นพื้นที่ใกล้เคียง

ภาพที่ ๓๕ แสดงแหล่งรับซื้อข้าว อำเภอซับใหญ่
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอซับใหญ่, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๓) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอซับใหญ่ มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านข้าวจำนวน ๑ ราย และมี Smart Farmer ซึ่งมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer แปลงใหญ่ จำนวน ๑ ราย องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

๑. ใช้พันธุ์ที่เหมาะสมกับพื้นที่
๒. มีการคัดเลือกเมล็ดพันธุ์
๓. ไม่มีการเผาตอซัง

ตารางที่ ๓๖ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าว อำเภอซับใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	นายสมาน พรหมอ่อน	๓	ท่ากุ่ม	ซับใหญ่	๒๕๕๘	ข้าว

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอซับใหญ่, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๑.๔.๒ ชนิดสินค้า มันสำปะหลัง

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

อำเภอชัยใหญ่ มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกมันสำปะหลัง ทั้งหมด จำนวน ๑๑๕,๒๓๙.๑๔ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๓,๕๔๘.๗๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓.๑๒ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๑๑๑,๖๓๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙๖.๘๘

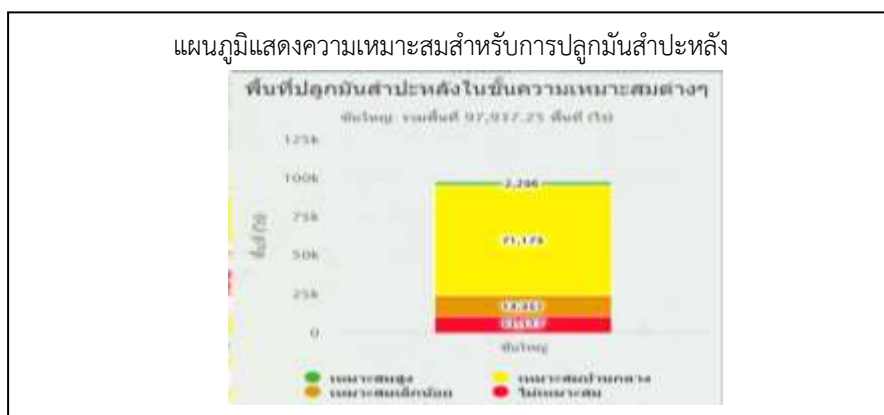
ตารางที่ ๓๗ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมันสำปะหลัง อำเภอชัยใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกมันสำปะหลัง (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมอำเภอชัยใหญ่	๑๔๔,๘๙๓.๕๑	๖๒,๐๖๑.๔๑	-	-	๑๑๔,๓๓๙.๐๔
ต.ชัยใหญ่		๓๗,๑๐๕.๙	-	-	๓๗,๑๐๕.๙
ต.ท่ากุ่ม	๑๔๒๗๒๒	๕,๕๐๘.๒	-	-	๕๖,๕๑๔.๔๒
ต.ตะโกทอง	๒,๑๗๑.๕๑	๑๙,๔๔๗.๓๑	-	-	๒๐,๖๑๘.๘๒

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอชัยใหญ่, พ.ศ. ๒๕๖๗

ภาพที่ ๓๖ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมันสำปะหลัง อำเภอชัยใหญ่
(ที่มา :แผนที่Agrimap, พ.ศ. ๒๕๖๗)

ภาพที่ ๓๗ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับมันสำปะหลัง อำเภอชัยใหญ่
(ที่มา : แผนที่Agrimap, พ.ศ. ๒๕๖๗)

(๒) พื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง

อำเภอชัยใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ๙๗,๙๓๗.๓๐ ไร่ โดยปลูกมากที่สุด คือ ตำบลท่ากูบ จำนวน ๔๑,๗๓๘.๓๐ ไร่ รองลงมาคือตำบลชัยใหญ่ จำนวน ๓๙,๙๓๘.๓๐ ไร่ และตำบลตะโกทอง จำนวน ๑๖,๒๖๐.๗๐ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๘ แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง อำเภอชัยใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ

ที่	ตำบล	พื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง (ไร่)
๑	ชัยใหญ่	๓๙,๙๓๘.๓๐
๒	ท่ากูบ	๔๑,๗๓๘.๓๐
๓	ตะโกทอง	๑๖,๒๖๐.๗๐
	รวม	๙๗,๙๓๗.๓๐

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอชัยใหญ่, พ.ศ. ๒๕๖๗

แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง

ภาพที่ ๓๘ แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอชัยใหญ่
(ที่มา :แผนที่Agrimap, พ.ศ. ๒๕๖๗)

(๓) พื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม

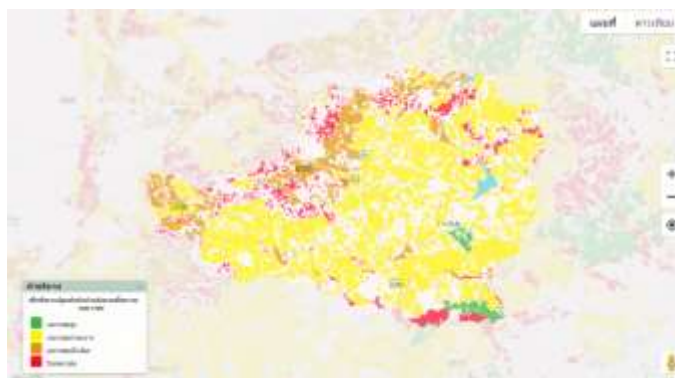
อำเภอชัยใหญ่ มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังโรงงาน ตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๙๗,๙๓๗.๒๕ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) ๒,๒๙๖.๔๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒.๓๔ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๗๑,๑๗๓.๐๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗๒.๖๗ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๑๓,๓๕๐.๘๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๖๓ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๑๑,๑๑๖.๙๕ คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๙๕

ตารางที่ ๓๙ แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอบึงใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ

ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกมันสำปะหลัง (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมอำเภอบึงใหญ่	๗๓๙.๕๗	๓๓,๕๕๕.๕	๓,๖๖๖.๙๑	๓,๗๗๖.๓๕	๔๑,๗๓๘.๓๓
ต.ชัยใหญ่	-	๒๕,๕๐๒	๙,๒๙๘.๗๓	๕,๑๓๗.๕๑	๓๙,๙๓๘.๒๔
ต.ตะโกทอง	๑,๕๕๖.๘๙	๑๒,๑๑๕.๕	๓๘๕.๒	๒๒๐๓.๐๙	๑๖,๒๖๐.๖๘
ต.ท่ากูบ	๗๓๙.๕๗	๓๓,๕๕๕.๕	๓,๖๖๖.๙๑	๓,๗๗๖.๓๕	๔๑,๗๓๘.๓๓

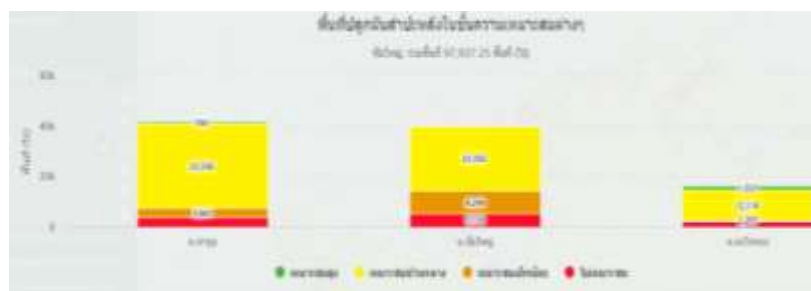
ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอบึงใหญ่, พ.ศ. ๒๕๖๗

แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอบึงใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ

ภาพที่ ๓๙ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอบึงใหญ่ (ที่มา :แผนที่Agrimap, พ.ศ. ๒๕๖๗)

แผนภูมิแสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอบึงใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ

ภาพที่ ๔๐ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอบึงใหญ่ (ที่มา :แผนที่Agrimap, พ.ศ. ๒๕๖๗)

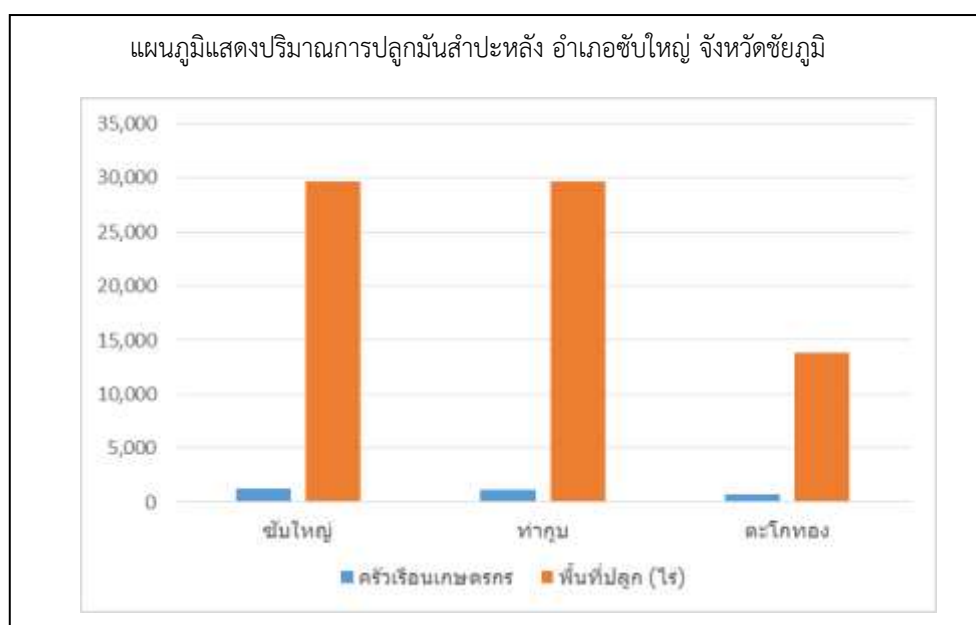
๒) ปริมาณการผลิต

อำเภอซับใหญ่ มีพื้นที่การปลูกมันสำปะหลัง จำนวน ๗๓,๒๓๗.๖๓ ไร่ ๓,๑๐๓ ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมากตำบลซับใหญ่ จำนวน ๒๙,๗๑๔.๖๖ ไร่ จำนวน ๑,๒๕๐ ครัวเรือน รองลงมาคือตำบลท่ากูบ จำนวน ๒๙,๗๐๑.๑๘ ไร่ ๑,๑๙๐ ครัวเรือน และตำบลตะโกทอง จำนวน ๑๓,๘๒๑.๗๙ ไร่ ๗๖๖ ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๔๐ แสดงปริมาณการปลูกมันสำปะหลัง อำเภอซับใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ

ตำบล	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
ซับใหญ่	๑,๒๕๐	๒๙,๗๑๔.๖๖	๒๙,๗๑๔.๖๖	๘๙,๑๔๓.๙๘	๓
ท่ากูบ	๑,๑๙๐	๒๙,๗๐๑.๑๘	๒๙,๗๐๑.๑๘	๘๙,๑๐๓.๕๔	๓
ตะโกทอง	๗๖๖	๑๓,๘๒๑.๗๙	๑๓,๘๒๑.๗๙	๔๑,๔๖๕.๓๗	๓
รวม	๓,๑๐๓	๗๓,๒๓๗.๖๓	๗๓,๒๓๗.๖๓	๒๑๙,๗๑๒.๘๙	๓

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอซับใหญ่, พ.ศ. ๒๕๖๗

ภาพที่ ๔๑ แสดงปริมาณการปลูกมันสำปะหลัง อำเภอซับใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอซับใหญ่, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในอำเภอและระบุรายละเอียดในแต่ละหัวข้อด้วย)

- (๑) การใช้พันธุ์ดี ปลูกพันธุ์เกษตรกร๕๐ ,ระยะยง ๕, ห้วยบง ๖๐, ระยะยง ๗๒
- (๒) การเตรียมดิน ไถผาน ๓,ผาน ๗ และชักร่องคู่
- (๓) การปลูก โดยใช้เครื่องปลูกและแรงงานคน
- (๔) ระบบการให้น้ำ ส่วนมากอาศัยน้ำฝน จะมีบางส่วนให้แบบระบบน้ำหยด
- (๕) การดูแลรักษา ใช้สารเคมีกำจัดวัชพืชร่อนอกและหลังงอก โดยใช้แรงงานคน
- (๖) การใส่ปุ๋ย ใส่ปุ๋ย ๒ ครั้ง ครั้งแรกใส่พร้อมรถปลูก ครั้งที่ ๒ ใส่ช่วงอายุ ๓-๕ เดือน โดยใช้

แรงงานคน

(๗) การเก็บเกี่ยว ใช้เครื่องจักรในการขุดหัวขึ้นมาจากดินแล้วใช้แรงงานคนในการตัดหัวมันออกจากต้น

(๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว ไถตากดินเพื่อเตรียมปลูกในรอบต่อไป

(๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู หมั่นสำรวจแปลง และป้องกันกำจัดโรคแมลงด้วยสารเคมีและแบบผสมผสาน

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอชัยใหญ่ มีการปลูกมันสำปะหลัง ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
มันสำปะหลัง		←			△	→				←	▽	→

สัญลักษณ์

ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๔๒ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกมันสำปะหลัง ในอำเภอชัยใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอชัยใหญ่, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอชัยใหญ่ มีต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง โดยพื้นที่ในเขตชลประทานมีต้นทุน...-...เป็นเงิน ...-... บาท และพื้นนอกเขตชลประทานมีต้นทุน เป็นเงิน ๔,๗๐๐ บาท

ตารางที่ ๔๑ แสดงต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง ปี ๒๕๖๗ อำเภอชัยใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ

รายการ (ตัวอย่าง)	ในเขตชลประทาน		นอกเขตชลประทาน		หมายเหตุ
ค่าต้นพันธุ์			๕๐๐		
ค่าเตรียมดิน			๗๕๐		
ค่าปุ๋ยเคมี			๑,๕๐๐		
ค่าสารเคมีกำจัดแมลง/ วัชพืช			๔๐๐		
ค่าแรงปลูก			๓๕๐		
ค่าเก็บเกี่ยว			๑,๒๐๐		
รวม			๔,๗๐๐		

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอชัยใหญ่, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด (สถานการณ์การตลาดของอำเภอ)

สถานการณ์การราคามันสำปะหลังที่ผ่านมา ขึ้นอยู่กับกลไกตลาดโลกเปลี่ยนแปลงตามปริมาณผลผลิตในแต่ละช่วงและการกักตุนแป้งมันสำปะหลังในตลาดหลักของโลก อย่างประเทศจีน อีกทั้งมีคู่แข่งมากขึ้น อาทิ เวียดนาม และกัมพูชา โดยมีช่วงราคาหัวมันสำปะหลังสดอยู่ที่ ๑.๕๐-๓.๕๐ ที่ปริมาณแปรร้อยละ ๓๐

(๑) วิธีการตลาด (เป็นวิถีตลาดที่เกิดขึ้นในอำเภอ)

ภาพที่ ๔๓ แสดงวิธีการตลาดมันสำปะหลัง อำเภอซับใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอซับใหญ่, พ.ศ. ๒๕๖๓)

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

อำเภอซับใหญ่ มีแหล่งรับซื้อมันสำปะหลัง จำนวน ๖ แห่ง และพื้นที่อำเภอใกล้เคียง รวม ๘ แห่ง

ภาพที่ ๔๔ แสดงแหล่งรับซื้อมันสำปะหลัง อำเภอซับใหญ่
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอซับใหญ่, พ.ศ. ๒๕๖๓)

๓) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอซับใหญ่ มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านมันสำปะหลัง จำนวน ๑ ราย และมี Smart Farmer ซึ่งมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer แปลงใหญ่ จำนวนรายองค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

๑. ใช้พันธุ์ที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่

๒. ใช้ปุ๋ยหมักเพื่อลดต้นทุนการผลิต

๓. ป้องกันกำจัดโรคแมลงแบบผสมผสาน

ตารางที่ ๔๒ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตมันสำปะหลัง อำเภอซับใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	นายสนทยา สีดา	๑๐	ซับใหญ่	ซับใหญ่	๒๕๕๘	มันสำปะหลัง

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอซับใหญ่, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๑.๔.๓ ชนิดสินค้า อ้อยโรงงาน

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

อำเภอซับใหญ่ มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกอ้อยโรงงาน ทั้งหมด จำนวน ๑๒๔,๔๖๖.๒๐ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๑๒๔,๔๖๖.๒๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

ตารางที่ ๔๓ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกอ้อยโรงงาน อำเภอซับใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ

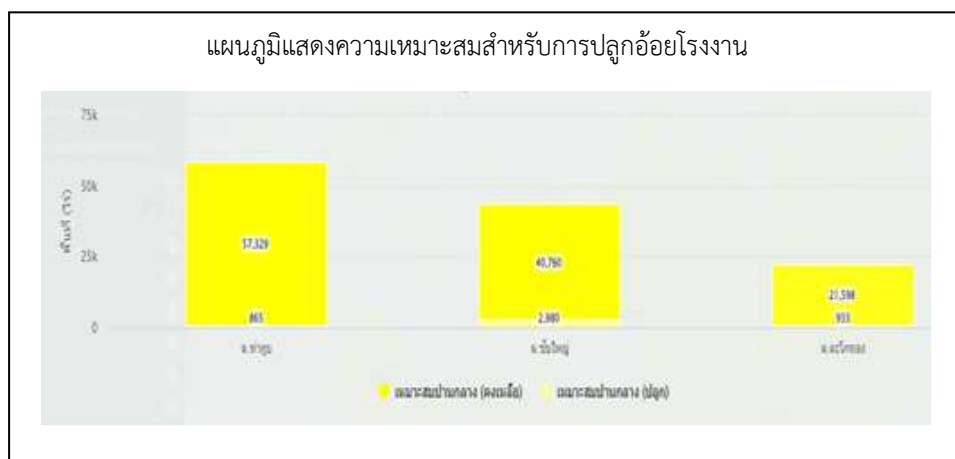
ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกอ้อยโรงงาน (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมอำเภอซับใหญ่	-	๑๒๔,๔๖๖.๒๐	-	-	๑๒๔,๔๖๖.๒๐
ต.ซับใหญ่	-	๔๓,๗๔๐.๗๒	-	-	๔๓,๗๔๐.๗๒
ต.ท่ากุ่ม	-	๕๘,๑๙๔.๑๗	-	-	๕๘,๑๙๔.๑๗
ต.ตะโกทอง	-	๒๒,๕๓๑.๓๑	-	-	๒๒,๕๓๑.๓๑

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอซับใหญ่, พ.ศ. ๒๕๖๗

ภาพที่ ๔๕ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกอ้อยโรงงาน อำเภอซับใหญ่

(ที่มา : แผนที่Agrimap, พ.ศ. ๒๕๖๗)

ภาพที่ ๔๖ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับอ้อยโรงงาน อำเภอชัยภูมิ
(ที่มา : แผนที่Agrimap, พ.ศ. ๒๕๖๗)

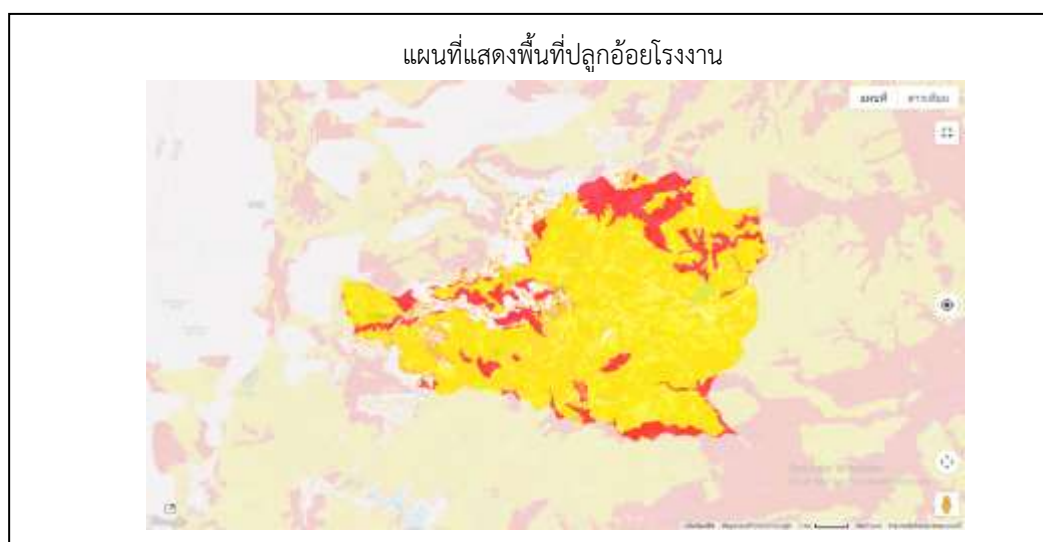
(๒) พื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน

อำเภอชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ มีพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน ๕,๑๘๕.๓๓ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ ตำบลชัยภูมิ จำนวน ๓,๒๕๐.๙๕ ไร่ รองลงมาคือตำบลท่ากูบ จำนวน ๙๙๕.๗๘ ไร่ และตำบลตะโกทอง จำนวน ๙๓๘.๖๐ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔๔ แสดงพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน อำเภอชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

ที่	ตำบล	พื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน (ไร่)
๑	ชัยภูมิ	๓,๒๕๐.๙๕
๒	ท่ากูบ	๙๙๕.๗๘
๓	ตะโกทอง	๙๓๘.๖๐
	รวม	๕,๑๘๕.๓๓

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอชัยภูมิ, พ.ศ. ๒๕๖๗

ภาพที่ ๔๗ แสดงพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอชัยภูมิ
(ที่มา : แผนที่Agrimap, พ.ศ. ๒๕๖๗)

(๓) พื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน ตามระดับชั้นความเหมาะสม

อำเภอชัยใหญ่ มีพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน ตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๕,๑๘๐.๓๕ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๔,๗๗๘.๙๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙๒.๒๕ และพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๔๐๑.๔๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗.๗๕

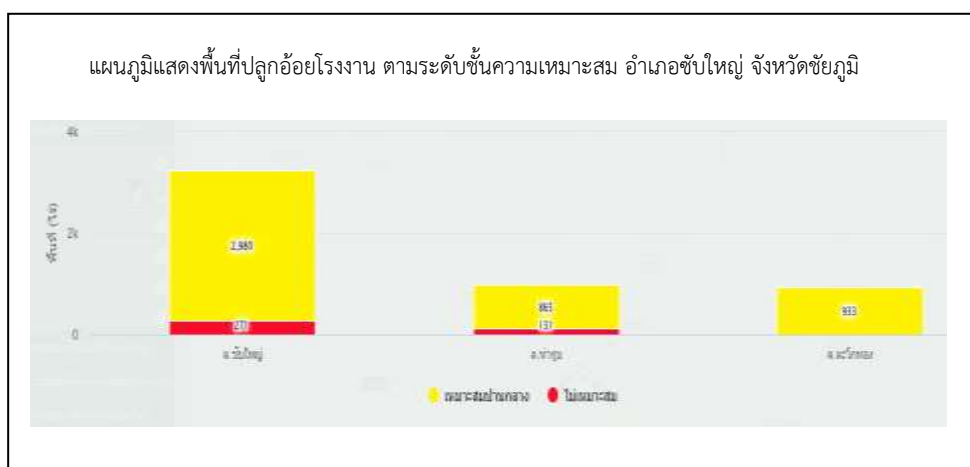
ตารางที่ ๔๕ แสดงพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอชัยใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ

ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกอ้อยโรงงาน (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมอำเภอชัยใหญ่	-	๔,๗๗๘.๙๐	-	๔๐๑.๔๕	๕,๑๘๐.๓๕
ต.ชัยใหญ่	-	๒,๙๘๐.๔๒	-	๒๗๐.๕๒	๓,๒๕๐.๙๔
ต.ท่ากุ่ม	-	๘๖๕.๒๗	-	๑๓๐.๕๑	๙๙๕.๗๘
ต.ตะโกทอง	-	๙๓๓.๒๑	-	๐.๔๒	๙๓๓.๖๓

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอชัยใหญ่, พ.ศ. ๒๕๖๗

ภาพที่ ๔๘ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอชัยใหญ่
(ที่มา : แผนที่Agrimap, พ.ศ. ๒๕๖๗)

ภาพที่ ๔๙ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอชัยใหญ่
(ที่มา : แผนที่Agrimap, พ.ศ. ๒๕๖๗)

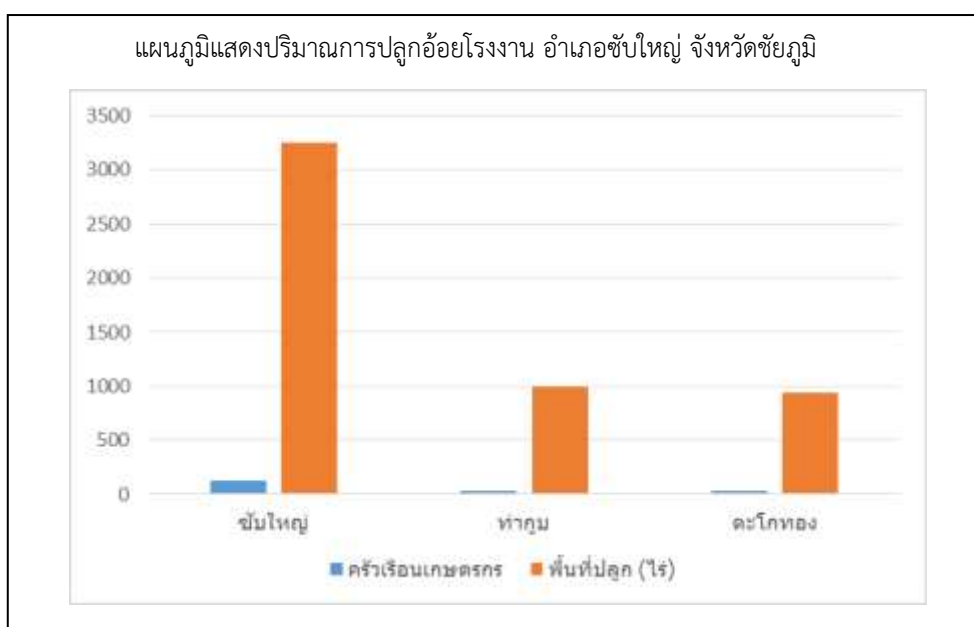
๒) ปริมาณการผลิต

อำเภอซับใหญ่ มีพื้นที่การปลูกอ้อยโรงงาน จำนวน ๕,๑๘๕.๓๓ ไร่ ๑๘๘ ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมากตำบลซับใหญ่ จำนวน ๓,๒๕๐.๙๕ ไร่ จำนวน ๑๒๑ ครัวเรือน รองลงมาคือตำบลท่ากูป จำนวน ๙๙๕.๗๘ ไร่ ๓๕ ครัวเรือน และตำบลตะโกทอง จำนวน ๙๓๘.๖๐ ไร่ ๓๒ ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๔๖ แสดงปริมาณการปลูกอ้อยโรงงาน อำเภอซับใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ

ตำบล	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
ซับใหญ่	๑๒๑	๓,๒๕๐.๙๕	๓,๒๕๐.๙๕	๒๖,๐๐๗.๖๐	๘
ท่ากูป	๓๕	๙๙๕.๗๘	๙๙๕.๗๘	๗,๙๖๖.๒๔	๘
ตะโกทอง	๓๒	๙๓๘.๖๐	๙๓๘.๖๐	๗,๕๐๘.๘๐	๘
รวม	๑๘๘	๕,๑๘๕.๓๓	๕,๑๘๕.๓๓	๔๑,๔๘๒.๖๔	๘

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอซับใหญ่, พ.ศ. ๒๕๖๗

ภาพที่ ๕๐ แสดงปริมาณการปลูกอ้อยโรงงาน อำเภอซับใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอซับใหญ่, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในอำเภอและระบุรายละเอียดในแต่ละหัวข้อด้วย)

- ๑) การใช้พันธุ์ดี ปลูกพันธุ์ขอนแก่น ๓
- (๒) การเตรียมดิน ไถผาน ๓,ผาน ๗ และตีดินให้ละเอียด
- (๓) การปลูก โดยใช้เครื่องปลูกแบบร่องคู่
- (๔) ระบบการให้น้ำ ส่วนมากอาศัยน้ำฝน จะมีบางส่วนให้แบบระบบน้ำหยด
- (๕) การดูแลรักษา ใช้สารเคมีกำจัดวัชพืชก่อนงอกและหลังออก
- (๖) การใส่ปุ๋ย ใส่ปุ๋ย ๒ ครั้ง ครั้งแรกใส่พร้อมรถปลูก ครั้งที่ ๒ ใส่ช่วงอายุ ๓-๔ เดือน โดยใช้เครื่องจักรและแรงงานคน

- (๗) การเก็บเกี่ยว ส่วนใหญ่ใช้แรงงานคน บางส่วนใช้รถตัดอ้อยตัดอ้อยสด
- (๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว ใช้รีเปอร์ไถระเบิดดินพร้อมใส่ปุ๋ยอินทรีย์และเคมี ควบคุมวัชพืชก่อนงอก ให้น้ำ และช่วงอายุ ๓-๔ เดือนถ้าดินมีความชื้นใส่ปุ๋ยเพื่อให้อ้อยเจริญเติบโต
- (๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู หมั่นสำรวจแปลง และป้องกันกำจัดโรคแมลงด้วย

สารเคมีและแบบผสมผสาน

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอซับใหญ่ มีการปลูกอ้อยโรงงาน ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
อ้อยโรงงาน	△											
	▽											

สัญลักษณ์

ช่วงฤดูปลูก

ปลูกสูงสุด

ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๕๑ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกอ้อยโรงงาน ในอำเภอซับใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอซับใหญ่, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอซับใหญ่ มีต้นทุนการผลิตอ้อยโรงงาน โดยพื้นที่ในเขตชลประทานมีต้นทุน...-...เป็นเงิน ...-... บาท และพื้นที่นอกเขตชลประทานมีต้นทุน เป็นเงิน ๔,๗๐๐ บาท

ตารางที่ ๔๗ แสดงต้นทุนการผลิตอ้อยโรงงาน ปี ๒๕๖๗ อำเภอซับใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ

รายการ (ตัวอย่าง)	ในเขตชลประทาน		นอกเขตชลประทาน		หมายเหตุ
๑. เตรียมดิน เตรียมท่อนพันธุ์			๑,๘๐๐		
๒. ปลูก และฉีดยาคุมหญ้า			๗๕๐		
๓. ใส่ปุ๋ยครั้งที่			๑,๐๐๐		
๔. ให้น้ำ			๓๖๐		
๕. กำจัดวัชพืช			๓๕๐		
๖. เริ่มเก็บเกี่ยวผลผลิต			๑,๘๐๐		
รวม			๖,๑๖๐		

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอซับใหญ่, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด (สถานการณ์การตลาดของอำเภอ)

ส่วนใหญ่เกษตรกรในอำเภอซับใหญ่ จะปลูกอ้อยโดยอาศัยน้ำฝน ส่งผลให้ได้ผลผลิตต่ำ และไม่มีสถานที่รับซื้อในเขตอำเภอซับใหญ่ เมื่อถึงช่วงเก็บเกี่ยวจะตัดอ้อยสดโดยใช้แรงงานคน และบางส่วนใช้รถตัดและส่งขายในพื้นที่ข้างเคียง

(๑) วิธีการตลาด (เป็นวิถีตลาดที่เกิดขึ้นในอำเภอ)

ภาพที่ ๕๒ แสดงวิธีการตลาดอ้อยโรงงาน อำเภอซับใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอซับใหญ่, พ.ศ. ๒๕๖๓)

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

อำเภอซับใหญ่ มีแหล่งรับซื้ออ้อยโรงงาน พื้นที่อำเภอใกล้เคียง รวม ๒ แห่ง

ภาพที่ ๕๓ แสดงแหล่งรับซื้ออ้อยโรงงาน อำเภอซับใหญ่
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอซับใหญ่, พ.ศ. ๒๕๖๓)

๓) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอซับใหญ่ มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้าน
มันสำปะหลัง จำนวน ๑ ราย และมี Smart Farmer ซึ่งมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer แปลงใหญ่ จำนวนราย

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

๑. ใช้พันธุ์ที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่

๒. ตัดอ้อยสด ไม่เผาใบ

ตารางที่ ๔๘ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตอ้อยโรงงาน อำเภอซับใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	นายจำปี โคตรมวงคุณ	๑๑	ท่ากุ่ม	ซับใหญ่	๒๕๕๘	อ้อยโรงงาน

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอซับใหญ่, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๒. ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ตารางที่ ๔๙ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบ ปัญหา)	ความสำคัญ เร่งด่วน
๑. ด้านการผลิตและ การตลาด (ตามรายชนิดที่สำคัญ) ๑.๑ มันสำปะหลัง	๑. ราคาผลผลิตตกต่ำ ๒. ผลผลิตต่อไร่ต่ำ ๓. คุณภาพผลผลิตไม่ได้ มาตรฐาน ๔. โรคแมลงระบาด	๑. ประกอบอาชีพเสริม ๒. ส่งเสริมการรวมกลุ่มสร้างอำนาจต่อรองกับตลาด ๓. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีการเพิ่มผลผลิต ๔. พัฒนาการเพิ่มมูลค่าสินค้า ๕. วางแผนการผลิต	ทุกตำบล	มาก
๑.๒ ข้าว	๑. ราคาผลผลิตตกต่ำ ๒. ผลผลิตต่อไร่ต่ำ ๓. คุณภาพผลผลิตไม่ได้ มาตรฐาน ๔. อยู่ห่างไกลแหล่งรับซื้อ	๑. ประกอบอาชีพเสริม ๒. ส่งเสริมการรวมกลุ่มสร้างอำนาจต่อรองกับตลาด ๓. สร้างตลาดแบบขายตรง (ขายสินค้าจากผู้ผลิตไปยังผู้ซื้อโดยตรง) ๔. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีการเพิ่มผลผลิต ๕. ส่งเสริมการตรวจรับรองมาตรฐานสินค้า ๖. เลือกขายสินค้าให้กับจตุรรับซื้อที่อยู่ใกล้ที่สุด	ทุกตำบล	มาก
๑.๓ อ้อยโรงงาน	๑. ราคาขึ้นอยู่กับกลไก ตลาด ๒. โรคแมลงระบาด	๑. ส่งเสริมการผลิตแบบตลาดนำการผลิต ๒. ส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์ และการใช้สารเคมีตามคำแนะนำของ วิชาการ ๓. วางแผนการผลิต	ทุกตำบล	มาก

๓. การจัดทำ TOWS Matrix

๓.๑ การวิเคราะห์ TOWS Matrix ของอำเภอชัยใหญ่

ตารางที่ ๕๐ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix

	จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
	๑. มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ร้อยละ ๗๐ ๒. มีท่อนพันธุ์ดีปลอดโรค ๓. มีกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ ๔. พื้นที่เหมาะสมปานกลาง ๕. มีอุปกรณ์การแปรรูป	๑. ผลผลิตต่อไร่ต่ำ ๒. ขาดองค์ความรู้ด้านดินและปุ๋ย ๓. ผู้นำมีสวามิภักดิ์หลายใบ ๔. ดินทราย ถูกชะล้างพังทลายได้ง่าย ๕. ขาดองค์ความรู้ด้านการแปรรูป
โอกาส (O) ๑. มีโรงงานแป่งในพื้นที่ ๒. ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากทางภาครัฐ ๓. ได้รับความรู้จากการอบรมถ่ายทอดความรู้ ๔. การคมนาคมขนส่งดี ๕. มีลานตากมันในพื้นที่	กลยุทธ์เชิงรุก (SO) ๑. เพิ่มปริมาณและคุณภาพหัวมันสำปะหลัง (S๑ O๓) ๒. ใช้กระบวนการกลุ่มต่อรองกับตลาดในพื้นที่ (S๓ O๑)	กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO) ๑. ใช้งบประมาณจัดอบรมการเพิ่มผลผลิตต่อไร่ (W๑ O๒) ๒. ของงบประมาณสนับสนุนด้านการแปรรูป (W๕ O๒)
ภัยคุกคาม (T) ๑. ราคาผลผลิตแปรปรวน ๒. พื้นที่อยู่นอกเขตชลประทาน ๓. มันเส้น ตลาดรับซื้อไม่แน่นอน	กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST) ๑. ใช้กลุ่มแปลงใหญ่สร้างอำนาจต่อรองกับตลาด (S๓ T๑) ๒. ส่งเสริมการเจาะน้ำบาดาลเพื่อการเกษตรหรือสร้างแหล่งเก็บน้ำในชุมชน (S๑ T๒) ทดแทนแรงงาน (S๘ T๕)	กลยุทธ์เชิงรับ (WT) ๑. ส่งเสริมการปลูกพืชหมุนเวียน (W๑ T๑) ๒. สร้างองค์ความรู้การปลูกพืชอื่นที่เหมาะสมกับพื้นที่ (W๔ T๒)

๓.๒ การกำหนดกลยุทธ์ที่ได้จากการทำ TOWS Matrix ดังนี้

๑. กลยุทธ์เชิงรุก

- ๑.๑ การเพิ่มปริมาณผลผลิตมันสำปะหลัง
- ๑.๒ ใช้กระบวนการกลุ่มต่อรองกับตลาดในพื้นที่
- ๑.๓ ส่งเสริมการใช้ท่อนพันธุ์ดี และเหมาะสมกับพื้นที่

๒. กลยุทธ์เชิงแก้ไข

- ๒.๑ การรวมกลุ่มแปรรูปผลผลิตจากมันสำปะหลัง
- ๒.๒ ส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเพื่อลดความเสี่ยงด้านราคา
- ๒.๓ สร้างองค์ความรู้ เทคโนโลยีการผลิตเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลัง

๓. กลยุทธ์เชิงป้องกัน

- ๓.๑ ส่งเสริมการเจาะน้ำบาดาลเพื่อการเกษตรหรือสร้างแหล่งเก็บน้ำในชุมชน
- ๓.๒ ส่งเสริมการใช้ระบบน้ำหยดเพื่อลดปัญหาขาดแคลนน้ำ

๔. กลยุทธ์เชิงรับ

๔.๑ ส่งเสริมการปลูกพืชหมุนเวียน

๔.๒ สร้างองค์ความรู้การปลูกพืชอื่นที่เหมาะสมกับพื้นที่

บทที่ ๓

ทิศทาง/แนวทางการพัฒนา

๑. แนวทางการพัฒนา

๑.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)

๑.๑.๑ มันสำปะหลัง

เป้าหมาย : เพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิตมันสำปะหลังที่คุณภาพ

กลยุทธ์ : การเพิ่มปริมาณผลผลิตมันสำปะหลัง

โครงการที่ ๑ ฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้การใส่ปุ๋ยให้ตรงตามค่าวิเคราะห์ดินและความต้องการของพืช ในไร่มันสำปะหลัง

โครงการที่ ๒ การใช้เทคโนโลยีไถระเบิดดินดานปรับปรุงคุณภาพดินเพื่อเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลัง

โครงการที่ ๓ ส่งเสริมการผลิตหัวมันสะอาดส่งโรงงานเพื่อลดเปอร์เซ็นต์การหักสิ่งเจือปน

๑.๑.๒ ข้าว

เป้าหมาย : เพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิตข้าวที่คุณภาพ

กลยุทธ์ : การเพิ่มปริมาณผลผลิตข้าว

โครงการที่ ๑ การใส่ปุ๋ยให้ตรงตามค่าวิเคราะห์ดินและความต้องการของพืช

โครงการที่ ๒ ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเกล็ดทองแดงและใช้ปุ๋ยพืชสดเพื่อเพิ่มผลผลิตข้าว

๑.๑.๓ อ้อย

เป้าหมาย : เพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิตอ้อยและเปอร์เซ็นต์ความหวาน

กลยุทธ์ : การเพิ่มปริมาณผลผลิตอ้อยและจำนวนตออ้อย

โครงการที่ ๑ การใส่ปุ๋ยให้ตรงตามค่าวิเคราะห์ดินเพื่อเพิ่มเปอร์เซ็นต์ความหวาน

โครงการที่ ๑ ส่งเสริมการตัดอ้อยสดเพื่อเพิ่มจำนวนตออ้อย

๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร

๑.๓.๒ การรวมกลุ่มเกษตรกร

เป้าหมาย : เพื่อจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรแปรรูปหัวมันสำปะหลังสด

กลยุทธ์ : การรวมกลุ่มแปรรูปผลผลิตหัวมันสำปะหลังสด

โครงการที่ ๑ การให้ความรู้เรื่องการรวมกลุ่มการแปรรูปสินค้า

โครงการที่ ๒ ฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้การแปรรูปสินค้าเกษตรและการตลาดของมันสำปะหลัง

๑.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร

๑.๓.๓ แหล่งน้ำ

เป้าหมาย : เพื่อสร้างแหล่งเก็บน้ำในชุมชน ให้เพียงพอต่อการทำการเกษตร

กลยุทธ์ : สร้างแหล่งเก็บน้ำเพื่อการเกษตรในชุมชน

โครงการที่ ๑ การของบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐเพื่อขุดสระน้ำในหมู่บ้าน

โครงการที่ ๒ ส่งเสริมการขุดเจาะน้ำบาดาลเพื่อการเกษตร

โครงการที่ ๓ ส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรแบบระบบน้ำพลังงาน

แสงอาทิตย์

๑.๔ ทรัพยากรดิน

เป้าหมาย : เพื่อปรับปรุงคุณภาพดินให้เหมาะสมต่อการผลิตมันสำปะหลัง

กลยุทธ์ : ใช้เทคโนโลยีการเกษตรปรับปรุงคุณภาพดิน

โครงการที่ ๑ ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ปรับปรุงบำรุงดินเพื่อเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลัง

โครงการที่ ๒ ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินและผสมปุ๋ยใช้เอง

โครงการที่ ๒ ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีไถระเบิดดินดาน

๑.๕ การแปรรูปผลผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์

๑.๕.๑ การแปรรูปผลผลิต (มันสำปะหลัง)

เป้าหมาย : เพื่อแปรรูปผลผลิตจากมันสำปะหลังเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าและเพิ่มรายได้ให้คนในชุมชน

กลยุทธ์ : แปรรูปผลผลิตจากมันสำปะหลังเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า

โครงการที่ ๑ ส่งเสริมการแปรรูปมันเส้นและการสร้างช่องทางการจำหน่าย

๑.๕.๒ การแปรรูปผลผลิต (ข้าว)

เป้าหมาย : เพื่อแปรรูปผลผลิตจากมันสำปะหลังเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าและเพิ่มรายได้ให้คนในชุมชน

กลยุทธ์ : แปรรูปผลผลิตจากมันสำปะหลังเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า

โครงการที่ ๑ ส่งเสริมการแปรรูปมันเส้นและการสร้างช่องทางการจำหน่าย

๑.๕.๒ การแปรรูปผลผลิต (อ้อย)

เป้าหมาย : เพื่อแปรรูปผลผลิตจากอ้อยเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าและเพิ่มรายได้ให้คนในชุมชน

กลยุทธ์ : แปรรูปผลผลิตจากอ้อยเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า

โครงการที่ ๑ ส่งเสริมการปลูกอ้อยพันธุ์คั่นน้ำสด

โครงการที่ ๑ ส่งเสริมการแปรรูปน้ำอ้อยคั่นสดพาสเจอร์ไรส์และการสร้างช่องทางการ

จำหน่าย

*****

๒. ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล

[illegible]

ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล

[illegible]

บรรณานุกรม

- กรมการปกครอง.๒๕๕๔. ฝ่ายทะเบียนและบัตรอำเภอชัยใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ.จำนวนประชากรในอำเภอชัยใหญ่
กระทรวงมหาดไทย.
- กรมการพัฒนาชุมชน.๒๕๕๔. สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอชัยใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ.ข้อมูล จปฐ. ปี ๒๕๕๔.
กระทรวงมหาดไทย.
- กระทรวงคมนาคม. **ชั้นข้อมูลเส้นทางถนน** (ข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์)
- กรมควบคุมมลพิษ. ๒๕๖๒ รายงานสถานการณ์และคุณภาพอากาศประเทศไทย แหล่งที่มา :
<http://air.thai.pcd.go.th/webV๒/station.php?station=๔๖๓>
- กรมพัฒนาที่ดิน. **ชั้นข้อมูลชุดดิน** (ข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์)
- กรมพัฒนาที่ดิน. **การใช้ประโยชน์ที่ดิน** (ข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์)
- กรมพัฒนาที่ดิน. **ระดับความเหมาะสมของพื้นที่** (ข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์)
- กรมชลประทาน. **ข้อมูลโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยส้อมน้อย**แหล่งที่มา :
http://ridceo.rid.go.th/khonkaen/datamid/pm_lompai.html
- กรมปศุสัตว์.๒๕๕๔.สำนักงานปศุสัตว์อำเภอชัยใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ.ข้อมูลปศุสัตว์ในอำเภอชัยใหญ่ . กระทรวง
เกษตรและสหกรณ์.
- กรมพัฒนาที่ดิน.๒๕๕๑. เอกสารวิชาการเลขที่ ๐๓/๑๒/๕๑ เขตการใช้ที่ดิน อำเภอชัยใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ .
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- กรมส่งเสริมการเกษตร.๒๕๕๔.ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลหนองแดง สำนักงาน
เกษตรอำเภอชัยใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ. แผนพัฒนาการเกษตรประจำตำบล(พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๗).
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- กรมส่งเสริมการเกษตร. ๒๕๖๒. รายงานผลการวาดแปลง แหล่งที่มา :
<http://ssmap.doae.go.th/geofarmer/>
- กรมส่งเสริมการเกษตร. ๒๕๖๑. ระบบสารสนเทศการผลิตทางการเกษตร
แหล่งที่มา : <https://production.doae.go.th/>
- เว็บไซต์ไทยตำบลดอทคอม. **ข้อมูลตำบลท่ากูป ชัยใหญ่ ตะโกทอง อำเภอชัยใหญ่ ชัยภูมิ** แหล่งที่มา :
<http://www.thaitambon.com/tambon/๔๐๐๖๐๒>
- สำนักงานที่ดินจังหวัดชัยภูมิ สาขาชัยใหญ่.๒๕๕๓. **พื้นที่ถือครองของประชากรอำเภอชัยใหญ่.**
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2557. **ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด แบบปริมาณลูกโซ่ (ปีอ้างอิง พ.ศ. 2545) จำแนกตาม**
สาขาการผลิต จังหวัดชัยภูมิ.
แหล่งที่มา : <http://service.nso.go.th/nso/web/statseries/statseries15.html>
- องค์การบริหารส่วนตำบลท่ากูป ชัยใหญ่ และตะโกทอง อำเภอชัยใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ. **แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๕๓ - ๒๕๕๕).**

ภาคผนวก

โครงการที่ ๑ ฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้การใส่ปุ๋ยให้ตรงตามค่าวิเคราะห์ดินและความต้องการของพืช ในไร่มันสำปะหลัง

๑. หลักการและเหตุผล

ประเทศไทยมีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังมากที่สุดในเอเชีย เป็นประเทศที่มีการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังมากที่สุดในโลก ซึ่งมีแรงงานทำงานอยู่ในห่วงโซ่การผลิตเป็นจำนวนมาก ตั้งแต่เกษตรกร ลานรับซื้อ โรงงานแปรรูป ตลอดจนกระบวนการส่งออก แม้ว่าประเทศไทยจะไม่ใช่ประเทศที่ผลิตมันสำปะหลังมากที่สุดในโลก แต่ประเทศไทยเป็นประเทศที่ส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังรายใหญ่ที่สุดของโลก ครองอันดับ ๑ มาโดยตลอด โดยมีประเทศ เวียดนาม ไนจีเรีย กัมพูชา อินโดนีเซีย และ บราซิล เป็นประเทศผู้ส่งออกรองลงมา ส่วนแบ่งการตลาดของปริมาณผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังส่งออกไปยังตลาดโลก ประมาณร้อยละ ๗๐-๘๐ ของผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังรวมทั้งหมดของโลก เป็นการส่งออกจากประเทศไทย ทั้งนี้เนื่องจากมันสำปะหลังที่ผลิตได้ทั้งในประเทศไนจีเรีย บราซิล และอินโดนีเซีย จะใช้มันสำปะหลังเป็นอาหารหลักบริโภคภายในประเทศเป็นส่วนใหญ่ ประมาณร้อยละ ๔๐ ของผลผลิตทั้งหมด ส่วนประเทศไทย มันสำปะหลังไม่ใช่อาหารหลัก จึงใช้บริโภคในประเทศน้อย เพียงร้อยละ ๒๕-๓๐ ของปริมาณผลผลิตที่ผลิตได้เท่านั้น ผลผลิตส่วนใหญ่ร้อยละ ๗๐-๗๕ จะส่งออกในรูปผลิตภัณฑ์แปรรูปขึ้นพื้นฐาน ได้แก่ แป้งมันสำปะหลัง รวมทั้งมันสำปะหลังเส้นและมันสำปะหลังอัดเม็ด

ปัจจุบันเกษตรกรยังขาดองค์ความรู้เรื่องการใส่ปุ๋ยเคมีให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ ยึดติดยี่ห้อปุ๋ย ทำให้มีต้นทุนการผลิตมันสำปะหลังสูงโดยเปล่าประโยชน์ โครงการฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้การใส่ปุ๋ยให้ตรงตามค่าวิเคราะห์ดินและความต้องการของพืช ในไร่มันสำปะหลัง จะช่วยให้เกษตรกรมีองค์ความรู้และสามารถลดต้นทุนการผลิตได้

๒. วัตถุประสงค์

- เพื่อให้เกษตรกรได้รับความรู้ด้านการใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน
- เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตมันสำปะหลังได้

๓. เป้าหมาย

- เกษตรกรผู้ผลิตมันสำปะหลังสามารถใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินได้ทั้ง ๓ ตำบล จำนวน จำนวน ๑๕๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

- ตุลาคม ๒๕๖๙ – กันยายน ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

- อำเภอชัยใหญ่ ๓ ตำบล ๓๗ หมู่บ้าน

๖. กิจกรรม และวิธีการดำเนินงาน

การดำเนินฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้การใส่ปุ๋ยให้ตรงตามค่าวิเคราะห์ดินและความต้องการของพืช ในไร่มันสำปะหลัง ประกอบด้วย ๖ กิจกรรมหลัก ดังนี้

๑. การจัดทำโครงการฯ และแผนการปฏิบัติงาน
๒. การประชาสัมพันธ์โครงการ
๓. การประชุมชี้แจงการดำเนินงานโครงการ และนำเสนอผลการดำเนินงาน

๔. การอบรมถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกร

๕. การติดตาม สนับสนุน และการรายงานผลการดำเนินงานและสรุปผลโครงการ

๗. งบประมาณ

- ค่าอาหารกลางวันแก่เกษตรกร ๒ มื้อ จำนวน ๑๕๐ ราย ๆ ละ ๑๐๐ บาท เป็นเงิน ๓๐,๐๐๐ บาท
- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม ๔ มื้อ จำนวน ๑๕๐ ราย ๆ ละ ๒๕ บาท เป็นเงิน ๑๕,๐๐๐ บาท
- ค่าวัสดุสำนักงาน เป็นเงิน ๒,๐๐๐ บาท
- ค่าวัสดุฝึกอบรม เป็นเงิน ๒๐,๐๐๐ บาท
- ค่าตอบแทนวิทยากร เป็นเงิน ๓,๖๐๐ บาท
- ค่าติดตามงาน เป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๗๕,๖๐๐ บาท (เจ็ดหมื่นห้าพันหกร้อยบาทถ้วน)

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- เกษตรกรปรับเปลี่ยนมาใช้เทคโนโลยีใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐
- เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตได้ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐

โครงการที่ ๒ ส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรแบบระบบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์

๑. หลักการและเหตุผล

จากการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการกระทำของมนุษย์ที่มีส่วนก่อให้เกิดความรุนแรงของการขาดแคลนน้ำ ซึ่งส่งผลให้เกิดภัยแล้งทางด้านการเกษตรมีสาเหตุและปัจจัยสำคัญอยู่ ๒ สาเหตุ คือ สาเหตุจากธรรมชาติ เช่น ฝนทิ้งช่วงปริมาณน้ำฝนน้อย ดินมีความสามารถในการเก็บกักความชื้นต่ำ ปริมาณน้ำใต้ดินมีน้อย เป็นต้น และสาเหตุจากการกระทำของมนุษย์ เช่น การตัดไม้ทำลายป่าการใช้ประโยชน์จากน้ำทำให้ปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำลดลง ระบบการเพาะปลูก ความถี่ของการเพาะปลูก สาเหตุภัยแล้งในประเทศไทยส่วนใหญ่เกิดจากฝนแล้งและทิ้งช่วง ซึ่งฝนแล้งเป็นภาวะปริมาณฝนตกน้อยกว่าปกติหรือฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาล โดยแต่ละปีจะเกิดขึ้นได้ ๒ ช่วงได้แก่ช่วงฤดูหนาวต่อเนื่องถึงฤดูร้อน ซึ่งจะเริ่มจากครึ่งหลังของเดือนตุลาคมเป็นต้นไป บริเวณประเทศไทยตอนบน(ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลางและภาคตะวันออก) จะมีปริมาณฝนลดลงเป็นลำดับ

อำเภอชัยใหญ่ เป็นอีกพื้นที่หนึ่งทำการเกษตรเป็นจำนวนมาก แต่พื้นที่อยู่นอกเขตชลประทานทั้งหมด ความต้องการใช้น้ำจึงสูงตาม ในขณะเดียวกัน ในพื้นที่ยังขาดแหล่งน้ำสำรอง ในฤดูฝนจะเกิดปัญหาน้ำท่วม และในฤดูแล้งจะเกิดภาวะขาดแคลนน้ำ การสร้างแหล่งน้ำสำรองเพื่อการเกษตร จึงมีความสำคัญเป็นอย่างมากในช่วงฤดูแล้ง

โครงการส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรแบบระบบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ จะช่วยสร้างการรับรู้ให้เกษตรกรได้ตระหนักถึงความสำคัญ และนำเทคโนโลยีจัดการระบบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ไปบริหารจัดการน้ำในแปลงของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. วัตถุประสงค์

- เพื่อของบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐเพื่อสร้างระบบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์
- เพื่อเพิ่มศักยภาพการบริหารจัดการน้ำให้สามารถทำการเกษตรได้ตลอดทั้งปี

๓. เป้าหมาย

- เกษตรกรมีความรู้และสามารถนำเทคโนโลยีระบบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ไปใช้ใน ๓ ตำบล

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

- ตุลาคม ๒๕๖๖ – กันยายน ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

- อำเภอชัยใหญ่ ๓ ตำบล ๓๗ หมู่บ้าน

๖. กิจกรรม และวิธีการดำเนินงาน

การดำเนินส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรแบบระบบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ ประกอบด้วย ๖ กิจกรรมหลัก ดังนี้

๑. การจัดทำโครงการฯ และแผนการปฏิบัติงาน
๒. การประชาสัมพันธ์โครงการ
๓. การประชุมชี้แจงการดำเนินงานโครงการ และนำเสนอผลการดำเนินงาน
๔. การบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๕. การของบประมาณจัดฝึกอบรมและสนับสนุนปัจจัยระบบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์แก่เกษตรกร
๖. การติดตาม สนับสนุน และการรายงานผลการดำเนินงานและสรุปผลโครงการ

๗. งบประมาณ

- ค่าอาหารกลางวันแก่เกษตรกร ผู้นำชุมชน และผู้ที่เกี่ยวข้อง ๑ มื้อ จำนวน ๑๕๐ ราย ๆ ละ ๑๐๐ บาท เป็นเงิน ๑๕,๐๐๐ บาท
- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม ๒ มื้อ จำนวน ๑๕๐ ราย ๆ ละ ๒๕ บาท เป็นเงิน ๓,๗๕๐ บาท
- ค่าวัสดุสำนักงาน เป็นเงิน ๒,๐๐๐ บาท
- ค่าวัสดุฝึกอบรม เป็นเงิน ๒๐,๐๐๐ บาท
- ค่าสนับสนุนปัจจัยระบบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ เป็นเงิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท
- ค่าติดตามงาน เป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑๔๕,๗๕๐ บาท (หนึ่งแสนสี่หมื่นเก้าพันห้าร้อยบาทถ้วน)

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- เกษตรกรยอมรับเทคโนโลยีระบบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์และสามารถนำไปใช้ในแปลงของตนเองได้ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๑๐

โครงการที่ ๓ ฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้การแปรรูปสินค้าเกษตรและการตลาดของมันสำปะหลัง

๑. หลักการและเหตุผล

การที่ราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ อันเนื่องมาจากปริมาณ ผลผลิตออกมามาก ทำให้เกิดการกระจุกตัวของผลผลิตในช่วงเวลาเดียวกันจนเกินความต้องการของตลาด ประกอบกับสินค้าเกษตรส่วนใหญ่เป็นสินค้าที่เน่าเสียง่าย ทำให้ต้องรีบขายยิ่งทำให้ราคาตกต่ำลงไปอีก และการแก้ไขปัญหาหาราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ ก็มักจะแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า การนำผลผลิตทางการเกษตรมาแปรรูปเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยป้องกันการล้นตลาดของผลผลิตผลสด สามารถเพิ่มมูลค่าให้กับผลผลิตได้ หากมีการแปรรูปสินค้าทางการเกษตรที่ได้มาตรฐาน ปลอดภัยและเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภค และสามารถขยายตลาดการค้าได้กว้างขวางมากขึ้น ทั้งจำหน่ายในประเทศและออกไปสู่ต่างประเทศ อันเป็นการช่วยเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรและประเทศได้

ดังนั้น การสนับสนุนการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ให้มีขีดความสามารถการดำเนินธุรกิจแปรรูป เพื่อให้เกิดการเชื่อมต่อกันเป็นห่วงโซ่อย่างครบวงจร ทั้งการผลิต การ รวบรวม การแปรรูป

๒. วัตถุประสงค์

- เพื่อพัฒนาศักยภาพการผลิต การแปรรูปสินค้าเกษตรของกลุ่มเกษตรกร ให้มีคุณภาพและมาตรฐาน
- เพื่อสร้างช่องทางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์การเกษตร
- เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่ครัวเรือนเกษตรกร

๓. เป้าหมาย

- เกษตรกรในเขตอำเภอชัยใหญ่ทั้ง ๓ ตำบล จำนวน ๑๕๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

- ตุลาคม ๒๕๖๖ – กันยายน ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

- อำเภอชัยใหญ่ ๓ ตำบล ๓๗ หมู่บ้าน

๖. กิจกรรม และวิธีการดำเนินงาน

การดำเนินโครงการการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและการสร้างช่องทางการจำหน่าย ประกอบด้วย ๖ กิจกรรมหลัก ดังนี้

๑. การจัดทำโครงการฯ และแผนการปฏิบัติงาน
๒. การประชาสัมพันธ์โครงการ
๓. การประชุมชี้แจงการดำเนินงานโครงการ และนำเสนอผลการดำเนินงาน
๔. การอบรมถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกร เพื่อสร้างเครือข่ายการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร
๕. การเชื่อมโยงตลาดผลิตภัณฑ์แปรรูปจากเกษตร
๖. การติดตาม สนับสนุน และการรายงานผลการดำเนินงานและสรุปผลโครงการ

๗. งบประมาณ

- ค่าอาหารกลางวันแก่เกษตรกร ๒ มื้อ จำนวน ๑๕๐ ราย ๆ ละ ๑๐๐ บาท เป็นเงิน ๓๐,๐๐๐ บาท
- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม ๔ มื้อ จำนวน ๑๕๐ ราย ๆ ละ ๒๕ บาท เป็นเงิน ๑๕,๐๐๐ บาท
- ค่าวัสดุสำนักงาน เป็นเงิน ๒,๐๐๐ บาท

- ค่าวัสดุฝึกอบรม	เป็นเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท
- ค่าตอบแทนวิทยากร	เป็นเงิน ๓,๖๐๐ บาท
- ค่าติดตามงาน	เป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๖๕,๖๐๐ บาท (หกหมื่นห้าพันหกร้อยบาทถ้วน)

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- เพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรได้ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐
- สินค้าแปรรูป ได้รับการรับรองมาตรฐาน อย่างน้อย ๑ ผลิตภัณฑ์
- มีเครือข่ายการแปรรูปในอำเภอ ไม่น้อยกว่า ๓ กลุ่ม

โครงการที่ ๔ ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ปรับปรุงบำรุงดินเพื่อเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลัง

๑. หลักการและเหตุผล

ประเทศไทยมีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังมากที่สุดในเอเชีย เป็นประเทศที่มีการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังมากที่สุดในโลก ซึ่งมีแรงงานทำงานอยู่ในห่วงโซ่การผลิตเป็นจำนวนมาก ตั้งแต่เกษตรกร ลานรับซื้อ โรงงานแปรรูป ตลอดจนกระบวนการส่งออก แม้ว่าประเทศไทยจะไม่ใช่ว่าประเทศที่ผลิตมันสำปะหลังมากที่สุดในโลก แต่ประเทศไทยเป็นประเทศที่ส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังรายใหญ่ที่สุดของโลก ครองอันดับ ๑ มาโดยตลอด โดยมีประเทศ เวียดนาม ไนจีเรีย กัมพูชา อินโดนีเซีย และ บราซิล เป็นประเทศผู้ส่งออกรองลงมา ส่วนแบ่งการตลาดของปริมาณผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังส่งออกไปยังตลาดโลก ประมาณร้อยละ ๗๐-๘๐ ของผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังรวมทั้งหมดของโลก เป็นการส่งออกจากประเทศไทย ทั้งนี้เนื่องจากมันสำปะหลังที่ผลิตได้ทั้งในประเทศไทย ไนจีเรีย บราซิล และอินโดนีเซีย จะใช้มันสำปะหลังเป็นอาหารหลักบริโภคภายในประเทศเป็นส่วนใหญ่ ประมาณร้อยละ ๔๐ ของผลผลิตทั้งหมด ส่วนประเทศไทย มันสำปะหลังไม่ใช่อาหารหลัก จึงใช้บริโภคในประเทศน้อย เพียงร้อยละ ๒๕-๓๐ ของปริมาณผลผลิตที่ผลิตได้เท่านั้น ผลผลิตส่วนใหญ่ร้อยละ ๗๐-๗๕ จะส่งออกในรูปผลิตภัณฑ์แปรรูปขึ้นพื้นฐาน ได้แก่ แป้งมันสำปะหลัง รวมทั้งมันสำปะหลังเส้นและมันสำปะหลังอัดเม็ด

เกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังส่วนใหญ่ยังขาดองค์ความรู้ด้านการปรับปรุงบำรุงดิน ทำให้ดินเสื่อมโทรม ส่งผลให้ผลผลิตมันสำปะหลังต่อหน่วยลดลงจากเดิม เพื่อเป็นการเพิ่มผลผลิตต่อหน่วยของมันสำปะหลัง การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ปรับปรุงบำรุงดินเพื่อเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลังเป็นเทคโนโลยีที่เหมาะสม สามารถปรับปรุงบำรุงดินให้สามารถเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลัง

๒. วัตถุประสงค์

- เพื่อให้เกษตรกรได้รับความรู้ และตระหนักถึงความสำคัญถึงการปรับปรุงบำรุงดิน
- เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตมันสำปะหลังได้โดยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ปรับปรุงบำรุงดิน

๓. เป้าหมาย

- เกษตรกรผู้ผลิตมันสำปะหลังสามารถใช้ปุ๋ยอินทรีย์ปรับปรุงบำรุงดินได้ทั้ง ๓ ตำบลจำนวน ๑๕๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

- ตุลาคม ๒๕๖๖ – กันยายน ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

- อำเภอชัยใหญ่ ๓ ตำบล ๓๗ หมู่บ้าน

๖. กิจกรรม และวิธีการดำเนินงาน

การดำเนินฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้การการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ปรับปรุงบำรุงดินเพื่อเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลัง ประกอบด้วย ๖ กิจกรรมหลัก ดังนี้

๑. การจัดทำโครงการฯ และแผนการปฏิบัติงาน
๒. การประชาสัมพันธ์โครงการ
๓. การประชุมชี้แจงการดำเนินงานโครงการ และนำเสนอผลการดำเนินงาน
๔. การอบรมถ่ายทอดความรู้และสนับสนุนปัจจัยการผลิตแก่เกษตรกร

๕. การติดตาม สนับสนุน และการรายงานผลการดำเนินงานและสรุปผลโครงการ

๗. งบประมาณ

- ค่าอาหารกลางวันแก่เกษตรกร ๒ มื้อ จำนวน ๑๕๐ ราย ๆ ละ ๑๐๐ บาท เป็นเงิน ๓๐,๐๐๐ บาท
- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม ๔ มื้อ จำนวน ๑๕๐ ราย ๆ ละ ๒๕ บาท เป็นเงิน ๑๕,๐๐๐ บาท
- ค่าวัสดุสำนักงาน เป็นเงิน ๒,๐๐๐ บาท
- ค่าวัสดุฝึกอบรมและสนับสนุนปัจจัยการปรับปรุงบำรุงดิน เป็นเงิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท
- ค่าตอบแทนวิทยากร เป็นเงิน ๓,๖๐๐ บาท
- ค่าติดตามงาน เป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑๕๕,๖๐๐ บาท (หนึ่งแสนห้าหมื่นหกพันหกร้อยบาทถ้วน)

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- เกษตรกรปรับเปลี่ยนการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ปรับปรุงบำรุงดิน ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐
- เกษตรกรสามารถเพิ่มผลผลิตต่อหน่วยผลิตได้ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐

โครงการที่ ๕ โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง

๑. หลักการและเหตุผล

มันสำปะหลัง เป็นพืชทางการเกษตรที่เรียกได้ว่าเป็นพืชสินค้าส่งออกที่มีความสำคัญด้านเศรษฐกิจ ซึ่งแต่ละพื้นที่ที่มีความหลากหลายและแตกต่างกันไป ส่งผลให้ประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลังในแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกัน การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง จำเป็นต้องอาศัยเทคโนโลยีการผลิตทั้งด้านพันธุ์ จึงได้จัดทำโครงการผลิตมันสำปะหลัง โดยมุ่งหวังเพื่อพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรให้มีความสามารถในการผลิตมันสำปะหลัง ลดต้นทุนการผลิต เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันตามความต้องการของตลาดส่งผลให้เกษตรกรมีความมั่นคง ภาคการเกษตรมั่งคั่ง ยั่งยืนในอาชีพของเกษตรกรผู้ผลิตมันสำปะหลัง และเป็นการใช้ทรัพยากรการเกษตรอย่างยั่งยืน และเพิ่มขยายพันธุ์ด้านทานโรคใบด่างมันสำปะหลังให้กับเกษตรกรในพื้นที่

๒. วัตถุประสงค์ของโครงการ

๑. เพื่อพัฒนาศักยภาพเกษตรกรให้มีความรู้และทักษะในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง
๒. เพื่อให้ชุมชนมีพันธุ์มันสำปะหลังที่ทนทานโรคใบด่างมันสำปะหลัง
๓. เพื่อให้มีแปลงต้นแบบและมีแปลงผลิตมันสำปะหลังพันธุ์ดี เพื่อใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ในพื้นที่ และกลุ่มเกษตรกรพื้นที่ใกล้เคียง

๓. เป้าหมาย

- เกษตรกรผู้ผลิตมันสำปะหลังสามารถใช้ปุ๋ยอินทรีย์ปรับปรุงบำรุงดินได้ทั้ง ๓ ตำบลจำนวน ๑๕๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

- ตุลาคม ๒๕๖๖ – กันยายน ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

- อำเภอชัยใหญ่ ๓ ตำบล

๖. กิจกรรม และวิธีการดำเนินงาน

๖.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง

๑. การจัดทำโครงการฯ และแผนการปฏิบัติงาน
๒. การประชาสัมพันธ์โครงการ
๓. การประชุมชี้แจงการดำเนินงานโครงการ และนำเสนอผลการดำเนินงาน
๔. การอบรมถ่ายทอดความรู้และสนับสนุนปัจจัยการผลิตแก่เกษตรกร
๕. การติดตาม สนับสนุน และการรายงานผลการดำเนินงานและสรุปผลโครงการ

๖.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ แปลงต้นแบบขยายพันธุ์มันสำปะหลังพันธุ์ต้านทานโรคใบด่างมันสำปะหลัง (พันธุ์อูธิ)

๑. คัดเลือกเกษตรกรต้นแบบในการทำแปลงขยายพันธุ์
๒. สนับสนุนและจัดทำแปลงขยายพันธุ์

๗. งบประมาณ

- ค่าอาหารกลางวันแก่เกษตรกร ๒ มื้อ จำนวน ๑๕๐ ราย ๆ ละ ๑๐๐ บาท เป็นเงิน ๓๐,๐๐๐ บาท
  - ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม ๔ มื้อ จำนวน ๑๕๐ ราย ๆ ละ ๒๕ บาท เป็นเงิน ๑๕,๐๐๐ บาท
  - ค่าวัสดุสำนักงาน เป็นเงิน ๒,๐๐๐ บาท
  - ค่าวัสดุฝึกอบรมและสนับสนุนปัจจัยการผลิต เป็นเงิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท
  - ค่าจัดทำแปลงขยายพันธุ์ เป็นเงิน ๑๕๐,๐๐๐ บาท
  - ค่าตอบแทนวิทยากร เป็นเงิน ๓,๖๐๐ บาท
  - ค่าติดตามงาน เป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท
- รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๓๐๕,๖๐๐ บาท (สามแสนห้าพันหกร้อยบาทถ้วน)

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๑. เกษตรกรสามารถรู้จักและเลือกใช้พันธุ์มันสำปะหลังที่ต้านทานโรคใบด่างได้อย่างเหมาะสม
๒. พื้นที่ปลูกมันสำปะหลังที่ใช้พันธุ์ต้านทานโรคใบด่างเพิ่มขึ้นอย่างน้อย ๒๐ ไร่
๓. ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่เพิ่มขึ้น และเกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการลดความเสียหายจากโรค